

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun Konsolidə edilmiş Maliyyə
Hesabatları və Müstəqil Auditorun Rəyi**
31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI.....	2
--	---

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI.....	3-4
-------------------------------------	-----

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI:

Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	5
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	7
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	8-9

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR:

1. Ümumi məlumat	10
2. Əsas uçot siyasətlərinin qısa xülasəsi.....	11
3. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr.....	23
4. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi	26
5. Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şərhlər	28
6. Kapitalin idarə edilməsi	30
7. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32
8. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	32
9. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	34
10. İnvestisiya qiymətli kağızları	53
11. Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər.....	55
12. Digər maliyyə aktivləri.....	56
13. Digər aktivlər.....	56
14. Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	57
15. Müştəri hesabları	57
16. Müddətli borc vəsaitləri.....	58
17. Lizing öhdəlikləri	59
18. Digər öhdəliklər.....	59
19. Subordinasiya borcu.....	60
20. Səhm kapitalı	61
21. Faiz gəlirləri və xərcləri.....	62
22. Ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası/(ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat).....	62
23. Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri	63
24. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə yaranmış xalis gəlirlər	63
25. İnzibati və digər əməliyyat xərcləri.....	64
26. Mənfəət vergisi	64
27. Səhm üzrə mənfəət	66
28. Səqmentlər üzrə təhlil.....	66
29. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi	70
30. Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər	90
31. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri.....	92
32. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	93
33. Hesabat dövründən onra baş vermiş hadisələr	95

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

Aşağıdakı hesabat müvafiq olaraq müəssisənin rəhbərliyinin və müstəqil auditorun "Unibank Kommersiya Bankı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ("Bank") və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə "Qrup" adlandırılır) konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı öhdəliklərinin müəyyən olunması məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə konsolidə edilmiş əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-ə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gələcəkdə Qrup işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 10 aprel 2020-ci il tarixində Qrupun Rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə heyəti tərəfindən:

Faiq Hüseynov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

Vəfa Kələntərova

Baş Maliyyə Direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI

“Unibank Kommersiya Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Rəy

Biz “Unibank Kommersiya Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (“Bank”) və onun törəmə müəssisələrinin (“Qrup”) 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatdan və həmin tarixdə tamamlanmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesablardan, eləcə də əsas uçot siyasətləri və sair izahedici məlumatları əhatə edən qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim rəyimizə görə, əlavə edilən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından, Qrupun 31 dekabr 2019-cu il tarixində maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Rəy üçün Əsas

Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Həmin standartlar əsasında bizim məsuliyyətlərimiz hesabatımızın Konsolidə edilmiş *Maliyyə Hesabatlarının Audit* üzrə *Auditorların Məsuliyyəti* bölümündə təqdim edilir. Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etik Standartlar Şurasının Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə (MBESS Məcəlləsi) əsasən Qrupdan müstəqillik və MBESS Məcəlləsi üzrə digər etika məsuliyyətlərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edir.

Maliyyə Hesabatlarına görə Rəhbərliyin və Audit Komitəsinin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit Komitəsi, Qrupun maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Auditi üzrə Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məqsədımız bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz də daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlikdə əhəmiyyətli təhriflər mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamama riski xətlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki saxtakarlıq əlbir hərəkətlər, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Qrupun daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtlə, bu şərtlər çərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən edilmiş uçot təxminlərinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsəduyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Qrupun fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında qənaətə gəldiyimiz halda, auditor hesabatımızda konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqətli cəlb etməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın təqdim edilməsi tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz Audit Komitəsinə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Baker Tilly Azərbaycan

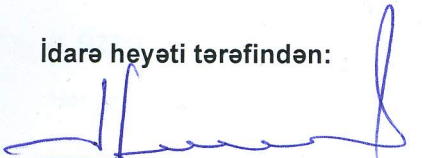
10 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNƏ
(min Azərbaycan manatı ilə)

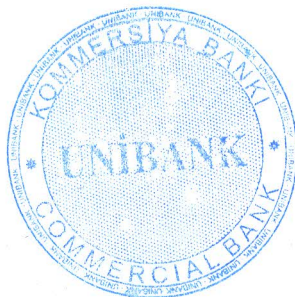
	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	143,749	109,988
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar		3,642	3,128
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	8	14,211	90,605
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9, 32	454,558	388,821
İnvestisiya qiymətli kağızları	10, 32	84,736	6,640
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivi	26	6,351	7,778
Bina və avadanlıqlar	11	64,155	49,937
Qeyri-maddi aktivlər	11	14,534	12,548
Digər maliyyə aktivləri	12	20,539	7,781
Digər aktivlər	13	16,811	17,503
		823,286	694,729
CƏMI AKTİVLƏR			
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	14	30,139	16,208
Müştəri hesabları	15, 32	550,217	467,149
Müddətli borc vəsaitləri	16, 32	77,553	129,689
Subordinasiya borcları	19, 32	17,029	18,725
İcarə öhdəliyi	17	3,830	-
Digər öhdəliklər	18	8,934	6,928
		687,702	638,699
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR			
KAPİTAL:			
Bankın sahiblərinə məxsus kapital:			
Səhmdar kapitalı	20	125,686	125,686
Səhm mükafatı	20	484	484
Digər ehtiyatlar		154	-
Bölüşdürülməmiş mənfəət/(yığılmış zərər)		9,260	(70,140)
		135,584	56,030
		823,286	694,729

İdarə heyəti tərəfindən:

Faiq Hüseynov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

Vəfa Kələntərova
Baş Maliyyə Direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

10-95-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlirləri	21, 32	84,666	59,344
Faiz xərcləri	21, 32	(33,254)	(23,198)
Ehtimal olunan kredit zərərlərindən əvvəl xalis faiz gəliri	21	51,412	36,146
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	22, 32	60,362	34,532
Xalis faiz gəliri		111,774	70,678
Haqq və komissiya gəlirləri	23, 32	17,073	13,113
Haqq və komissiya xərcləri	23	(10,658)	(7,452)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	24	3,623	4,670
Digər aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərəri	13	(1,543)	(2,020)
Zəmanətlər və kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə (tutulma)/bərpası	22	(435)	4,246
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	25, 32	(53,099)	(53,309)
İlkin dəyərləndirmədə müştərilərə verilmiş kreditlər və müddətli borc vəsaitləri üzrə ədalətli dəyər gəliri	9, 16	13,118	-
Digər əməliyyat gəlirləri, xalis		1,035	1,019
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir		80,888	30,945
Mənfəət vergisi xərci	26	(1,488)	(82)
İl üzrə xalis gəlir		79,400	30,863
DİGƏR MƏCMU GƏLİR			
Sonradan mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdiriləcək maddələr			
Borc investisiya qiymətli kağızları üzrə ədalətli dəyər gəliri	10	193	-
Birbaşa digər məcmu gəlirdə qeydə alınmış mənfəət vergisi	26	(39)	-
İl üzrə digər məcmu gəlir		154	-
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR		79,554	30,863
Hər səhmə düşən gəlir, əsas və azaldılmış	27	1.72	0.67

İdarə heyəti tərəfindən:

Faiq Hüseynov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

Vəfa Kələntərova

Baş Maliyyə Direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

10-95-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(min Azərbaycan manatı ilə)

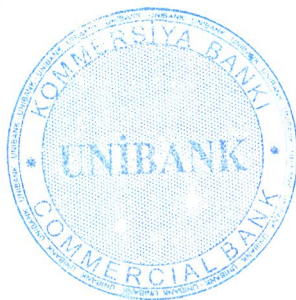
	Səhmdar kapitalı	Səhm mükafatı	Digər ehtiyatlar	Bölüşdürül-məmiş mənfəət/ (yığılmış zərər)	Cəmi kapital
1 yanvar 2018-ci il	125,686	484	-	(101,003)	25,167
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	-	30,863	30,863
31 dekabr 2018-ci il	<u>125,686</u>	<u>484</u>	<u>-</u>	<u>(70,140)</u>	<u>56,030</u>
İl üzrə xalis gəlir	-	-	-	79,400	79,400
İl üzrə digər məcmu gəlir	-	-	154	-	154
31 dekabr 2019-cu il	<u>125,686</u>	<u>484</u>	<u>154</u>	<u>9,260</u>	<u>135,584</u>

İdarə heyəti tərəfindən:

Faiq Hüseynov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

Vefa Kələnterova

Baş Maliyyə Direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

10-95-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(min Azərbaycan manatı ilə)

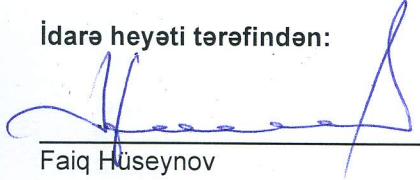
	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Alınmış faizlər		81,054	63,627
Ödənilmiş faizlər		(31,561)	(22,093)
Alınmış haqq və komissiyalar		17,071	13,168
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(10,866)	(7,432)
Xarici valyuta üzrə xalis gəlir		3,536	5,112
Əldə olunmuş digər əməliyyat gəliri, xalis		241	417
Ödənilmiş inzibati və digər əməliyyat xərcləri		(46,389)	(49,197)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(100)	(82)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti		12,986	3,520
Əməliyyat aktivləri üzrə (artma)/azalma:			
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar		(514)	(214)
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər		78,152	2,436
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		927	(67,208)
Digər maliyyə aktivləri		(12,788)	1,520
Digər aktivlər		(28)	(494)
Əməliyyat öhdəlikləri üzrə artma/(azalma):			
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər		13,917	12,915
Müştəri hesabları		83,519	100,348
Digər öhdəliklər		389	757
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri		176,560	53,580
İNSTİTUSİYA FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satın alınması		(77,191)	(578)
Bina, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması		(17,732)	(11,900)
Bina və avadanlıqların satışından daxilolmalar		331	367
İnvestisiya fəaliyyətləri üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(94,592)	(12,111)
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Müddətli borc vəsaitləri üzrə daxilolmalar	16	38,334	20,156
Müddətli borc vəsaitlərinin ödənilməsi	16	(84,162)	(34,399)
Subordinasiya borclarının ödənilməsi	19	(1,700)	(125)
İcarə öhdəliklərinin əsas hissəsinin ödənilməsi		(1,016)	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətləri üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(48,544)	(14,368)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(min Azərbaycan manatı ilə)

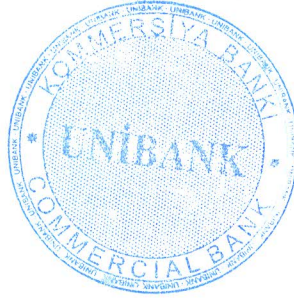
	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		337	(456)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		33,761	26,645
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	<u>109,988</u>	<u>83,343</u>
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	<u><u>143,749</u></u>	<u><u>109,988</u></u>

İdarə heyəti tərəfindən:

Faiq Hüseynov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

Vəfa Kələnterova

Baş Maliyyə Direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10 aprel 2020-ci il

10-95-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

---

1. ÜMUMİ MƏLUMAT

“Unibank Kommersiya Bankı” ASC (“Bank”) və onun törəmə müəssisələri (birlikdə “Qrup”) üçün 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun hazırlanmışdır.

Bank Azərbaycan Respublikasında təsis olunub və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Bank Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış açıq səhmdar cəmiyyətidir. 31 dekabr 2019-cu il tarixində Bankın son nəzarətçi tərəfi cənab Eldar Qəribovdur (31 dekabr 2018-ci il: cənab Eldar Qəribov) (20 sayılı Qeydə bax).

23 yanvar 2008-ci ildə Bank tam sahibi olduğu müəssisəsini, “Unicapital” Açıq Səhmdar Cəmiyyətini (“Unicapital”) Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatından keçirmişdir. Unicapital öz fəaliyyətinə 2008-ci ilin fevral ayında başlamışdır. Şirkətin əsas fəaliyyəti müştərilər adından səhm portfelinin idarə edilməsi və Azərbaycan Respublikası qiymətli kağızlar bazarında investisiya xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir.

Əsas fəaliyyət. Bankın əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında kommersiya və pərakəndə bankçılıq əməliyyatlarının aparılmasından ibarətdir. Bank 1992-ci ildən Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bank 29 dekabr 2006-cı il tarixli “Əmanətlərinin sığortalanması haqqında Qanun”-da nəzərdə tutulan əmanətlərin sığortalanması üzrə dövlət proqramında iştirak edir. Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu aşağıdakı meyarlara cavab verən fərdi depozitlərin 100% ödənilməsinə zəmanət verir:

Xarici valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik faiz dərəcəsinin yuxarı həddi 2.5%, milli valyutadakı əmanətlər üzrə isə 10% təşkil edir. “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, bu əmanətlər Fond tərəfindən tamamilə sığortalanır. 4 mart 2016-cı il tarixindən etibarən qüvvədə olan qanuna əsasən, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun Himayəçilər Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş illik faiz dərəcəsi ilə qorunan bütün əmanətlər, məbləğindən asılı olmayaraq 3 il ərzində tam sığortalanır. 19 fevral 2019-cu ildə qanuna edilən dəyişikliklərə əsasən, müddət bir il uzadılmışdır (4 mart 2020-ci ilədək). 13 mart 2020-ci il tarixli qanuna edilən dəyişikliyə əsasən, müddət 4 mart 2020-ci il tarixindən 4 dekabr 2020-ci il tarixinə qədər növbəti dəfə uzadılmışdır.

31 dekabr 2019-cu il tarixində Bankın Azərbaycan Respublikasında 32 filialı olmuşdur (31 dekabr 2018-ci il: 31 filial).

Bankın hüquqi ünvanı: R. Behbudov küçəsi 55, AZ1014, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

Əməliyyat mühiti

Qrup fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı, əsasən bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır.

2015-ci il ərzində Azərbaycanın iqtisadiyyatı neft qiymətlərinin aşağı düşməsi və Azərbaycan manatının devalvasiyası nəticəsində mənfi təsirlərə məruz qalmışdır. Bu isə kapital çıxışının azalmasına, kapital xərclərinin artmasına, inflyasiya və iqtisadi inkişaf ilə bağlı qeyri-müəyyənliklərə səbəb olmuşdur. Bu geriləmənin qarşısını almaq üçün Azərbaycan hökuməti islahatların sürətləndirilməsi və maliyyə sisteminin dəstəklənməsi üçün tədbirlər planı hazırlamışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə “Milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi” təsdiq edilmişdir. Strateji yol xəritələri 2016-2020-ci illər üçün iqtisadi inkişaf strategiyasını və 2025-ci ilədək olan dövr üçün uzunmüddətli baxışı və 2025-ci ildən sonrakı dövrə hədəf baxışı özündə ehtiva edir. Bundan əlavə, 2018-ci ildə hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2019-cu ildə makro-iqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etdirilmişdir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

28 fevral 2019-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” fərman imzalamışdır (“Fərman”). Fərmana əsasən 21 fevral 2015-ci il və 21 dekabr 2015-ci il tarixlərindəki devalvasiya nəticəsində, xarici valyutada olan, ümumi dəyəri 10 min ABŞ dollarına qədər olan, artan kredit qalıqları hökumət tərəfindən kompensasiya edilməli, eləcə də Fərmanın imzalandığı tarixə və 1 yanvar 2012-ci il tarixindən Fərmanın qüvvəyə minmə tarixinədək, ümumi məbləği 10 min ABŞ dolları və ya 17 min AZN təşkil edən, fərdi şəxslərə verilmiş və 360 gündən artıq vaxtı keçmiş kreditlərin restrukturizasiya edilməsi məqsədilə, banklar 0.1% faiz dərəcəsi və 5 illik dövlət təminatı ilə ARMB banklara kreditlərin verilməsini təmin etməlidir.

Bank, 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində belə problemlı kreditlər üçün dövlətdən 48,524 min AZN məbləğində kompensasiya almışdır. Bundan əlavə, Bank ARMB-dən əlverişli şərtlərlə 28,012 min AZN məbləğində 5 il müddətinə 0.1% olmaqla kredit götürmüş və Fərmana əsasən vaxtı keçmiş 37,305 min AZN məbləğində kreditləri restrukturizasiya etmişdir.

Qrupun rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Qrupun fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. Fitch və S&P Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. Moody’s Investors Service, ölkə üçün “Ba2” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik, Qrupun fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların, Bank maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

2. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN QISA XÜLASƏSİ

Maliyyə hesabatlarının tərtibatının əsasları. Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ədalətli dəyər, mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (MZHƏD) və digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyerdə təsnifləşdirilən (DMGƏD) maliyyə alətlərinin ilkin tanınmasının dəyişməsi ilə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən tərtib edilmişdir. Qrupun gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirə biləcəyi ehtimalı əsasında hazırlanmışdır. Qeyd olunan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir. 1 yanvar 2019-cu il tarixindən etibarən qüvvədə olan 16 sayılı MHBS-nin qəbulundan yaranan mühasibat uçotu siyasəti üzrə dəyişikliklərdən başqa, bu siyasət əksi göstərilmədiyi halda, təqdim olunmuş bütün dövrlərə davamlı şəkildə tətbiq edilmişdir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, Qrup uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr 3-cü Qeyddə açıqlanır.

Bu, 16 sayılı MHBS “İcarələr”-in tətbiq olunduğu Qrupun illik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının ilk dəstidir. Mühüm mühasibat uçotu siyasəti üzrə edilən dəyişikliklər 2 və 4 sayılı Qeyddə təsvir edilmişdir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyerdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivi satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar, qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövrüyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqələrin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstərilirdiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir. 31-ci Qeydə baxın.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. Ticarət üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat məsrəfləri də daxil olmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyerdə qeydə

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

alınır. İlk tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlk tanınma zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya mövcud bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində alınıb-satılması nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri (“standart şərtlərlə həyata keçirilən” alış və satışlar) Qrupun maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda tanınır.

Maliyyə alətlərinin təsnifatı. Maliyyə aktivini amortizasiya dəyərində, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər (“DMGVƏD”) ölçülmüş dəyər və ya mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (“MZVƏD”) təsnif edilir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- Müqavilə üzrə pul axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- Həm müqavilə üzrə pul axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Qrup ədalətli dəyərindəki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə (DMG) təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Bununla yanaşı, ilkin tanınma zamanı Qrup amortizasiya olunmuş dəyərində və ya DMGVƏD-də ölçülmə tələblərinə uyğun gələn maliyyə aktivini FVTPL kimi təsnif edə bilər, o halda ki, bu, meydana çıxacaq uçot uyğunsuzluğunu aradan qaldırsın və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltsın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi. Qrup maliyyə aktivinin saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, o cümlədən rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmaması;
- portfelin göstəriciləri necə qiymətləndirilir və Bankın rəhbərliyinə necə çatdırılır;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin necə idarə olunması;
- biznesin menecerləri necə mükafatlandırılır – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya toplanmış pul axınlarından asılıdırımı; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə Qrupu məqsədinə necə nail olunmasının və pul axınlarının necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsi. Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məs. likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsində Qrup alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alacaq. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişə bilən müqavilə şərtinin olub-olmamasını əhatə edəcək.

Qiymətləndirmə zamanı Qrup aşağıdakıları nəzərə alacaq:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- kapitalın borca nisbətinin xüsusiyyətləri;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılma şərtləri;
- Qrupun iddiasını müəyyənləşdirilmiş aktivlərdən pul axınlarına məhdudlaşdıran şərtlər məs. reqressiz aktivlər; və
- pulun zaman dəyəri üzrə ödənişi dəyişən xüsusiyyətlər – məs. faiz dərəcələrinin mütəmadi olaraq yenilənməsi.

Maliyyə alətlərinin yenidən təsnifi. Maliyyə aktivləri Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün öz biznes modelini dəyişdikdən sonra dövr ərzində istisna olmaqla, maliyyə aktivləri ilkin tanınmalarından sonra yenidən təsnifləşdirilmir. Yenidən təsnifat perspektiv təsire malikdir.

Maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi – EOKZ üzrə kredit zərəri ehtiyatı. Qrup AD və DMGVƏD ilə ölçülmüş borc alətləri və kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə EOKZ-u perspektiv əsasda ölçür. Qrup EOKZ-u ölçür və hər hesabat dövrünə kredit zərəri üzrə ehtiyatı tanıyır. EOKZ ölçülməsi: (i) mümkün nəticələrin bir sıra qiymətləndirilməsi ilə təyin olunan qərəzsiz və ehtimallı məbləğini (ii) pul vəsaitlərinin müddət dəyərini və (iii) keçmiş hadisələr, gələcək şərtlər və gələcək şəraitin proqnozları barədə hər bir hesabat dövrünün sonunda qeyri-adekvat xərc və səy olmadan mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən məlumatları əks etdirir.

AD ilə ölçülmüş borc vəsaitləri EOKZ üzrə ehtiyat çıxılmaqla maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında göstərilir. Kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanətləri üçün, EOKZ üzrə ayrı ehtiyat, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında öhdəlik olaraq tanınır. DMGVƏD-də borc alətləri üçün EOKZ üzrə ehtiyat çıxılmaqla amortizasiya dəyərindəki dəyişiklik, mənfəət və ya zərər və digər qalıq dəyərindəki dəyişiklik isə DMG-də gəlirlər DMGVƏD borc alətləri üzrə zərərlər çıxılmaqla tanınır.

Qrup dəyərsizləşmə üzrə üç mərhələli model təqdim edir. Bu model ilkin tanımadan sonra kredit keyfiyyətində dəyişikliyə əsaslanır. İlkin tanımadada dəyərsizləşməyən maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnif edilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri EOKZ-un ömürlük hissəsinə bərabər olan miqdarda növbəti 12 ay ərzində mümkün olan nəticələrə və ya daha qısa müddətdə ("12 aylıq EOKZ") müqavilə müddətinə qədər ölçülür. Əgər QrupKRƏA-nı ilkin tanımadan sonra müəyyən edirsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülür və onun EOKZ-u ömürlük EOKZ əsasında, müqavilə əsasında son ödəmə müddətinə qədər, lakin ehtimal olunan ödənişlər nəzərə alınmaqla hesablanır, əgər varsa ("Ömürlük EOKZ"). Qrupun KRƏA-nı müəyyən etdiyi haqqında 29 sayılı Qeyd nəzər salın. Əgər Bank maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşməsini müəyyən edirsə, aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülür və EOKZ Ömürlük EOKZ ilə ölçülür. Qrupun kredit dəyərsizləşməsi üzrə aktiv və defolt anlayışları 29-cu Qeyddə açıqlanır. Satılmaqda və ya əldə edildikdə kredit dəyərsizləşməsinə uğramış aktivlər ("SƏKD") üçün EOKZ hər zaman Ömürlük EOKZ ilə ölçülür. SƏKD aktivləri ilkin tanınma zamanı, məsələn, əldə edilmiş dəyərsizləşdirilmiş kreditlər kimi dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləridir. EOKZ ölçülməsində istifadə edilən giriş, fərziyyə və qiymətləndirmə üsulları haqqında, eyni zamanda Bankın EOKZ modellərində ehtimal edilən məlumatları necə əhatə etdiyini izah edir.

Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda EOKZ üzrə ehtiyatın təqdim edilməsi. EOKZ üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda aşağıdakı kimi təqdim olunur:

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- amortizasiya olunmuş dəyerdə ölçülən maliyyə aktivləri: aktivlərin ümumi qalıq dəyərindən çıxılmaqla;
- kredit öhdəlikləri və maliyyə təminatı müqavilələri: ümumiyyətlə, ehtiyat kimi;
- maliyyə aləti həm çıxarılmış, həm də istifadə edilməmiş komponentdən ibarət olduğu halda və Qrup, kredit öhdəliyi komponenti üzrə EOKZ-ni çıxarılmış komponentdən ayrı olaraq müəyyən edə bilmədiyi halda: Bank hər iki komponent üzrə birgə zərər ehtiyatı təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ yerinə yetirilmiş komponentin ümumi qalıq dəyərindən çıxılmaqla təqdim edilir. Çıxarılmış komponentin ümumi məbləği üzrə zərər ehtiyatının hər hansı bir hissəsi ehtiyat kimi təqdim olunur; və
- DMGVƏD-də ölçülən borc alətləri: aktivlərin qalıq məbləği onların ədalətli dəyəri olduğu üçün, heç bir zərər ehtiyatı maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır. Bununla yanaşı, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatının bir hissəsi kimi tanınır.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi. Bank bütün praktiki bərpa etmə səylərini tükətdikdə və bərpa etmək üçün əlabatan bir gözləntinin olmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tamamilə və ya qismən silinir. Silinmələr tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir. Qrup, müqaviləyə əsasən ödənilən məbləğləri bərpa etmək istədiyi halda, hələ də icra fəaliyyətinə məruz qalan maliyyə aktivlərini silə bilər; lakin bərpa üçün əlabatan gözlənti yoxdur.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Qrup maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivi satış üzrə əlavə məhdudiyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Törəmə maliyyə alətləri. Adi fəaliyyətin gedişində, Qrup xarici valyuta və kapital bazarlarında xarici valyuta forvard sazişləri və çarpaz valyuta svopları (qarşılıqlı kreditlər) daxil olmaqla müxtəlif törəmə maliyyə alətlərinə tərəf olaraq daxil olur. Qarşı tərəflər əsasən yerli banklardır. Ədalətli dəyərlər, əsas alətlərin cari bazar və müqavilə qiymətləri və digər amillər nəzərə alınmaqla təklif edilmiş bazar qiymətləri və ya qiymət modelləri əsasında təyin edilir. Törəmə alətlər ədalətli dəyəri müsbət olduqda aktiv, mənfəət olduqda isə öhdəlik kimi göstərilir. Bu alətlər nəticəsində yaranan mənfəət və zərər, mənfəət və zərər haqqında hesabatda xarici valyutalardan xalis mənfəət/(zərər) bölümündə əks olunur.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı (“ARMB”) məcburi ehtiyatlar və ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan banklararası depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya edilmiş dəyərlə qeydə alınır. 1 iş günündən artıq olan dövr üzrə məhdudlaşdırılan vəsaitlər yarandığı ilk vaxtdan etibarən həm maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həm də pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın məqsədləri üzrə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kateqoriyasından kənarlaşdırılır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyerdə uçota alınır, çünki: (i) müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təqdim edir, və (ii) onlar DMGƏD olaraq təyin edilmir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı minimum ehtiyat depozitləri. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında minimum ehtiyat depozitləri, onların əlçatanlığını məhdudlaşdıran Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən onların mövcudluğu ilə bağlı məhdudiyətlərə dair qoyulmuş məcburi ehtiyatların məbləğini təqdim edir. Yuxarıda göstərilənləri nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən tələb olunan minimum ehtiyat depozitinin məbləği, pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda pul vəsaitləri hesabına daxil edilmir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Banklardan alınacaq vəsaitlər. Banklardan alınacaq məbləğlər, Qrupun, müxbir banklara pul köçürməsi zamanı qeydə alınır. Banklardan alınacaq vəsaitlər amortizasiya olunmuş dəyerdə uçota alınırlar: (i) müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edir, və (ii) onlar MZƏD-də təyin edilmir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar Qrup tərəfindən müştərilərdən kredit əmək üçün avans şəklində nağd pul verildiyi zaman qeydə alınır. Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikasına əsasən Bank müştərilərə verilmiş kreditləri və avansları aşağıdakı qiymətləndirmə kateqoriyalarından birində təsnifləşdirir:

- (i) AD: müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması üçün saxlanılan kreditlər və YƏMFÖ-ni təmsil edən həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti və könüllü olaraq MZƏD-də təyin olunmayan kreditlər, və;
- (ii) MZƏD: YƏMFÖ sınağını keçməyən və ya MZƏD-də ölçülən AD və ya DMGƏD üzrə digər meyarlara cavab verməyən kreditlər.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar perspektiv EOKZ modelləri əsasında müəyyən edilir. 29 sayılı Qeyd Bankın EOKZ modellərində perspektiv məlumatları necə əhatə etdiyinə dair izahat daxil olmaqla, EOKZ-nin ölçülməsində istifadə olunan giriş məlumatları, ehtimallar və qiymətləndirmə üsulları haqqında məlumat verir.

Kreditlə bağlı öhdəliklər. Borclu şəxs borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq göstərilən ödəmə müddətində ödəniş edə bilmədiyi üçün, maliyyə zəmanəti müqavilələri emitentin sahibinə zərərin ödənilməsi üçün müəyyən ödənişlər etməsinə tələb edən müqavilələrdir. Bu cür maliyyə zəmanətləri kreditlər, overdraftlar və digər bank xidmətlərini təmin etmək üçün müştərilərin adından banklara, maliyyə qurumlarına və digər şəxslərə verilir.

Maliyyə zəmanəti müqavilələri ilk öncə ədalətli dəyerdə ölçülür və sonradan aşağıdakılardan ən üstün olanı ilə ölçülür:

- Zərər üzrə ehtiyatın məbləği; və
- İlk tanınma üzrə əldə olunan mükafatlardan 15 sayılı MHBS-nin prinsiplərinə uyğun olaraq gəlirlər çıxılmaqla tanınır.

Qrup tərəfindən verilən kredit öhdəlikləri, zərər ehtiyatının məbləği kimi ölçülür. Qrup, aşağı bazar faiz dərəcəsində kredit təmin etmə və ya nağd pulla və ya başqa bir maliyyə alətinin təqdim edilməsi və ya buraxılması yolu ilə həll etmə öhdəliyi verməmişdir.

Kredit öhdəlikləri və maliyyə təminatı müqavilələri üzrə zərər ehtiyatı ehtiyat kimi tanınır. Bununla birlikdə, həm kredit, həm də yerinə yetirilməmiş öhdəlikdən ibarət olan müqavilələr üzrə və Qrup, yerinə yetirilməmiş öhdəlik komponenti üzrə gözlənilən kredit zərərlərini kredit komponenti üzrə fərqləndirə bilməz, lakin yerinə yetirilməmiş öhdəlik üzrə gözlənilən kredit zərərləri kredit üzrə zərər ehtiyatı ilə birlikdə tanınır. Birləşdirilmiş gözlənilən kredit zərərləri, kreditin ümumi qalıq dəyərindən artıq olduqda, gözlənilən kredit zərərləri ehtiyat kimi tanınır.

DMGƏD-də olan kapital alətləri. Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital investisiyasının ilkin tanınmasında, Qrup digər məcmu gəlirin ədalətli dəyərindəki sonrakı dəyişiklikləri təqdim etmək üçün dönməz seçim edə bilər. Bu cür təsnifat hər bir alət əsasında müəyyənləşdirilir.

Bu kapital alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərəre çevrilmir. Qrup alətin dəyərinin bir hissəsinin bərpası kimi daxilolmalar üzrə mənfəət əldə etməsi və bu halda belə gəlirlərin DMG-də qeydə alınması halı istisna olmaqla, dividendlər ödəmə haqqı təqdim edilən zaman digər gəlir kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır. DMGƏD-də olan kapital alətləri dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirməyə məruz qalır. Bu alətlərin silinməsindən sonra yığılmış yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar. Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikalarına əsasən, Qrup borc qiymətli kağızlarına qoyduğu investisiyaları AD, DMGƏD və ya MZƏD kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirir. Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edirsə və əgər onlar mühasibat uçotu mühitinin uyğunsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün könüllü olaraq MZƏD-də təyin edilmərsə, belə investisiyalar AD-də təsnifləşdirilir.

Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması və satılması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edirsə və əgər onlar MZƏD-də təyin edilmərsə, DMGƏD-də təsnifləşdirilir. Bu aktivlər üzrə faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək hesablanır və mənfəət və ya zərərdə tanınır. Gözlənilən kredit zərəri modelindən istifadə etməklə ehtimal olunan dəyərsizləşmə ehtiyatı il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Qalıq dəyəri üzrə olan bütün digər dəyişikliklər DMG-də tanınır. Borc qiymətli kağızlarının tanınması dayandırılan zaman, əvvəllər DMG-də tanınan məcmu gəlir və ya zərərlər DMG-dən çıxarılaraq mənfəət və ya zərər hesablarında təsnifləşdirilir.

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar AD və ya DMGƏD-ə dair meyarlara cavab vermirsə, MZƏD-də təsnifləşdirilir. Bu opsiyanın tətbiqi müxtəlif mühasibat uçotu əsasları üzrə tanınan və ya ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri arasındakı mühasibat uçotu uyumsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa, Bank ilkin tanınma zamanı MZƏD-də olan borc qiymətli kağızları üzrə investisiyaları qəti şəkildə təyin edə bilər.

Binalar və avadanlıqlar. Əmlak və avadanlıqlar hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır. Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitalaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Amortizasiya. Torpaq və başa çatdırılmamış tikililər üçün amortizasiya hesablanmır. Əmlak və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yəni əsas vəsaitlərin təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır.

<u>2019-cu il</u>	<u>Qalıq dəyərlər</u>	<u>Faydalı istismar müddəti</u>
Binalar	40%	50 il
Ofis və kompüter avadanlıqları	20%	5 - 6 il
Mebel, qurğular və digər avadanlıqlar	30%	5 - 8 il
İcarəyə götürülmüş aktivlərin təkmilləşdirilməsi	-	müvafiq lizinq müqaviləsinin müddəti ərzində
İstifadə etmək hüququ	-	müvafiq lizinq müqaviləsinin müddəti ərzində

<u>2018-ci il</u>	<u>Qalıq dəyərlər</u>	<u>Faydalı istismar müddəti</u>
Binalar	40%	50 il
Ofis və kompüter avadanlıqları	20%	5 - 6 il
Mebel, qurğular və digər avadanlıqlar	30%	5 - 8 il
İcarəyə götürülmüş aktivlərin təkmilləşdirilməsi	-	müvafiq lizinq müqaviləsinin müddəti ərzində

Başba çatdırılmamış tikililər hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır. Dəyərə peşəkar xidmət haqqları daxildir. Belə başba çatmamış tikililər, onların tikintisi başba çatdıqda və təyinatı üzrə istismara hazır olduqda, müvafiq əmlak və avadanlıq kateqoriyaları üzrə təsnif edilir.

Bu aktivlərin köhnəlməsi, digər əmlak aktivləri halında olduğu kimi, təyinatı üzrə istismara hazır olduğu andan etibarən hesablanmağa başlayır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aktiv faydalı istismar müddətinin sonuna nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı hesablanmış xərclər çıxıldıqdan sonra, Qrup tərəfindən həmin aktivin satışından əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istismar müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda düzəlişlər edilir.

Balans dəyəri ilə gəlirləri müqayisə etməklə müəyyən olunmuş satış üzrə gəlirlər və zərərlər il üzrə mənfəət və ya zərər hesablarında (digər əməliyyat gəlirləri və ya xərcləri hissəsində) tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

İnvestisiya mülkiyyəti. İnvestisiya mülkiyyəti Qrup tərəfindən icarə gəlirləri əldə etmək və ya kapital dəyərini artırmaq və ya hər ikisi üçün, saxlanılmış, lakin Qrup tərəfindən icarəyə götürülməmiş mülkiyyətdir. İnvestisiya mülkiyyəti əmlak və avadanlıq kimi gələcək istifadəsi nəzərdə tutulan tikilələrdən ibarətdir.

İnvestisiya mülkiyyəti, zəruri olduğu təqdirdə, yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla dəyər ilə ifadə olunur.

Sonrakı xərclər gələcək iqtisadi gəlirlərin Qrupa axın ediləcəyi ehtimalı olduqda kapitallaşdırılır və bu halda xərclər etibarlı şəkildə ölçülə bilər. Digər texniki və təmir xərcləri yarandığı müddətdə xərclərə aid edilir. Əgər investisiya mülkiyyəti sahibkar tərəfindən tutulursa, bu zaman sahə və avadanlıqlara yenidən təsnif edilir. İnvestisiya mülkiyyəti üzrə köhnəlmə, onların dəyərini təxmin edilən faydalı ömürlərindən asılı olaraq qalıq dəyərləri üzrə bölünməsi üçün azaldılmış qalıq üsulu ilə hesablanır. Hər hesabat dövrünün sonunda rəhbərlik investisiya əmlakının dəyərsizləşməsinin hər hansı bir göstəricisinin olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər belə bir göstərici mövcuddursa, rəhbərlik, aktivin ədalətli dəyəri, çıxılma satış xərcləri və onun istifadə dəyərindən daha yüksək olduğu müəyyən edilən bərpa edilə bilən məbləği qiymətləndirir. Aktivin satışı üçün, ölçülmə tarixinə bazar şərtləri altında bazar iştirakçıları arasında nizamlı əməliyyatların həyata keçirildiyi qiymət üzrə, etibarlı təxminlər irəli sürmək üçün əsas olmadığından, satış xərcləri çıxılmaqla, ədalətli dəyəri ölçmək mükün deyil. Bu halda müəssisə aktivin dəyərini bərpa edilə bilən məbləğ kimi istifadə edir. Qalıq dəyəri bərpa edilə bilən məbləğə endirilir və dəyərsizləşmə zərərləri il üzrə mənfəət və zərər hesabında tanınır. Aktivin istifadə dəyərini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilən ehtimallarda dəyişiklik baş verərsə, əvvəlki illərdə aktiv üzrə tanınmış dəyərsizləşmə zərərlərinə düzəliş edilir.

Silinmələr üzrə mənfəət və zərər, gəlirlərin qalıq dəyəri ilə müqayisəsi ilə müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər. Müəyyən istismar müddəti olan, ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə etməklə aktivlərin faydalı istismar müddətləri üzrə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istismar müddəti 10 ildir. Hesablanmış faydalı istismar müddəti və amortizasiya metodu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması. Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Müsadirə edilmiş girovlar. Qrup məqsədamüvafiq hesab edilən hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının müsadirə olunmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar bu aktivlər üzrə iddianın qaldırılması üçün əsas yaradır.

Bəzi hallarda, aktivlər ödənişi yerinə yetirilməyən kreditlərin geri alınma hüququ itirildikdən sonra müsadirə olunur. Müsadirə edilmiş girov ilk olaraq həmin girovun aid olduğu kreditin balans dəyərində bərabər məbləğdə tanınır. Geri alınmış aktivlər satış dəyəri çıxılmaqla balans və ədalətli dəyərdən aşağı olanı ilə ölçülür.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi. Qrup maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşmə zərərinə məruz qalıb-qalmadığını müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər də fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər, yaxud əks halda, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərləri çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəlişlərin edilmədiyi aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərində qədər diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərindən onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərində kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə əks olunmazsa, belə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş olunmuş bərpa dəyərində qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmə zərərinin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin əvəzləşdirilməsinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn artım kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv yenidən qiymətləndirilmiş dəyərlə uçotda əks edilməyənə qədər, belə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

16 sayılı MHBS “İcarələr”. 16 sayılı MHBS “İcarələr” 17 sayılı BUMS “İcarələr”, 4 sayılı BMHŞK “Müqavilədə İcarə Əlamətlərinin Mövcudluğunun Müəyyən Edilməsi” Şərhi, Standartların Şərhi Komitəsinin (SŞK) 15 sayılı “Əməliyyat İcarələri-Həvəsləndirmələr” Standartı və SŞK “İcarənin Hüquqi Forması da daxil olmaqla Əməliyyatın Mahiyyətinin Qiymətləndirilməsi” 27 sayılı Standartını əvəz edir. Qrup, ilkin tətbiq etmə tarixi 1 yanvar 2019-cu il tarixi olan 16 sayılı MHBS-nin mövcud əməliyyat icarələri üzrə istifadə hüququ verən aktivin ölçülməsinə ilkin birbaşa xərcləri daxil etməməyi qərara almışdır. Bu tarixdə Qrup həmçinin istifadə hüququ verən aktivləri keçid tarixində mövcud olan əvvəlcədən ödənilmiş və ya yığılmış icarə ödənişlərinə uyğunlaşdırılmış icarə öhdəliyinə bərabər məbləğdə ölçmək üçün seçmişdir. Əvvəlki dövrlər yenidən təqdim edilməmişdir.

İlkin tətbiq olunduğu tarixdə bağlanmış müqavilələr üzrə Qrup, 17 sayılı BMUS və 4 sayılı BMHŞK-dən icarə anlayışını tətbiq etməyi seçmişdir və 16 sayılı MHBS-ni əvvəllər 17 sayılı BMUS və 4 sayılı BMHŞK-yə əsasən icarə kimi müəyyən edilməmiş tənzimləmələrə tətbiq etməmişdir.

İlkin tətbiq etmə tarixində istifadə hüququ verən aktivlər üzrə dəyərsizləşməni nəzərdən keçirmək əvəzinə, Qrup icarələrin 16 sayılı MHBS-nin ilkin tətbiq etmə tarixindən dərhal əvvəl çətin olub-olmaması ilə bağlı tarixi qiymətləndirməsinə etibar etmişdir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Keçid dövründə, əvvəlcədən icarə müddəti 12 aydan az olan əməliyyat icarələri kimi nəzərə alınan icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üçün Qrup istifadə hüququ verən aktivləri tanımamaq, lakin icarə xərclərini qalan icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında hesablamaq üçün əlavə imtiyazlar tətbiq etmişdir.

Maliyyə öhdəliklərində təsnif olunmuş əvvəlki icarə öhdəlikləri üçün, aktivin və icarə öhdəliyinin istifadə hüququ ilkin tətbiqetmə tarixində, 17 sayılı BMUS-a əsasən, ilkin tətbiqetmədən dərhal sonrakı məbləğlər ilə ölçülür.

16 sayılı MHBS-ə keçid zamanı 16 sayılı MHBS-a uyğun olaraq tanınan icarə öhdəliklərinə tətbiq olunan orta çəkili borc dərəcəsi 19% təşkil etmişdir.

Qrup icarələrin müddətini uzatma və ləğv etmə variantlarını nəzərdən keçirərkən, lizinq müddətinin müəyyən edilməsi üzrə retrospektiv şəkildə faydalanmışdır.

Qrupun rəhbərliyi keçmiş tarixə əsaslanaraq icarə şərtlərinin müəyyənləşdirilməsində müəyyən mülahizələrdən istifadə etmişdir.

Əməliyyat lizinqi. 1 yanvar 2019-cu il tarixindən əvvəl Qrup lizinq obyektinin mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və faydaların lizinq verəndən Banka ötürülməsini nəzərdə tutmayan lizinq müqaviləsi üzrə lizinq alan qismində çıxış etdiyi hallarda, ümumi lizinq ödənişləri lizinq müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən il üzrə mənfəət və ya zərərə (icarə xərclərinə) aid edilir.

Digər müqavilələrdə nəzərdə tutulan lizinq a) müqavilənin yerinə yetirilməsi müəyyən aktiv və ya aktivlərin istifadəsi ilə əlaqəli olduqda və b) müqavilə ilə aktivdən istifadə hüququnun ötürülməsi nəzərdə tutulduqda ayrı göstərilir.

Banklara ödəniləcək vəsaitlər. Banklara ödəniləcək vəsaitlər kontragent banklar tərəfindən Qrupa nağd pul və ya sair aktivlər verildiyi zaman qeydə alınır. Qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərle uçota alınır. Qrup verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə aid edilir.

Müştəri hesabları. Müştəri hesabları fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısında olan qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərini əks etdirir və amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınır.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliklərinin tanınması yalnız və yalnız Qrup öz ödəniş öhdəliyini yerinə yetirdikdə, belə öhdəlik ləğv olunduqda, yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğlər arasındakı fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirməsi. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci/kredit cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, sair məcmu gəlirlərdə və ya birbaşa olaraq kapitalda qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl maliyyə hesabatlarının təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və sair əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanması istiqadında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumiyyətlə, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya qismən minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə qiymətləndirilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin qiymətləndirməsi Qrupun hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa etməsindən və ya ödəməsindən asılı olaraq yaranacaq vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

Nizamnamə kapitalı. Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Yeni səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə məsrəflər kapitalda daxilolmaların azalması kimi (vergi çıxılmaqla) göstərilir. Alınmış məbləğin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq olan hissəsi kapitalda səhm mükafatı kimi qeydə alınır.

Kapital ehtiyatları. Qrupun maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatının kapital hissəsində (digər məcmu gəlirlər) qeydə alınmış DMGVƏD-də investisiya qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərindəki dəyişiklikləri özündə əks etdirən “digər ehtiyat” daxildir.

Gəlir və xərclərin uçotu. Faiz gəliri və xərcləri amortizasiya olunmuş dəyerdə və ya DMGVƏD ilə əlavə etmə əsasında, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, borc alətləri üzrə uçota alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zamanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Qrup tərəfindən alınmış komissiya haqları, Qrupun xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Bank kredit verilməsi üzrə öhdəlikləri MZVƏD ilə ölçülən maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif etmir.

Kredit dəyərsizləşməsi ilə əldə edilmiş və ya satın alınmış maliyyə aktivləri üçün effektiv faiz dərəcəsi ehtimal edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti (ilkin ehtimal olunan kredit zərərləri də daxil olmaqla) ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə (adətən alışı qiyməti ilə) diskont edilmiş dərəcəsidir. Nəticədə, effektiv faiz dərəcəsi kredit uçotu ilə tənzimlənir.

Faiz gəlirləri, maliyyə aktivlərinin ümumi qalıq dəyərində effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır:

- i) kredit dəyərsizləşməsinə uğramış (3-cü mərhələ) maliyyə aktivləri üzrə faiz dərəcəsi onların effektiv faiz dərəcəsinə amortizasiya dəyərində (EOKZ çıxılmaqla) tətbiq etməklə hesablanır; və
- ii) əldə edildikdə və ya satın alındıqda kredit zərərinə məruz qalmış maliyyə aktivləri, amortizasiya dəyərində tətbiq edilən kreditə müvafiq olaraq düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq olunmaqla.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri. Bütün digər haqlar, komissiyalar və digər gəlir və xərc vahidləri dövr ərzində xidmətlərin bir hissəsi kimi göstərilən alıcının adətən Qrupun düz xətt üsulu üzrə olan mənfəətlərini alıb istifadə etməsinə istinad edərək hesablama metodu əsasında qeyd olunur.

Danışıqlar üzrə yaranmış və ya üçüncü tərəflərlə əməliyyat danışıqları üzrə komissiya və haqlar, məsələn kreditlərin, səhmlərin və digər qiymətli kağızların alınması və ya əsas əməliyyatın icrası nəticəsində qazanılmış müəssisələrin satışı onun tamamlanması üzrə uçota alınır. Portfel və digər idarəetmə məsləhət və xidmət haqları, adətən düz xətt əsasında Bank tərəfindən yerinə yetirilən mənfəətlərin müştəri tərəfindən eyni anda alınıb istifadə edilməsi üzrə olan müddətdə tətbiq olunan xidmət müqavilələri əsasında tanınır. Investisiya fondları ilə bağlı aktivlərin idarə olunması üzrə olan haqlar müştərinin eyni vaxtda adətən düz xətt əsasında Qrup tərəfindən yerinə yetirilən mənfəətlərin alınıb istifadə edilməsi üzrə olan müddətdə tətbiq olunan xidmətlər əsasında tanınır. Eyni prinsip, uzun müddət ərzində davamlı təmin olunan mülkiyyətin idarə edilməsi, maliyyə planlaşdırılması və saxlama xidmətlərinə tətbiq edilir.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Qrupun funksional valyutası həmin müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Qrupun və onun törəmə müəssisəsinin funksional valyutası və Bankın təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktivlər və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Bankın hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Qrupun ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Bankın hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə (xaric valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə təqdimat valyutasına çevrilir.

Məzənnə dəyişikliklərinin xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

İl sonunda xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində Qrup tərəfindən istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.9035	1.9468

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Səhm üzrə mənfəət. Səhm üzrə mənfəət Qrupun səhmdarlarının payına düşən mənfəət və ya zərəri hesabat ili ərzində dövrüyyədə olan adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır.

İşçi heyəti üzrə xərclər və müvafiq ayrımlar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Qrupun işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Qrupun yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş haqlar üzrə Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

---

3. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMIYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

Qrup növbəti maliyyə ili ərzində konsolidasiya edilmiş hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

EOKZ ehtiyatının ölçülməsi. EOKZ-un ölçülməsi metodologiyanın, modelin və giriş məlumatlarının müəyyən edilməsini özündə birləşdirdən mühüm bir təxmindir. EOKZ ölçülməsi üzrə metodologiya 29 sayılı Qeyddə açıqlanır. Aşağıdakı komponentlərin kredit zərəri ehtiyat üzrə əhəmiyyətli təsiri vardır: defoltun müəyyən edilməsi, KRƏA, defolt ehtimalı (“DE”), Defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (“DVRMQ”), və defolt zamanı yaranan zərər (“DZY”), eləcə də makro-iqtisadi ssenarilər modelləri. Bank müntəzəm olaraq ehtimal olunan kredit zərəri və faktiki zərər arasındakı fərdləyin azaldılması üçün model və giriş məlumatlarını yoxlayır və nəzərdən keçirir. Perspektiv məlumatlar da daxil olmaqla, EOKZ ölçülməsi üzrə ətraflı məlumatlar 29 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Təkrarlanan kredit alətləri (məsələn kredit kartları və limitdən çox istifadələr) üzrə kredit riskləri. Müəyyən kredit alətləri üzrə Qrupun kredit itkilərinə məruz qalması riski hətta bu alət üzrə müqavilə şərtlərində göstərilmiş müddətdən daha artıq ola bilər. Bu istisna, həm kredit həm də kredit verilməsi üzrə istifadə edilməmiş öhdəliklər kimi elementlərdən ibarət olan və Qrupun müqavilə çərçivəsində müştəridən ödənişləri geri tələb etmə və ya verilməmiş kredit məbləğini ləğv etmə kimi imkanlarının da praktiki olaraq kredit riskinə məruz qalma səviyyəsini məhdudlaşdırma bilmədiyi müəyyən təkrarlanan kredit alətlərinə tətbiq edilir.

Belə alətlər üzrə Qrup EOKZ məbləğini Bankın kredit riskinə məruz qaldığı faktiki müddət üzrə hesablayır və EOKZ məbləyinə rəhbərliyin bu alətlə həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində düzəlişlər edilmir. Bu istisnanın tətbiq edilməsi mülahizələrdən istifadə olunmasını tələb edir. Rəhbərlik həm pərakəndə həm də kommersiya kreditləri üzrə bu istisnadan istifadə edərkən öz təxmin və fərziyyələrinə istinad etmişdir. Qrup bu istisnadan istifadə edərkən kredit alətlərinin aşağıdakı xüsusiyyətləri nəzərə almışdır: (a) hər hansı bir sabit ödəmə müddəti və ya ödəniş strukturu mövcud deyil, (b) praktikada müqavilə şərtlərindən irəli gələrək müqavilənin ləğv edilməsi kredit riskinə məruz qalma səviyyəsinin gündəlik idarə olunması prosesinin nəticəsi olaraq həyata keçirilmir və müqavilənin ləğvi yalnız Qrupun kredit alətinin fərdi təhlili zamanı artması ilə bağlı məlumatlar əldə etdikdə baş verir, (c) kredit riskinə məruz qalma riski kollektiv qaydada idarə olunur. Əlavə olaraq Qrup EOKZ məbləğinin hesablanması üçün müddəti, eləcə də riskə məruz qalmanın başlanması və başa çatması tarixlərini təyin edərkən mülahizələrdən istifadə etmişdir.

Qrup aşağıdakılarla bağlı tarixi məlumatlardan və öz təcrübəsindən istifadə etmişdir: (a) bənzər kredit alətləri üzrə Qrupun kredit riskinə məruz qalması müddəti, eləcə də kredit aləti üzrə son əhəmiyyətli dəyişikliyin baş verməsi tarixi və müvafiq olaraq KRƏA dəyərləndirilməsi üçün ilkin nöqtənin təyin edilməsi (b) bənzər kredit alətləri üzrə KRƏA təyin edilmə anından sonra defolt halının baş verməsi anına qədər olan zaman müddəti və (c) kredit riskinin idarə olunması ilə bağlı tədbirlər (məsələn istifadə edilməmiş kredit məbləğinin azaldılması və ya ləğv edilməsi), gözlənilən başa çatma tarixinə təsir edən öncədən ödənişlər və bu kimi digər amillər. Bu amilləri tətbiq edərkən Bank təkrarlanan kredit alətləri portfelinə alt kateqoriyalara bölür və tarixi məlumatlara və təcrübəyə əsaslanaraq ən uyğun sayılan müvafiq amilləri bu alt kateqoriyalara tətbiq edir.

Kredit Riski üzrə Əhəmiyyətli Artım (“KRƏA”). Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını müəyyənləşdirmək üçün Qrup, hesabat tarixinin sonunda maliyyə alətinin ömürlük müddəti ərzində baş verən defolt riskini ilk dəfə tanınma tarixində mövcud sonuna olan risk ilə müqayisə edir. Qiymətləndirmə hesabat dövrünün sonunda kredit riskinin müəyyən bir səviyyəsinə çatmaq üçün deyil, kredit riskinin nisbi artımını təyin etmək məqsədilə nəzərdən keçirir. Qrup müştəri portfelinin davranış aspektləri də daxil olmaqla bir sıra amilləri əhatə edən xüsusi səy göstərmədən və xərc çəkmədən mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən gələcək məlumatları nəzərə alır. Qrupun rəhbərliyi kredit riskinin artması üzrə davranış göstəricilərini kredit alətləri üzrə gecikmələrin baş verməsindən öncə

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

təyin etmiş və istər fərdi kredit aləti səviyyəsində, istərsə də alətin aid olduğu portfel səviyyəsində müvafiq sayılan gələcəklə bağlı məlumatları kredit riskinin dəyərləndirilməsi zamanı nəzərə almışdır. 29 sayılı Qeydə nəzər salın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi. Biznes modeli maliyyə aktivinin təsnifləşdirilməsini təyin edən amildir. Rəhbərlik biznes modellərinin dəyərləndirilməsi zamanı maliyyə alətləri üzrə birləşdirmə və portfelə aid etmə səviyyəsini təyin edərkən mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını dəyərləndirərkən Qrupun rəhbərliyi bu satışların müntəzəmliyi, zamanı və dəyəri barədə tarixi məlumatları, eləcə də satışın səbəbləri və gələcək satışlarla bağlı proqnozları nəzərə alır. Kreditin pisləşməsi ilə əlaqədar potensial itkilərin minimal həddə salınması ilə bağlı həyata keçirilən satış əməliyyatları “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin parametrlərinə uyğun gəlir. Alətin kredit riskinin idarə olunması ilə bağlı olmayan, müddəti bitməmiş həyata keçirilən digər satışlar da, fərdi və kollektiv qaydada müntəzəm olmadıqda və dəyər olaraq əhəmiyyət kəsb etmədikdə “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin çərçivəsində dəyərləndirilir. Qrupun rəhbərliyi satış əməliyyatlarının əhəmiyyətli səviyyəsini bu satışların dəyərinin biznes modeli üzrə qiymətləndirilən portfelin dəyərinə olan nisbəti şəklində həmin portfelin orta müddəti üzrə təhlil edir. Əlavə olaraq, yalnız stressli vəziyyətlərdə və ya Qrupun nəzarətindən kənar olan ayrıca bir hadisəyə cavab məqsədilə həyata keçirilməsi güman edilən satış əməliyyatları biznes modelinin məqsədləri üçün təsadüfi sayılır və müvafiq maliyyə alətlərinin təsnifləşdirilməsi prosesinə təsir göstərmir.

“Toplamaq üçün saxlanılma və satış” biznes modeli dedikdə, aktivlərin əsasən nağd vəsaitlərin toplanılması üçün saxlanılması ehtiva edilir, yalnız bu biznes modelinin məqsədlərinə nail olmaq üçün likvidlik ehtiyacının idarə olunması, müəyyən bir gəlir göstəricilərinə nail olunması və ya maliyyə aktivlərinin müddətlərinin bu aktivləri maliyyələşdirmək üçün istifadə edilən maliyyə öhdəliklərinin müddətlərinə uyğunlaşdırılması kimi bir sıra satış əməliyyatları da model çərçivəsində nəzərə alınır.

Yerdə qalan aktivlər kateqoriyası elə maliyyə aktivləri portfellerindən ibarətdir ki, nağd vəsaitlərin reallaşdırılmasının əsas təyinatı satış vasitəsilə, məsələn ticarət məqsədilə satışın elementlərinin açıq şəkildə nəzərə çarpan olduğu hallar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Nağd vəsaitlər axınının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının dəyərləndirilməsi (“YƏMFÖ”). Nağd vəsaitlər axınının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının təyin edilməsi mülahizələrdən istifadəni tələb edir. Pulun zaman dəyəri elementi müəyyən hallarda məsələn müqavilə üzrə faiz dərəcəsi dövrü olaraq dəyişdirilir amma bu dəyişikliklərin tezliyi borc aləti üzrə nəzərdə tutulan əsas faiz dərəcəsi göstəricisinə uyğun olmadıqda dəyişdirilə bilər. Buna misal olaraq faizləri üç aylıq banklararası faiz dərəcəsinə uyğun olaraq ödənilən, yalnız faiz dərəcəsinin həyət ay düzəldilən maliyyə alətlərini göstərmək olar. Pulun zaman dəyərinin dəyişdirilməsinin təsiri müvafiq alət üzrə nağd pul vəsaitləri axınının YƏMFÖ xarakterli bənzər maliyyə aləti üzrə nağd pul vəsaitləri axını ilə müqayisə edilərək dəyərləndirilir. Dəyərləndirmə məntiqli görsənən bütün mümkün ssenarilər üçün, o cümlədən maliyyə bazarlarında baş verməsi mümkün olan maliyyə stressi vəziyyətləri üçün aparılmışdır. Nağd pul vəsaitləri ilə bağlı yaranan ssenarinin bənzər alətlər üzrə mövcud olan göstəricilərdən fərqli olduğu hallarda, dəyərləndirilən alət üzrə yaranan nağd pul vəsaitləri YƏMFÖ olaraq nəzərə alınmır və bu alət MVZƏD maliyyə aləti olaraq təsnifləşdirilir.

Qrupun rəhbərliyi müqavilə üzrə nəzərdə tutulan nağd pul vəsaitlərinin axınıni dəyişdirmək qabiliyyətinə malik olan müqavilə şərtlərini təyin etmiş və nəzərə almışdır. Kredit sazişinin müddəalarına görə vaxtıdan öncə ödənişlərin mümkün olması və bu ödənişlərin əsas məbləğ və hesablanmış faizlərlə, eləcə də öncədən ödənişlə bağlı müştəridən alınmalı olan haqq və komissiyalarla bağlı olması halında YƏMFÖ üzrə kriteriyalar yerinə yetirilmiş sayılır. Aktiv üzrə əsas məbləğə ilkin tanınma zamanı mövcud olan ədalətli dəyərle sonrakı dövrlərdə əsas məbləğ üzrə ödənişlər (yeni effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə hesablanmış faiz ödənişləri nəzərə alınmadan yerdə qalan məbləğ) arasındakı fərq aid edilir. Bu prinsipə istisna olaraq standart həm də müəyyən ilkin ödəmə xüsusiyyətlərinə malik olan və aşağıdakı YƏMFÖ şərtlərinə cavab verən alətlərin də nəzərə alınmasına icazə verir: (i) maliyyə aktivini ilkin olaraq premiya və ya diskontla hazırlanmışdır, (ii) öncədən ödəniş məbləği müqavilə üzrə nəzərdə tutulmuşdur və əsas məbləğ, hesablanmış faizlər və məntiqli sayılan məbləğdə olmaqla müqaviləyə əvvəlcədən xitam verməklə bağlı kompensasiya ilə bağlıdırsa, və (iii) öncədən ödəniş imkanı yaradan müddəanın ədalətli dəyəri ilkin tanınma zamanı əhəmiyyətli sayılmır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrupun kredit müqavilələrində nəzərdə tutulmuş müddəalar müəyyən makroiqtisadi və ya tənzimləmə ilə bağlı yaranmış hallara cavab olaraq faiz dərəcələrinə dəyişikliyin edilməsinə icazə verir. Qrupun rəhbərliyi mülahizələrdən istifadə etməklə bank sektorunda rəqabətin mövcud olması və Qrupdan kredit alan müştərilərin potensial olaraq kreditləri yenidən maliyyələşdirmə imkanlarının olması fonunda faiz dərəcələrinin bazar faiz dərəcələrinə nisbətən artırılmasının mümkün olmaması qənaətinə gəlmiş və bu hal üzrə yaranan nağd pul vəsaitlərini YƏMFÖ çərçivəsində dəyərləndirmişdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyişdirilməsi. Maliyyə aktivləri üzrə müqavilə şərtlərində dəyişikliklər baş verdikdə (məsələn şərtlər yenidən razılaşırdıqda), Qrupun rəhbərliyi ilk olaraq dəyişikliyin əhəmiyyətliyinə, ilkin tanınmış maliyyə aktivinə xitam verilməsi və ədalətli dəyerdə yeni maliyyə aktivinin tanınması zərurətinə nəzər yetirir. Bu dəyərləndirmə əsasən müvafiq mühasibat siyasətində təsvir edilmiş keyfiyyət parametrlərinə əsaslanır və kifayət qədər mülahizələrdən istifadə olunmasını tələb edir. Xüsusən də Qrupun rəhbərliyi kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış və şərtləri yenidən razılaşırdılmış maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması və ikin tanınma zamanı kredit itkisinə məruz qalmış yeni alətin tanınmasına zərurətin olması məsələsində mülahizələrdən istifadə edir. Tanınmaya xitam verilməsi üzrə dəyərləndirmə zamanı müqavilə şərtlərinə edilən dəyişikliklərin kredit aləti üzrə gözlənilən (məhz müqavilə üzrə deyil gözlənilən) nağd pul vəsaitlərin hərəkətinə edilən təsir üzrə risk və mükafatlar nəzərə alınır. Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, belə kreditlərin şərtlərinin yenidən razılaşıdırılması nəticəsində risk və mükafatlar dəyişməmiş, buna görə də bütün belə kreditlər üzrə kredit alətinin tanınmasına xitam verilməmiş və kredit dəyərsizləşməsi üzrə aid olduğu mərhələdən digərinə köçürülməmişdir.

Müştərilərə verilmiş restrukturizasiya olunmuş kreditlərin ədalətli dəyəri və Fərmana əsasən Mərkəzi Bankdan bazar qiymətindən aşağı borc götürülməsi. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına 16 sayılı Qeyddə açıqlandığı kimi, Fərmana əsasən Qrup ARMB-dən illik 0.1% faiz dərəcəsi ilə 28,012 min AZN məbləğində borc götürmüş və 1% faiz dərəcəsi ilə 37,305 min AZN məbləğində müştərilərə verilmiş kreditləri restrukturizasiya etmişdir. Bu Fərmana əsasən yaranan həm borc vəsaitləri, həm də kreditlər üçün şərtlər ilkin tanınmada olduğu kimi normal bazar şərtlərinə uyğun gəlmədiyindən, Qrup oxşar maliyyə alətləri üzrə bazar dərəcəsindən istifadə edərək bu maliyyə alətlərini ədalətli dəyərle tanımışdır. Bənzər kreditlərin diskontlaşdırılması üçün istifadə olunan bazar dərəcəsi müvafiq olaraq ARMB-dən alınan borclar üzrə 22-24% və 7.5% təşkil etmişdir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Qrup adi fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. MHBS 9-a uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçota alınmalıdır. Lakin həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün aktiv bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların şərtləri haqqında məlumat 32-ci Qeyddə açıqlanır.

Əmlak və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti. Qrup, binalar və avadanlıqların qalan faydalı ömürlərini hər maliyyə ilinin sonunda qiymətləndirir. Gözləmələr əvvəlki təxminlərdən fərqlənirsə, dəyişikliklər "Mühasibat uçotu siyasəti, uçot təxminlərində dəyişikliklər və xətalər" adlı 8 sayılı MUBS-ə uyğun olaraq uçot qiymətləndirməsində dəyişiklik hesab olunur. Bu təxminlər binalar və avadanlıqların balans dəyəri və mənfəət və ya zərərdə tanınmış amortizasiya məbləğinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilər.

İcarə öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi və aktivlərdən istifadə hüququ. 16 sayılı MHBS-nin tətbiqi aktivlər və icarə öhdəliklərindən istifadə hüququna dair mülahizələr aparacağı tələb edir. İcarə müddətini təyin edərkən, Bank yeniləmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimula yaradan bütün amilləri və halları (və ya ləğvetmə seçimlərini etməməyi) nəzərə alır. Müqavilənin icarə elementlərinə malik olub-olmadığını qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. İcarə öhdəliklərini hesablamaq məqsədilə istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün təxminlərin edilməsi tələb olunur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

4. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Cari ildə Qrup Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərtləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Qrupun fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir.

BMHŞK 23 “Gəlir vergisi ilə bağlı yanaşmalarda qeyri-müəyyənlik”, 12 sayılı MUBS-a əsasən gəlir vergisi ilə bağlı metodlarda qeyri-müəyyənlik olduqda, vergi tutulan mənfəətin (vergi zərərinin), vergi bazalarının, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi kreditlərinin və vergi dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutur. Bu, xüsusi olaraq aşağıdakıları nəzərdə tutur:

- vergi ilə bağlı yanaşmaların kollektiv olaraq nəzərə alınması;
- vergi orqanlarının təftişlərinə dair fərziyyələr;
- vergi tutulan mənfəətin (vergi zərərinin), vergi bazalarının, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi kreditlərinin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi; və
- fakt və vəziyyətlərə dəyişikliklərin təsiri.

2015-2017-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər – Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurasının (“BMUSS”) illik təkmilləşdirilməsi layihəsi nəticəsində dörd Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (MHBS) düzəlişləri əks etdirir.

Standart	Düzəlişin mövzusu
MHBS 3 “Biznes Kombinasiyaları” və MHBS 11 “Birgə Razılaşmalar”	MHBS 3-ə düzəlişlər, müəssisə müştərək əməliyyat olan bir biznes üzərində nəzarət əldə etdikdə, həmin bizneslə bağlı əvvəldən formalaşmış investisiyanın yenidən qiymətləndirilməsinin zəruri olduğunu aydınlaşdırır. MHBS 11-ə düzəlişlər, müəssisə müştərək əməliyyat olan bir biznes üzərində nəzarət əldə etdikdə, həmin bizneslə bağlı əvvəldən formalaşmış investisiyanın yenidən qiymətləndirilməsinə ehtiyac olmadığını aydınlaşdırır.
BMU 12 “Mənfəət Vergisi”	Düzəlişlər, dividendlərin verilməsi ilə bağlı bütün gəlir vergisi nəticələri (verilməsi ilə bağlı) verginin necə yaranmasından asılı olmayaraq, mənfəət və ya zərərdə tanınmalıdır.
BMU 23 “Borc üzrə Xərclər”	Düzəlişlər, müvafiq aktivin, nəzərdə tutulduğu istifadəsi yaxud satış üçün hazır olduqdan sonra hər hansı spesifik borc, ödənilməmiş qaldıqda, müəssisə ümumi borclarla bağlı kaptallaşdırma dərəcəsini hesablayan zaman həmin borc qaldığı, müəssisənin ümumiyyətlə borc aldığı maliyyə vəsaitlərinin bir hissəsinə çevrilir.

“İşçilərin Mükafatlandırılması Paketləri üzrə Düzəliş, Məhdudlaşdırılma və ya Hesablamalar” üzrə 19 sayılı MUBS-a edilən Düzəlişlər – Dəyişikliklər, keçmiş xidmət dəyəri (ya da hesablama üzrə mənfəət və ya zərəri) müəyyən edilmiş təqaüd öhdəliklərinin (aktivin) yenilənmiş ehtimallardan istifadə edərək ölçülməsi və təklif olunan faydaları və paket aktivlərini müvafiq dəyişiklikdən əvvəl və sonra müqayisə etməklə (məhdudlaşdırılma və ya hesablanmalar), lakin aktivin maksimal həddinin təsirini nəzərə almamaqla ölçülür (müəyyən edilmiş təqaüd paketi müsbət saldo olduqda yarana bilər). BMUS 19-a əsasən, paketin düzəlişindən (məhdudlaşdırılma və ya hesablanmalar) yarana biləcək aktivin maksimal həddinin təsirinin dəyişməsi ikinci mərhələdə müəyyənləşdirilir və digər məcmu gəlirdə normal qaydada tanınır.

Mövcud xidmət xərcinin ölçülməsinə aid olan paraqraflar və müəyyən edilmiş xalis təqaüd öhdəlikləri (aktiv) üzrə xalis faizlərə də düzəliş edilmişdir. İndi müəssisədən plana dəyişikliklər edildikdən sonra hesabat dövrünün qalan hissəsi üçün cari xidmət haqqını və dəqiq faizini müəyyən etmək üçün bu yenidən qiymətləndirmədən yenilənmiş ehtimallardan istifadə etmək tələb olunacaq. Xalis faiz dərəcəsi halında düzəlişlər aydınlaşdırır ki, planın dəyişməsindən sonrakı müddət üzrə xalis faiz dərəcəsi BMUS 19.99-da yenidən qiymətləndirilmiş xalis müəyyənləşdirilmiş təqaüd öhdəlikləri (aktiv) ilə yenidən qiymətləndirilməkdə istifadə edilən diskont dərəcəsinin hasilii şəklində hesablanır (həmçinin ianələrin təsiri və xalis müəyyənləşdirilmiş təqaüd öhdəlikləri nəzərə alınır (aktiv)).

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Düzəlişlər prospektiv şəkildə tətbiq olunur. Onlar yalnız illik dövrün başlanğıcında və ya ondan sonrakı dövrdə BMUS 19-a ilk tətbiq edilmiş paket düzəlişləri, məhdudiyyətləri və hesablamalarına tətbiq olunur.

MUBS 28 “Asılı və Birgə Müəssisələrə İnvestisiya Qoyuluşları” standartına dəyişikliklər – MUBSŞ, asılı təsərrüfat cəmiyyətlərində uzunmüddətli iştirak payına dair 28 sayılı MUBS-ə düzəlişlər hazırlamışdır. Düzəlişə əsasən müəssisə, asılı təsərrüfat cəmiyyətində və ya birgə müəssisədə xalis investisiyanın bir hissəsini təşkil edən, lakin iştirak payı metodunun tətbiq olunmadığı asılı yaxud birgə müəssisədə uzunmüddətli mənfəətə 9 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir.

MHBS 9 “Maliyyə Alətləri” standartına dəyişikliklər – MUBSŞ, mənfəət təzminat və maliyyə öhdəliklərinin dəyişdirilməsi ilə bağlı ödənilmiş avansların xüsusiyyətləri haqqında 9 sayılı MHBS-ə dair dəyişiklikləri dərc etmişdir.

Mənfəət təzminatı ilə bağlı Ödənilmiş Avansların Xüsusiyyətləri – mənfəət təzminat ödəmələri üzrə belə, amortizasiya olunmuş dəyerdə ölçməyə icazə vermək məqsədilə xitam hüquqlarına dair 9 sayılı MHBS-in mövcud tələbini dəyişir. MUBSŞ həmçinin, müəssisənin dəyişiklik və ya dəyişdirmə tarixində mənfəət və ya zərərdə dəyişiklik və ya mübadilə nəticəsində yaranan maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyərində hər hansı düzəlişin tanınmasını aydınlaşdırır.

MHBS 16 “İcarələr”, MHBS məruzəçisinin icarələri tanıma, ölçmə, təqdim etmə və açıqlama formasını müəyyən edir. Standart, icarə müddəti 12 ay və ya daha az olarsa, yaxud baza aktivinin dəyəri az olarsa, bütün icarələr üzrə aktiv və öhdəlikləri tanımaq üçün icarəçidən tələb olunan vahid mühasibat uçotu modelini təmin edir. İcarəyə verən MHBS 16-nın yanaşması ilə icarələri əməliyyat və ya maliyyə icarələri olaraq təsnif etməyə davam edir və icarəyə verənin mühasibat uçotu bu sahədə daha əvvəlki standart sayılan MUBS 17-yə nisbətən əsaslı dəyişikliklərə məruz qalmır.

MHBS 16 “İcarələr”, 13 yanvar 2016-cı il tarixində dərc olunmuşdur və 1 yanvar 2019-cu il tarixində və həmin tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilir.

Qrup 16 sayılı MHBS-nin tətbiqini, 16:C5(b) sayılı MHBS tələbinə uyğun olaraq seçmişdir, yeni Standartın ilkin tətbiq tarixinə onun ilkin olaraq tətbiqinin məcmu təsirini hesablamaqla retrospektiv şəkildə. Nəticədə Qrup müqayisəli məlumatı yenidən nəzərdən keçirməyəcək, əksinə Standartın ilkin tətbiqinin məcmu təsirini, ilkin tətbiqetmə tarixinə bölüşdürülməmiş mənfəətin ilin əvvəlinə olan qalığı üzrə düzəliş olaraq tanıyacaqdır.

İcarəçinin uçotunun tam əksi olaraq, 16 sayılı MHBS, İcarədarın uçot tələbləri üzrə BMUS 17-də olan standartları əsasən dəyişməz olaraq saxlamışdır. Bank İcarəçi olaraq, yeni standartın tətbiqi üzrə təsirə məruz qala bilər.

16 sayılı MHBS, Qrupun əvvəllər balansdan kənar uçotu aparılan 17 sayılı MUBS-a əsasən əməliyyat lizinqi kimi təsnifləşdirilən lizinqlərlə bağlı uçot tələblərini dəyişdirə bilər. 16 sayılı MHBS-nin ilkin tətbiqi zamanı, bütün lizinqlər üçün (aşağıda göstəriləndiyi istisna olmaqla), Qrup aşağıdakıları yerinə yetirəcəkdir:

- İlkin olaraq gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyərində ölçülən, istifadə hüququ verən aktivləri və icarə öhdəliklərini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanımaq;
- İstifadə hüququ verən aktivlərin və icarə öhdəlikləri üzrə faiz xərclərinin mənfəət və zərər hesabatında amortizasiyasını tanımaq;
- Pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatında ödənilmiş pul vəsaitlərinin ümumi məbləğini əsas hissəyə (maliyyələşdirmə fəaliyyəti bölümündə təqdim olunduqda) və faizə (əməliyyat fəaliyyəti bölümündə təqdim edilən) ayırmaq.

Güzeştli icarə ödənişləri (məsələn, icarə haqqı olmayan müddət) istifadə hüququ verən aktivlərin və icarə öhdəliklərinin ölçülməsinin bir hissəsi kimi qəbul edilməlidir. 17 sayılı BMUS-da isə müvafiq olaraq, güzeştli icarə öhdəliklərinin ayrıca tanınması və düz xətt üsulu ilə icarə xərclərinin azalması vasitəsilə amortizasiyası tələb olunurdu.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

16 sayılı MHBS-yə əsasən tanınmış aktivlərdən istifadə hüququ, “Aktivlərin Dəyərsizləşməsi” adlı 36 sayılı BMUS-a uyğun olaraq dəyərsizləşmə üzrə təhlil edilməlidir. Bu əhəmiyyətli icarə müqavilələri üzrə ehtiyat tanınması üçün əvvəlki tələbi əvəz edəcək.

Qısa-müddətli icarələr (12 aylıq və ya daha az) və aşağı dəyərli aktivlər (məsələn fərdi kompüterlər və ofis mebeli) üçün Qrup 16 sayılı MHBS-nin icazə verdiyi formada icarə xərcini düz-xətt metodu əsasında tanımağı seçmişdir.

Qrup bu standartın tətbiqinin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsirini dəyərləndirmişdir.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə olan əməliyyat icarəsi öhdəliklərinin 1 yanvar 2019-cu il tarixində tanınan icarə öhdəlikləri ilə uzlaşdırılması aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2019-cu il
31 dekabr 2018-ci il tarixinə cəmi əməliyyat icarəsi öhdəlikləri	5,866
Artan borc dərəcəsiəndən istifadə etməklə diskontlaşdırılma	(1,020)
1 yanvar 2019-cu il tarixində 16 sayılı MHBS-yə əsasən tanınmış cəmi icarə öhdəlikləri	4,846

16 sayılı MHBS-nin 1 yanvar 2019-cu il tarixinə olan maliyyə hesabatlarına təsiri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2018-ci il tarixinə olan qalıq dəyəri	Yenidən ölçmə	1 yanvar 2019-cu il tarixinə 16 sayılı MHBS üzrə qalıq dəyəri
Əmlak və avadanlıqlar	62,485	4,846	67,331
İcarə öhdəliyi	-	(4,846)	(4,846)

5. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR VƏ ŞƏRHLƏR

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Qrup tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərhərdən dərc edilmiş lakin qüvvəyə minməmişdir.

MHBS 3 Müəssisələrin Birləşməsi. “Müəssisə” tərifinə edilən Düzəliş – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərcərlərə və ya investora və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı. Alınan aktivin biznes və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki alıcı qudvili yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, “biznes”-in yeni tərfi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkibidir.

Şirkətlər, biznesin yenilənmiş tərfini 2020-ci il yanvarın 1-də və ya ondan sonra baş verən satınalmalara tətbiq etməlidirlər. Daha əvvəl tətbiq edilməsinə icazə verilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

“Əhəmiyyətlik” anlayışının yeni tərifi – MUBSSŞ şirkətlərin əhəmiyyətliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 sayılı BMUS “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı” və 8 sayılı BMUS “Mühasibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalər”-a şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliliyin tərifini və bu günə qədər MHBS-nin digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərifə əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsi maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2020-ci il tarixindən qüvvədədir. Erkən tətbiqinə icazə verilir.

Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSŞ), Banklararası təklif olunan faiz həddi (“İBOR”) üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, “**Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı**”-nı (9 sayılı MHBS, 39 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-ə edilmiş **Düzəlişləri**) dərc etmişdir. Baza faiz dərəcəsi islahatı aşağıdakı dəyişiklikləri nəzərdə tutur:

- islahat nəticəsində müəssisələrin, hedc olunmuş pul axınlarının və hedcinq aləti üzrə pul axınlarının əsaslandığı baza faiz dərəcəsinin dəyişməyəcəyini ehtimal edərək, tətbiq ediləcək hedcinq uçotu üzrə bəzi tələblərin yenidən müəyyənləşdirilməsi;
- baza faiz dərəcəsi islahatının birbaşa təsir etdiyi bütün hedcinq münasibətləri üçün məcburidir;
- baza faiz dərəcəsi islahatı nəticəsində yaranacaq digər nəticələrin həlli üçün nəzərdə tutulmamışdır (əgər hedcinq münasibətləri düzəlişlərdə göstərilməmiş səbəblər nəticəsində, hedcinq uçotu tələblərinə cavab vermirsə, hedcinq uçotunun dayandırılması tələb olunur); və
- düzəlişlərin müəssisələrin hedcinq münasibətlərinə hansı dərəcədə təsir göstərməsi barədə xüsusi açıqlamaları tələb etmək.

Düzəlişlər 1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

MHBS 17 “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında verilmiş və 4 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”-ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə, buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə MHBS 17 “Sığorta müqavilələri”-ni tətbiq etməlidir.

MHBS 17, 2021-ci il yanvarın 1-də və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. MHBS 15 “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlir” və 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə icazə verilir.

Öhdəliklərin təsnifatına aydınlıq gətirilməsi ilə bağlı 1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər – 2020-ci il yanvar ayında BMUSŞ “Cari və Uzunmüddətli olmaqla, Öhdəliklərin Təsnifatı (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər)” dərc etmişdir. Düzəlişlər, öhdəliklərin 1 sayılı BMUS-a əsasən, hesabat tarixinə müqavilə razılaşmaları üzrə təsnifatına daha ümumi yanaşma təklif edir. Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli olmaqla təsnifatı üzrə düzəlişlər (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) aktiv, öhdəlik üzrə gəlirlərin və ya xərclərin tanınma müddətinə və ya məbləğinə, eləcə də bu anlayışlar üzrə müəssisənin təqdim etdiyi açıqlamalara deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı təqdimatına təsir edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

10 sayılı MHBS “Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları” və 28 sayılı BMUS (düzəlişlər): “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi” – 10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

metodu ilə konsolidasiya edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərti ilə tanınmasını tələb edir. Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır.

Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSSŞ tərəfindən müəyyən edilməmişdir; lakin, düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

6. KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ

Qrupun kapitalının idarə olunmasında məqsəd (i) MBNP-nin kapitalın minimal məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini (ii) Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və (iii) Bazəl sazişinə uyğun olaraq kapitalın adekvatlığı əmsalının ən azı 8% olması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir.

MBNP-nin kapitalın məbləği ilə bağlı mövcud tələblərinə görə banklar: (a) qanunla müəyyən edilmiş məcmu minimum kapital məbləğini 50,000 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 50,000 min AZN) həcmində saxlamalı; (b) kapitalın risk üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“kapital adekvatlığı əmsalı”) minimum 10% (31 dekabr 2018-ci il: 10%) və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“1-ci dərəcəli kapital adekvatlığı əmsalı”) minimum 5% (31 dekabr 2018-ci il: 5%) və ya yuxarı həcmdə saxlamalıdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank 31 dekabr 2019-cu və 2018-ci il tarixlərinə yerli qanunvericiliyə uyğun hesablanmış kapital adekvatlığı əmsalına riayət etmişdir. Aşağıdakı cədvəldə ARMB-nin prudensial tələblərinə əsasən Bank tərəfindən hazırlanmış prudensial hesabatlar üzrə kapital adekvatlığının hesablanması təqdim olunur:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cəmi normativ kapital	80,202	63,450
Risk üzrə ölçülmüş aktivlər	552,230	568,171
Kapital adekvatlığı əmsalı (%)	14.52%	11.17%

Kapital adekvatlığı üzrə prudensial qaydalar əsasən Bazəl Kapital Sazişinin tələblərinə əsaslanır, lakin cəmi kapitala əlavə komponentlərin daxil edilməsi və müvafiq prudensial qaydalar əsasında verilmiş kreditlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın hesablanması kimi bəzi fərqlərdən ibarətdir.

Qrup eyni zamanda kredit müqavilələrində nəzərdə tutulan kapitalın minimum məbləği ilə bağlı tələblərə, o cümlədən Kapitalın Ölçülməsi və Kapital Standartlarına dair Beynəlxalq Konvergensiya (aprel 1998-ci il tarixində yenilənmişdir) və “Bazəl I” adlanan bazar risklərini əks etdirən Kapital haqqında Bazəl Sazişinə Düzəlişdə (noyabr 2005-ci ildə yenilənmişdir) müəyyən edilən Bazəl sazişinin tələbləri əsasında hesablanmış kapital adekvatlığı səviyyəsinə riayət etməlidir. Qrupun Bazəl Sazişi əsasında hesablanmış kapital strukturu aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
1-ci dərəcəli kapital		
Səhmdar kapitalı	125,686	125,686
Səhm mükafatı	484	484
Digər ehtiyatlar	154	-
Bölüşdürülməmiş mənfəət/(yığılmış zərər)	9,260	(70,140)
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	135,584	56,030
2-ci dərəcəli kapital		
Subordinasiya borcu (amortizasiya olunmamış hissə)	13,600	18,360
Cəmi 2-ci dərəcəli kapital	13,600	18,360
Çıxılısın: iştirak payları üzrə investisiyalar	(750)	(750)
Cəmi kapital	148,434	73,640
Risk üzrə ölçülmüş aktivlər:		
Balans hesabı	569,791	496,534
Balansdankənar hesabat	41,861	43,114
Cəmi risk üzrə ölçülmüş aktivlər	611,652	539,648
Cəmi kapital, risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərin faizi kimi (cəmi kapital nisbəti)	24.27%	13.65%
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital, risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərin faizi kimi (1-ci dərəcəli kapital nisbəti)	22.17%	10.38%

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2019-cu il tarixində Qrupun MHBS-yə uyğun hazırlanmış konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında və MBNP-nin qayda və qanunlarına əsasən müəyyən edilmiş cəmi normativ kapitalda xalis aktivlərin tərkibində olan fərqləri əhatə edir.

	31 dekabr 2019-cu il (audit olunmamış)	31 dekabr 2018-ci il (audit olunmamış)
Cəmi normativ kapital	80,202	63,450
Normativ kapital və MHBS-yə uyğun kapitalın arasında fərqlər:		
- bölüşdürülməmiş mənfəət/(yığılmış zərər)	49,203	(6,697)
- kredit zərəri üzrə ehtiyat	54,303	6,236
- potensial itkilər üzrə ehtiyat	(5,260)	(4,825)
- mənfəət vergisi	1,648	3,075
- digərləri	(1,488)	(11,183)
- tutulmalardan yaranan fərqlər	20,212	18,225
- qeyri-maddi aktivlər	14,518	12,531
- təxirə salınmış vergi aktivləri	4,703	4,703
- investisiyalar	991	991
- ümumi ehtiyatlar	(4,968)	(5,060)
- digər kapital	(10,200)	(14,620)
Bankın MHBS-yə uyğun kapitalı	134,449	55,298
Törəmə müəssisələrin MHBS-yə uyğun kapitalı	1,135	732
Bankın təsisçilərinə aid cəmi kapital	135,584	56,030

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

7. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Nağd vəsaitlər	56,653	40,182
ARMB-dəki nağd qalıqlar (məcburi ehtiyatlardan başqa)	35,442	21,081
ARMB tərəfindən 90 günə qədər ödəmə müddəti ilə buraxılmış qeydlər	5,958	9,914
Digər banklardakı müxbir hesablar:		
- A- və A+ reytingli (Fitch Ratings)	31,277	10,352
- BBB- və BBB+ reytingli (Fitch Ratings)	13,165	21,899
- reytingi BBB- dan aşağı (Fitch Ratings)	369	963
- reytingi olmayan	885	5,597
Digər banklardakı cəmi müxbir hesablar	45,696	38,811
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	143,749	109,988

31 dekabr 2019-cu il tarixində Qrup, iki bankla (31 dekabr 2018-ci il: iki bank) cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin 10%-dən çox qalıqlara malik olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2019-cu il tarixinə belə qalıqların ümumi məbləği 57,278 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 42,756 min AZN) təşkil etmişdir.

Azərbaycan Respublikası üzrə ən son dərc olunmuş beynəlxalq reyting BB+/Fitch Ratings (2018-ci il: BB+/Fitch Ratings) təşkil edir.

EOKZ məbləğinin qiymətləndirilməsi məqsədləri üçün pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalıqları 1-ci Mərhələyə daxil edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə hesablanmış EOKZ əhəmiyyətli məbləğ olmadığından, Qrup pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə hər hansı kredit zərəri ehtiyatı tanımamışdır. EOKZ ölçü yanaşması üçün 2 sayılı Qeydə nəzər salın.

8. DİGƏR BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Rezident banklarda müddətli qalıqlar	36,125	66,068
Qeyri-rezident banklarda müddətli qalıqlar	6,986	4,964
ARMD-də istifadəsi məhdud qalıqlar	-	50,367
	43,111	121,399
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(28,900)	(30,794)
Digər banklardan alınacaq xalis vəsaitlər	14,211	90,605

31 dekabr 2019-cu il tarixində rezident banklardakı müddətli qalıqlar 5 yerli bankda illik 3% dərəcəsi ilə yerləşdirilmiş 36,125 min AZN ekvivalentində müddətli depozitlər daxildir (31 dekabr 2018-ci il: 5 yerli bankda illik 3% faiz dərəcəsi ilə yerləşdirilmiş 36,125 min AZN ekvivalentində depozitlər). 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrup, digər banklardan alınacaq vəsaitlərə qarşı 28,900 min AZN məbləğində olan və “Direkt Kredit” MMC-nin (əvvəllər, “Unilizing” QSC”) kreditlərinə qarşı girov olaraq qoyulan dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyatı tanımışdır (31 dekabr 2018-ci il: 28,941 min AZN).

31 dekabr 2018-ci il tarixinə ARMB-də məhdudlaşdırılmış qalıqlar Qrupa verilmiş kreditlər üzrə girov qismində ARMB tərəfindən məhdudlaşdırılmış vəsaitlərdən ibarət olmuşdur. Qrup 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində kreditləri geri ödəmişdir.

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər girovla təmin edilməmişdir. Digər banklardan alınacaq qalıq vəsaitlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cari və dəyərsizləşməmiş		
- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	-	50,367
- > BBB (Fitch Ratings) reytingli	6,565	4,963
- < BBB (Fitch Ratings) reytingli	4,760	33,734
- > reytingi olmayan	2,886	1,541
Digər banklardan alınacaq xalis vəsaitlər	14,211	90,605

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrup dörd bankla (31 dekabr 2018-ci il: iki bank), cəmi digər banklardan alınacaq vəsaitlərin 10%-dən çox qalıqlara malik olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2019-cu il tarixində ümumi qalıq məbləği 33,765 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 90,289 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ümumi qalıq dəyəri və müvafiq EOKZ ehtiyatında dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	85,274	-	36,125	121,399
Qalıq dəyərində xalis dəyişiklik	(78,288)	-	-	(78,288)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	6,986	-	36,125	43,111

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə EOKZ ehtiyatı	(1,853)	-	(28,941)	(30,794)
EOKZ dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	1,853	-	41	1,894
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	-	-	(28,900)	(28,900)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il ərzində banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ümumi qalıq dəyəri və müvafiq EOKZ ehtiyatında dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə ümumi qalıq dəyəri	86,395	-	37,488	123,883
Qalıq dəyərində xalis dəyişiklik	(1,121)	-	(1,363)	(2,484)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	85,274	-	36,125	121,399

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə EOKZ ehtiyatı	-	-	(30,689)	(30,689)
EOKZ dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	(1,853)	-	1,748	(105)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(1,853)	-	(28,941)	(30,794)

9. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Biznes kreditləri	173,723	154,859
Nağd istehlak kreditləri	154,104	140,159
Kredit kartları	83,316	75,456
Mənzillərin alışı və ipotekalar	49,092	54,176
Mikro kreditlər	48,264	41,659
Avtomobillərin alışı	869	1,139
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər və avanslar	509,368	467,448
Çıxılın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(54,810)	(78,627)
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər və avanslar	454,558	388,821

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına 1 sayılı Qeyddə açıqlandığı kimi, Qrup 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində Fərmana əsasən problemlə kreditlər üçün hökumətdən 48,524 min AZN məbləğində kompensasiya almışdır. Bundan əlavə, Qrup Fərmana əsasən illik 1 % dərəcəsi ilə və 5 illik ödəmə müddəti olmaqla 37,305 min AZN məbləğində kreditləri restrukturizasiya etmişdir. Restrukturizasiyadan əvvəl bu kreditlər ya silinmiş, ya da Mərhələ 3-də təqdim edilmişdir. Yenidən qurulmuş kreditlər də Fərmanda göstərilən əsas məbləğin ödənilməsi üçün 1 il güzəşt müddəti ilə verilmişdir. Bu kreditlərin şərtlərinin dəyişdirilməsi ilkin şərtlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyindən Qrup bu kreditlərə münasibətdə tanınmanın dayandırılması yanaşmasını tətbiq etmişdir. Bu kreditlər 22-24% üstünlük təşkil edən bazar dərəcələri nəzərə alınmaqla 9,870 min AZN ədalətli dəyərlə ilkin dəyərdə yeni kreditlər kimi tanınmış və SƏKD kimi təsnif edilmişdir. Qrup bu kreditlərin ilkin tanınması zamanı mövcud olan şərtlərin dəyişilməsindən 6,847 min AZN məbləğində gəlir əldə etmişdir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə yaradılmış ehtimal olunan kredit ehtiyatının hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	1 yanvar 2019-cu il tarixində qalıq	Dövr ərzində silinmiş kreditlər	Silinmiş kreditlərin bərpası	Kredit zərəri ehtiyatı üzrə əlavə/(bərpa)	31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq
Biznes kreditləri	35,066	-	117	(3,927)	31,256
Nağd istehlak kreditləri	20,771	(2,748)	35,753	(40,312)	13,464
Kredit kartları	8,624	(762)	1,541	(5,127)	4,276
Mənzillərin alışı və ipotekalar	413	-	20	78	511
Mikrokreditlər	13,223	(1,168)	1,586	(8,755)	4,886
Avtomobillərin alışı	530	-	682	(795)	417
Cəmi	78,627	(4,678)	39,699	(58,838)	54,810

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il ərzində müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə yaradılmış ehtimal olunan kredit ehtiyatının hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2017-ci il tarixinə qalıq	1 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin yığılmış zərəre olan təsiri	1 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS-nin qalıq elemetlərinə olan təsiri	1 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq	Dövr ərzində silinmiş kreditlər	Silinmiş kreditlərin bərpası	Kredit zərəri ehtiyatının bərpası	31 dekabr 2018- ci il tarixinə qalıq
Biznes kreditləri	99,579	2,962	(33,318)	69,223	(17,803)	101	(16,455)	35,066
Nağd istehlak kreditləri	104,678	8,100	(5,868)	106,910	(82,275)	5,038	(8,902)	20,771
Kredit kartları	27,052	5,052	(3,377)	28,727	(14,661)	1,392	(6,834)	8,624
Mənzillərin alışı və ipotekalar	274	244	(63)	455	-	18	(60)	413
Mikrokreditlər	28,603	4,711	(6,469)	26,845	(11,809)	72	(1,885)	13,223
Avtomobillərin alışı	1,049	2,362	(743)	2,668	(1,570)	67	(635)	530
Cəmi	261,235	23,431	(49,838)	234,828	(128,118)	6,688	(34,771)	78,627

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Müştəri krediti portfelində iqtisadi sektor üzrə risklərin cəmləşməsi aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2019-cu il		31 dekabr 2018-ci il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər</i>				
Nağd istehlak kreditləri	154,104	30.3	140,159	30.0
Kredit kartları	83,316	16.4	75,456	16.2
Mənzillərin alışı və ipotekalar	49,092	9.6	54,176	11.6
Mikro kreditlər	48,264	9.5	41,659	8.9
Avtomobillərin alışı	869	0.1	1,139	0.2
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	335,645	65.9	312,589	66.9
<i>Biznes kreditləri</i>				
Ticarət və xidmətlər	120,672	23.7	104,656	22.4
İstehsal	28,419	5.6	24,342	5.2
Kənd təsərrüfatı	10,866	2.1	10,748	2.3
Tikinti	10,739	2.1	10,446	2.2
Digər	3,027	0.6	4,667	1.0
Cəmi biznes kreditləri	173,723	34.1	154,859	33.1
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	509,368	100.0	467,448	100.0

31 dekabr 2019-cu il tarixində Qrupun kredit portfelində kredit qalığı 1,000 min manatdan yuxarı olan 34 borcalanı (31 dekabr 2018-ci il: 33 borcalan) olmuşdur. Bu borcalanlar üzrə ümumi qalıq 92,455 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 93,509 min AZN) və ya ümumi kredit portfelinin 18%-ni təşkil edir (31 dekabr 2018-ci il: 20%).

31 dekabr 2019-cu il tarixində Azərbaycan İpoteka Fondu ilə bağlanmış kredit müqaviləsində nəzərdə tutulan proqram çərçivəsində cəmi ipoteka kreditləri 43,272 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 42,484 min AZN) olmuşdur. Bundan əlavə, bu kreditlərin 1,756 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 2,775 min AZN) məbləğində hissəsinin həmin proqrama daxil edilməsinin Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən təsdiqlənməsi gözlənilir ki, bunun da nəticəsində kredit müqaviləsinə uyğun olaraq gələcəkdə Qrupa kreditin verilməsi nəzərdə tutulur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəllər 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə ümumi kreditlərin və müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir.

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	SƏKD	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	311,618	39,259	116,571	-	467,448
1-ci Mərhələyə köçürülmə	1,236	(900)	(336)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(15,096)	17,390	(2,294)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(3,129)	(8,847)	11,976	-	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	356,811	6,088	3,732	9,870	376,501
Ödənilmiş kreditlər	(287,757)	(14,052)	(67,604)	-	(369,413)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	39,699	-	39,699
Silinmiş məbləğlər	-	-	(4,678)	-	(4,678)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	(165)	(14)	(10)	-	(189)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	363,518	38,924	97,056	9,870	509,368

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	SƏKD	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	(4,742)	(3,516)	(70,369)	-	(78,627)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(47)	33	14	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	425	(1,705)	1,280	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	30	1,304	(1,334)	-	-
Xalis yenidən ölçülmə	3,429	1,423	59,209	-	64,061
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(3,537)	(544)	(1,142)	-	(5,223)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(39,699)	-	(39,699)
Silinmiş məbləğlər	-	-	4,678	-	4,678
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(4,442)	(3,005)	(47,363)	-	(54,810)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəllər 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə ümumi kreditlərin və müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir.

Ümumi qalıq dəyəri	2018-ci il			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	174,686	81,207	274,466	530,359
1-ci Mərhələyə köçürülmə	8,395	(8,381)	(14)	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(4,970)	5,978	(1,008)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(2,208)	(8,030)	10,238	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	245,597	5,474	8,419	259,490
Ödənilmiş kreditlər	(109,866)	(36,159)	(54,570)	(200,595)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	6,688	6,688
Silinmiş məbləğlər	(1)	(529)	(127,588)	(128,118)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	(15)	(301)	(60)	(376)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	311,618	39,259	116,571	467,448

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2018-ci il			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	(3,079)	(5,529)	(226,220)	(234,828)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(225)	215	10	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	38	(726)	688	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	55	773	(828)	-
Xalis yenidən ölçülmə	1,569	2,393	40,680	44,642
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(3,101)	(1,171)	(5,599)	(9,871)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(6,688)	(6,688)
Silinmiş məbləğlər	1	529	127,588	128,118
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(4,742)	(3,516)	(70,369)	(78,627)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə biznes kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	71,081	18,657	65,121	154,859
1-ci Mərhələyə köçürülmə	13	(13)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(12,322)	12,322	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(300)	(5,128)	5,428	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	91,394	2,468	361	94,223
Ödənilmiş kreditlər	(66,293)	(2,783)	(6,211)	(75,287)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	117	117
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	(165)	(14)	(10)	(189)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	83,408	25,509	64,806	173,723

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	(2,810)	(1,979)	(30,277)	(35,066)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	402	(402)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	6	880	(886)	-
Xalis yenidən ölçülmə	1,969	(445)	4,765	6,289
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(2,207)	(70)	(85)	(2,362)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(117)	(117)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(2,640)	(2,016)	(26,600)	(31,256)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə biznes kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	57,316	27,584	98,702	183,602
1-ci Mərhələyə köçürülmə	27	(27)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(3,855)	4,551	(696)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(782)	(2,057)	2,839	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	56,899	1,117	1,878	59,894
Ödənilmiş kreditlər	(38,509)	(12,216)	(19,858)	(70,583)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	101	101
Silinmiş məbləğlər	-	-	(17,803)	(17,803)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	(15)	(295)	(42)	(352)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	71,081	18,657	65,121	154,859

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	(2,111)	(2,846)	(64,266)	(69,223)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	24	(578)	554	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	38	177	(215)	-
Xalis yenidən ölçülmə	990	1,499	16,710	19,199
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(1,751)	(231)	(762)	(2,744)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(101)	(101)
Silinmiş məbləğlər	-	-	17,803	17,803
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(2,810)	(1,979)	(30,277)	(35,066)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə nağd istehlak kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	SƏKD	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	98,117	16,330	25,712	-	140,159
1-ci Mərhələyə köçürülmə	652	(372)	(280)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(692)	2,630	(1,938)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(1,234)	(3,206)	4,440	-	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	147,966	2,641	3,123	9,870	163,600
Ödənilmiş kreditlər	(128,334)	(9,364)	(44,962)	-	(182,660)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	35,753	-	35,753
Silinmiş məbləğlər	-	-	(2,748)	-	(2,748)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	116,475	8,659	19,100	9,870	154,104

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	SƏKD	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	(554)	(1,374)	(18,843)	-	(20,771)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(42)	28	14	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	5	(1,139)	1,134	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	8	392	(400)	-	-
Xalis yenidən ölçülmə	472	1,648	40,313	-	42,433
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(836)	(365)	(920)	-	(2,121)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(35,753)	-	(35,753)
Silinmiş məbləğlər	-	-	2,748	-	2,748
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(947)	(810)	(11,707)	-	(13,464)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə nağd istehlak kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	10,954	43,526	111,445	165,925
1-ci Mərhələyə köçürülmə	6,627	(6,627)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(34)	189	(155)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(265)	(5,068)	5,333	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	125,602	4,209	6,314	136,125
Ödənilmiş kreditlər	(44,766)	(19,430)	(20,448)	(84,644)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	5,038	5,038
Silinmiş məbləğlər	(1)	(468)	(81,806)	(82,275)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	(1)	(9)	(10)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	98,117	16,330	25,712	140,159

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	(23)	(2,044)	(104,843)	(106,910)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(136)	136	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	(85)	85	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	1	522	(523)	-
Xalis yenidən ölçülmə	128	541	14,333	15,002
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(525)	(912)	(4,663)	(6,100)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(5,038)	(5,038)
Silinmiş məbləğlər	1	468	81,806	82,275
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(554)	(1,374)	(18,843)	(20,771)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə kredit kartları üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	63,289	2,555	9,612	75,456
1-ci Mərhələyə köçürülmə	137	(136)	(1)	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(1,482)	1,736	(254)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(847)	(229)	1,076	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	57,426	547	160	58,133
Ödənilmiş kreditlər	(43,016)	(1,482)	(6,564)	(51,062)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	1,541	1,541
Silinmiş məbləğlər	-	-	(752)	(752)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	75,507	2,991	4,818	83,316

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	(524)	(109)	(7,991)	(8,624)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(4)	4	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	13	(144)	131	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	8	9	(17)	-
Xalis yenidən ölçülmə	163	180	5,307	5,650
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(342)	(67)	(104)	(513)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(1,541)	(1,541)
Silinmiş məbləğlər	-	-	752	752
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(686)	(127)	(3,463)	(4,276)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə məzənlərin alınması və ipoteka kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	46,981	8,257	31,402	86,640
1-ci Mərhələyə köçürülmə	1,701	(1,687)	(14)	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(418)	467	(49)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(687)	(578)	1,265	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	18,223	1	215	18,439
Ödənilmiş kreditlər	(2,511)	(3,840)	(9,990)	(16,341)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	1,392	1,392
Silinmiş məbləğlər	-	(60)	(14,601)	(14,661)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	(5)	(8)	(13)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	63,289	2,555	9,612	75,456

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	(503)	(494)	(27,730)	(28,727)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(87)	77	10	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	9	(43)	34	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	8	38	(46)	-
Xalis yenidən ölçülmə	90	259	6,688	7,037
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(41)	(6)	(156)	(203)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(1,392)	(1,392)
Silinmiş məbləğlər	-	60	14,601	14,661
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(524)	(109)	(7,991)	(8,624)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə məzənnənin alınması və ipoteka kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	50,907	1,513	1,756	54,176
1-ci Mərhələyə köçürülmə	431	(376)	(55)	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(495)	584	(89)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(676)	(231)	907	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	3,063	414	74	3,551
Ödənilmiş kreditlər	(7,970)	(279)	(406)	(8,655)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	20	20
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	45,260	1,625	2,207	49,092

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	(2)	(19)	(392)	(413)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	(9)	9	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	3	14	(17)	-
Xalis yenidən ölçülmə	(2)	8	(15)	(9)
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(2)	(42)	(25)	(69)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(20)	(20)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(3)	(48)	(460)	(511)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə məzənlərin alınması və ipoteka kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Ümumi qalıq dəyəri				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	50,486	1,197	1,553	53,236
1-ci Mərhələyə köçürülmə	37	(37)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(607)	710	(103)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(376)	(207)	583	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	5,125	124	-	5,249
Ödənilmiş kreditlər	(3,758)	(274)	(295)	(4,327)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	18	18
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	50,907	1,513	1,756	54,176

	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	-	-	(455)	(455)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	(12)	12	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
Xalis yenidən ölçülmə	-	12	78	90
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(2)	(19)	(9)	(30)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(18)	(18)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(2)	(19)	(392)	(413)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə mikro kreditlər üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	28,103	158	13,398	41,659
1-ci Mərhələyə köçürülmə	3	(3)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(68)	77	(9)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(72)	(37)	109	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	56,962	18	14	56,994
Ödənilmiş kreditlər	(42,105)	(127)	(8,565)	(50,797)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	1,586	1,586
Silinmiş məbləğlər	-	-	(1,178)	(1,178)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	42,823	86	5,355	48,264

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	(852)	(35)	(12,336)	(13,223)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(1)	1	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	5	(11)	6	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	5	9	(14)	-
Xalis yenidən ölçülmə	827	32	8,044	8,903
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(150)	-	(8)	(158)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(1,586)	(1,586)
Silinmiş məbləğlər	-	-	1,178	1,178
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(166)	(4)	(4,716)	(4,886)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mikro kreditlər üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	8,747	486	28,435	37,668
1-ci Mərhələyə köçürülmə	3	(3)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(56)	61	(5)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(98)	(103)	201	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	39,748	23	12	39,783
Ödənilmiş kreditlər	(20,241)	(305)	(3,508)	(24,054)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	72	72
Silinmiş məbləğlər	-	(1)	(11,808)	(11,809)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	(1)	(1)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	28,103	158	13,398	41,659

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	(442)	(131)	(26,272)	(26,845)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(2)	2	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	5	(8)	3	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	8	36	(44)	-
Xalis yenidən ölçülmə	361	68	2,250	2,679
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	(782)	(3)	(9)	(794)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(72)	(72)
Silinmiş məbləğlər	-	1	11,808	11,809
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(852)	(35)	(12,336)	(13,223)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə avtonəqliyyat vasitələri kreditlərinin alınması üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Ümumi qalıq dəyəri	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	121	46	972	1,139
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(37)	41	(4)	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	(16)	16	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Ödənilmiş kreditlər	(39)	(17)	(896)	(952)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	682	682
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	45	54	770	869

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	2019-cu il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	-	-	(530)	(530)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
Xalis yenidən ölçülmə	-	-	795	795
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(682)	(682)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	-	-	(417)	(417)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə avtonəqliyyat vasitələri kreditlərinin alınması üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Ümumi qalıq dəyəri				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	202	157	2,929	3,288
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	(17)	17	-
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Ödənilmiş kreditlər	(81)	(94)	(471)	(646)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	67	67
Silinmiş məbləğlər	-	-	(1,570)	(1,570)
Məzənnə fərqləri və digər hərəkətlər	-	-	-	-
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	121	46	972	1,139

	2018-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	-	(14)	(2,654)	(2,668)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	-	-	-
Xalis yenidən ölçülmə	-	14	621	635
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(67)	(67)
Silinmiş məbləğlər	-	-	1,570	1,570
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	-	-	(530)	(530)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Kredit kartları	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Mikro kreditlər	Avtomobilərin alışı	Cəmi
Mərhələ 1 (12 aylıq EOKZ)	83,408	116,475	75,507	45,260	42,823	45	363,518
Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	25,509	8,659	2,991	1,625	86	54	38,924
- vaxtı keçməmiş	11,739	7,262	1,183	1,259	22	8	21,473
- 30 gündən az gecikdirilmiş	13,693	1,377	1,782	366	64	-	17,282
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	77	20	26	-	-	46	169
Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ):	64,806	19,100	4,818	2,207	5,355	770	97,056
- vaxtı keçməmiş	11,652	3,152	435	760	18	-	16,017
- 30 gündən az gecikdirilmiş	148	1,360	107	96	8	-	1,719
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	5,015	1,554	428	170	22	11	7,200
- 90 gündən artıq gecikdirilmiş	47,991	13,034	3,848	1,181	5,307	759	72,120
SƏKD	-	9,870	-	-	-	-	9,870
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər və avanslar	173,723	154,104	83,316	49,092	48,264	869	509,368
Çıxılın: Kredit zərəri üzrə ehtiyat	(31,256)	(13,464)	(4,276)	(511)	(4,886)	(417)	(54,810)
Cəmi müştərilərə verilmiş xalis kreditlər və avanslar	142,467	140,640	79,040	48,581	43,378	452	454,558

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixində qalıq kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Kredit kartları	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Mikro kreditlər	Avtomobilərin alışı	Cəmi
Mərhələ 1 (12 aylıq EOKZ)	71,081	98,117	63,289	50,907	28,103	121	311,618
Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	18,657	16,330	2,555	1,513	158	46	39,259
- vaxtı keçməmiş	18,089	14,109	332	975	111	20	33,636
- 30 gündən az gecikdirilmiş	384	2,048	2,048	538	26	26	5,070
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	184	173	175	-	21	-	553
Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ):	65,121	25,712	9,612	1,756	13,398	972	116,571
- vaxtı keçməmiş	9,167	4,421	569	594	56	1	14,808
- 30 gündən az gecikdirilmiş	8,291	2,373	417	190	12	-	11,283
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	734	1,793	220	153	16	-	2,916
- 90 gündən artıq gecikdirilmiş	46,929	17,125	8,406	819	13,314	971	87,564
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər və avanslar	154,859	140,159	75,456	54,176	41,659	1,139	467,448
Çıxılın: Kredit zərəri üzrə ehtiyat	(35,066)	(20,771)	(8,624)	(413)	(13,223)	(530)	(78,627)
Cəmi müştərilərə verilmiş xalis kreditlər və avanslar	119,793	119,388	66,832	53,763	28,436	609	388,821

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə 3-cü Mərhələ ilə əlaqəli müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə təminatın ədalətli dəyəri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Kredit kartları	Mikro kreditlər	Avtomobil-lərin alışı	Cəmi
- daşınmaz əmlak	39,099	687	1,681	-	154	-	41,621
- şəxsi nəqliyyat	143	-	-	-	-	547	690
- daşınar əmlak	154	44	-	-	4,487	-	4,685
- bank depozitləri	-	317	-	61	-	-	378
- digər aktivlər	193	-	-	-	7	-	200
Cəmi	39,589	1,048	1,681	61	4,648	547	47,574

Qrup kredit portfelinin dəyərsizləşmə üçün birgə qiymətləndirilməsi zamanı realizasiya olunmuş girovların ədalətli dəyərini nəzərə alır.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə 3-cü Mərhələ ilə əlaqəli müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə təminatın ədalətli dəyəri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Kredit kartları	Mikro kreditlər	Avtomobil-lərin alışı	Cəmi
- daşınmaz əmlak	40,428	672	1,390	-	270	-	42,760
- şəxsi nəqliyyat	143	21	-	-	-	786	950
- daşınar əmlak	154	56	-	-	10,899	-	11,109
- bank depozitləri	-	65	-	59	-	-	124
- digər aktivlər	135	-	-	-	16	-	151
Cəmi	40,860	814	1,390	59	11,185	786	55,094

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların valyuta, faiz dərəcəsi, coğrafi və likvidlik təhlili 29 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların hər bir kateqoriyasının ehtimal olunan ədalətli dəyərində görə 31 sayılı Qeydə baxın. Əlaqəli tərəflərlə bağlı məlumatlar 32 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

10. İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış	45,065	2,087
Digər ölkələrə məxsus dövlət istiqrazları	31,607	-
Korporativ qiymətli kağızlar	7,849	3,968
Korporativ səhmlər – kotirovkası olmayan	750	750
Çıxılın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(535)	(165)
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	84,736	6,640

DMGVƏD ilə ölçülmüş kotirovkası olmayan korporativ səhmlər üzrə ətraflı məlumat aşağıda göstərilmişdir:

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ad	Fəaliyyət növü	Qeydiyyat alındığı ölkə	Mülkiyyət hüququ %	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
“Milli Kart” MMC	Kart prosessinq	Azərbaycan Respublikası	8.0	400	400
Azərbaycan Kredit Bürosu	Data prosessinq	Azərbaycan Respublikası	12.5	250	250
Bakı Fond Birjası	Fond birjası	Azərbaycan Respublikası	6.0	60	60
S.W.I.F.T SCRL	Rabitə	Azərbaycan Respublikası	0.5	40	40
Cəmi investisiya qiymətli kağızları				750	750

31 dekabr 2019-cu il tarixində bitmiş il ərzində ümumi qalıq dəyəri və investisiya qiymətli kağızları üzrə müvafiq EOKZ ehtiyatında dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə ümumi qalıq	6,055	-	-	6,055
Qalıq dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	78,466	-	-	78,466
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	84,521	-	-	84,521

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə EOKZ	(165)	-	-	(165)
Qalıq dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	(370)	-	-	(370)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(535)	-	-	(535)

31 dekabr 2018-ci il tarixində bitmiş il ərzində ümumi qalıq dəyəri və investisiya qiymətli kağızları üzrə müvafiq EOKZ ehtiyatında dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə ümumi qalıq	5,877	-	-	5,877
Qalıq dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	178	-	-	178
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	6,055	-	-	6,055

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə EOKZ ehtiyatı	(31)	-	-	(31)
EOKZ dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	(134)	-	-	(134)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	(165)	-	-	(165)

31 dekabr 2019 və 2018-ci il başa çatmış illər üzrə ümumi qalıq dəyəri və investisiya qiymətli kağızları üzrə müvafiq EOKZ ehtiyatı arasındakı mərhələlər arasında köçürmələr olmamışdır.

Qrup 31 dekabr 2019-cu il üzrə borc investisiya qiymətli kağızlarının ədalətli dəyər dəyişikliyi üzrə 193 min manat məbləğində (2018: sıfır) mənfəət tanımışdır..

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

11. BİNALAR, AVADANLIQLAR VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Torpaq və binalar	Ofis və kompüter avadanlıqları	Mebel, qurğu və digər avadanlıqlar	Başa çatdırılmamış tikintilər	İcarəyə götürülmüş əmlakın təkmilləşdirilməsi	Cəmi binalar və avadanlıqlar	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
31 dekabr 2018-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	33,485	3,714	4,903	498	2,649	45,249	8,852	54,101
Əlavələr	-	2,313	2,448	2,319	229	7,309	5,275	12,584
Köçürmələr	2,412	-	-	(2,412)	-	-	-	-
Silinmələr	(378)	-	(204)	-	(213)	(795)	-	(795)
Silinmələr üzrə yığılmış amortizasiyası	90	-	154	-	213	457	-	457
Köhnəlmə və amortizasiya xərci	(472)	(761)	(723)	-	(327)	(2,283)	(1,579)	(3,862)
31 dekabr 2018-ci il tarixində ilkin dəyər	41,820	12,890	16,825	405	6,134	78,074	18,205	96,279
31 dekabr 2018-ci il tarixində yığılmış köhnəlmə/amortizasiya	(6,683)	(7,624)	(10,247)	-	(3,583)	(28,137)	(5,657)	(33,794)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	35,137	5,266	6,578	405	2,551	49,937	12,548	62,485
16 sayılı MHBS-nin tətbiqi üzrə düzəliş	4,846	-	-	-	-	4,846	-	4,846
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis qalıq dəyəri	39,983	5,266	6,578	405	2,551	54,783	12,548	67,331
Əlavələr	4,720	1,676	4,895	2,683	464	14,438	3,914	18,352
Köçürmələr	2,372	-	-	(2,372)	-	-	-	-
Silinmələr	-	(2,430)	(2,844)	(163)	(121)	(5,558)	(1,023)	(6,581)
Silinmələrin yığılmış amortizasiyası	-	2,226	2,059	-	102	4,387	1,007	5,394
Köhnəlmə və amortizasiya xərci	(1,689)	(849)	(855)	-	(502)	(3,895)	(1,912)	(5,807)
31 dekabr 2019-cu il tarixində ilkin dəyər	53,758	12,136	18,876	553	6,477	91,800	21,096	112,896
31 dekabr 2019-cu il tarixində yığılmış köhnəlmə/amortizasiya	(8,372)	(6,247)	(9,043)	-	(3,983)	(27,645)	(6,562)	(34,207)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis qalıq dəyəri	45,386	5,889	9,833	553	2,494	64,155	14,534	78,689

Başa çatdırılmamış tikintilərə filialların tikintisi və təmiri xərcləri daxildir. Tikinti işləri başa çatdırıldıqdan sonra aktivlər torpaq sahələri və binalar kateqoriyasına köçürülür.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qeyri-maddi aktivlərə proqram təminatı və lisenziyalar daxildir. Əlavə olaraq 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində qeyri-maddi aktivlərə 3,914 min AZN məbləğində təhlükəsizlik proqramları, korporativ internet-bank proqramları, bank mühasibat proqramı modulları və digər lisenziyalar daxil edilmişdir. (2018-ci il: 5,275 AZN məbləğində təhlükəsizlik proqramı, korporativ internet bank proqramı, bank proqramı modulları və digər lisenziyalar).

31 dekabr 2019-cu il tarixinə bina və avadanlıqların ümumi qalığına, ilkin dəyəri 1,526 min AZN məbləğində olan və hələ də istifadədə olan tamamilə amortizasiya olunmuş aktivlər daxil edilmişdir (31 dekabr 2018-ci il: 2,247 min AZN).

31 dekabr 2019-cu il tarixində binalar və avadanlıqlar kateqoriyasına daxil edilmiş 3,666 min AZN məbləğindəki torpaq və tikililər 20 filial sahəsinin icarə müqaviləsi əsasında aktivdən istifadə hüququdur (1 yanvar 2019-cu il: 4,846 min AZN).

12. DİGƏR MALİYYƏ AKTİVLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Onlayn ödənişlər üzrə debitor borcları	11,001	3,568
Broker əməliyyatları	4,867	1,907
Kredit və debet kart əməliyyatları üzrə debitor borcları	2,148	1,945
Pul köçürməsi əməliyyatları üzrə qalıqlar	1,841	-
Digər	682	361
	20,539	7,781

Kredit və debet kartları üzrə debitor borcları digər bankların müştəriləri tərəfindən Bankın ATM-lərindən çıxarılmış nağd pul üzrə digər yerli banklardan alınacaq xalis vəsaitləri təşkil edir.

13. DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Müsadirə edilmiş girovlar	14,876	13,912
Avadanlıqların alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	1,829	2,450
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər	1,496	1,182
Digər	1,851	1,743
	20,052	19,287
Çıxılsın: Müsadirə edilmiş girovların dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(3,241)	(1,784)
Cəmi digər cari aktivlər	16,811	17,503

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə başa çatmış illər üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatında hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2019-cu il	2018-ci il
1 yanvar tarixinə qalıq	1,784	-
Dəyərsizləşmə ehtiyatında artım	1,543	2,020
Aktivlərin satılması nəticəsində tanınması dayandırılmış	(86)	-
Aktivlərin silinməsi nəticəsində tanınması dayandırılmış	-	(236)
31 dekabr tarixinə qalıq	3,241	1,784

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə müsadirə edilmiş girovlar əsasən dəyərsizləşmiş kreditlər və lizinq üzrə debitor borcları ilə əlaqədar olaraq Qrup tərəfindən əldə edilmiş daşınmaz əmlakı əks etdirir. 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində Qrup 1,543 min AZN (2018-ci il: 2,020 min AZN) məbləğində əldə edilmiş girovlar üzrə dəyərsizləşmə zərərini tanımışdır.

14. BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Digər bankların və maliyyə təşkilatlarının qısamüddətli depozitləri	29,521	16,008
Digər bankların müxbir hesabları və overnayt depozitləri	618	200
Cəmi digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	30,139	16,208

31 dekabr 2019-cu il tarixində digər bankların və maliyyə təşkilatlarının qısamüddətli yerləşdirmələri, rezident bankların ödəmə müddəti 2020-ci ilin fevral-dekabr aylarında başa çatan və illik 7.9-9% faiz dərəcəsinə malik depozitlərdən ibarət olmuşdur (31 dekabr 2018-ci il: qeyri-rezident bankların ödəmə müddəti 2019-cu ilin iyun və dekabr aylarında başa çatan və illik 8-8.8% faiz dərəcəsinə malik depozitlər).

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrup bir bank (31 dekabr 2018-ci il: bir bank) ilə cəmi banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlərin 10%-dən çox hissəsini təşkil edən qalıqlara malik olmuşdur. 31 dekabr 2019-cu il tarixində bu qalıqların ümumi məbləği 29,521 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 16,008 min AZN) təşkil etmişdir.

15. MÜŞTƏRİ HESABLARI

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Fiziki şəxslər		
- Müddətli depozitlər	341,877	293,588
- Cari/tələb hesabları	90,490	68,734
Digər hüquqi şəxslər		
- Müddətli depozitlər	12,457	12,473
- Cari/hesablaşma hesabları	103,636	91,489
Dövlət müəssisələri və ictimai təşkilatlar		
- Cari/hesablaşma hesabları	1,757	865
Cəmi müştəri hesabları	550,217	467,149

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə cəmləşməsi aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2019-cu il		31 dekabr 2018-ci il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Fiziki şəxslər	432,367	78.6	362,322	77.5
Ticarət və xidmətlər	82,395	15.0	79,253	17.0
Maliyyə sektoru	12,479	2.3	15,206	3.3
Kommunikasiya və nəqliyyat	10,488	1.9	940	0.2
İstehsal sahəsi	4,892	0.9	3,566	0.8
Enerji və mədən sənayesi	3,058	0.6	3,197	0.7
Kənd təsərrüfatı	1,749	0.3	1,304	0.3
Tikinti sahəsi	1,217	0.2	560	0.1
Digər	1,572	0.3	801	0.1
Cəmi müştəri hesabları	550,217	100.0	467,149	100.0

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində Qrupun müştəri hesablarında vəsaitlərinin ümumi qalığı 1,000 min manatdan yuxarı olan 39 müştərisi (31 dekabr 2018-ci il: 46 müştəri) olmuşdur. Həmin vəsaitlərin ümumi qalığı 129,020 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 146,468 min AZN) və ya ümumi müştəri hesablarının 23%-ni (31 dekabr 2018-ci il: 31%) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına müvafiq olaraq, 5,603 min AZN və 3,891 min AZN məbləğlərində ödəniləcək yığılmış faizlər daxil edilmişdir.

Verilmiş kreditlər üzrə girov olaraq bloklaşdırılmış əmanətlər 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına daxil edilmiş, müvafiq olaraq 29,020 min AZN və 40,287 min AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına 421,462 min AZN və 330,056 min AZN məbləğində, Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən təmin edilmiş əmanətlər daxildir.

16. MÜDDƏTLİ BORC VƏSAİTLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Rezident banklardan və dövlət təşkilatlarından borc alınmış vəsaitlər	77,553	129,689
Cəmi müddətli borc vəsaitləri	77,553	129,689

31 dekabr 2018-ci il tarixinə müddətli borclara ARMB-ə ödəniləcək faiz dərəcələri 3-3.5 faiz, son ödəmə tarixi 2019-cu ilin aprel və mart aylarında olan 62,000 min AZN məbləğində borc vəsaitləri daxil edilmişdir.

Fərmana əsasən 2019-cu ilin noyabr və dekabr aylarında Qrup, ARMB-dan 5 il müddətinə illik 0.1% faiz dərəcəsi ilə 28,012 min AZN məbləğində borc vəsaiti almışdır. Restrukturizasiya edilmiş kreditlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə, ARMB-dan alınan borc faiz dərəcəsi yaranma tarixindəki bazar qiymətindən aşağı olmuş və buna görə də Qrup bu borcların ilkin tanınması zamanı mövcud olan şərtlərin dəyişdirilməsindən 6,271 min AZN məbləğində mənfəət əldə etmişdir. Borc alınmış vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilkin tanımada 21,741 AZN məbləğində olmuşdur. Qrup eyni şərtlər ilə ARMB-dan 9,485 min AZN məbləğində də borc vəsaiti almaq üçün müraciət etmişdir. Qrupun rəhbərliyi borc vəsaitini 2020-ci il ərzində alacağını ehtimal edir.

Aşağıda maliyyə fəaliyyətindən müvafiq pul vəsaitləri və nağdsız dəyişikliklər ilə borc qiymətli kağızlarının açılması və bağlanması üzrə razılaşma təmin edilmişdir:

	2019-cu il	2018-ci il
1 yanvar	129,689	143,977
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Daxilolmalar	38,334	20,156
Ödənişlər	(84,162)	(34,399)
Ödənilmiş faizlər	(3,866)	(4,906)
Nağdsız dəyişikliklər		
Faiz xərci	3,829	4,861
İlkin tanımada ədalətli dəyər üzrə düzəliş	(6,271)	-
31 dekabr	77,553	129,689

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

17. LİZİNQ ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	1 yanvar 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Lizinq öhdəlikləri (cari)	972	1,016	-
Lizinq öhdəlikləri (uzun-müddətli)	2,858	3,830	-
Cəmi lizinq öhdəlikləri	3,830	4,846	-

31 dekabr 2019-cu il tarixinə gələcək minimum lizinq ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Minimum lizinq ödənişləri		
	Bir il ərzində	Bir ildən on ilədək	Cəmi
Lizinq ödənişləri	1,225	3,296	4,521
Maliyyə xərcləri	(253)	(438)	(691)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis cari dəyəri	972	2,858	3,830

1 yanvar 2019-cu il tarixinə gələcək minimum lizinq ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Minimum lizinq ödənişləri		
	Bir il ərzində	Bir ildən on ilədək	Cəmi
Lizinq ödənişləri	1,345	4,521	5,866
Maliyyə xərcləri	(329)	(691)	(1,020)
1 yanvar 2019-cu il tarixinə xalis cari dəyər	1,016	3,830	4,846

İlin əvvəlinə və ilin sonuna olan lizinq öhdəlikləri məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklər ilə üzvləşdirilməsi aşağıdakı kimi göstərilir:

	1 yanvar 2019- cu il tarixinə	Pul axını Əsas məbləğ	Pul axını Faiz məbləği	Qeyri-nağd dəyişikliklər Faiz xərci	31 dekabr 2019- cu il tarixinə
Lizinq öhdəliyi	4,846	(1,016)	(329)	329	3,830

18. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Ödənilməkdə olan vəsaitlər	-	253
Digər	1,318	930
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	1,318	1,183
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Zəmanətlər və bənzər öhdəliklər üzrə ehtiyat	5,260	4,825
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	1,222	-
Digər	1,134	920
Cəmi digər öhdəliklər	8,934	6,928

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə zəmanətlər və bənzər öhdəliklər üzrə EOKZ ehtiyatının dəyişikliyi təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə EOKZ ehtiyatı	(628)	-	(4,197)	(4,825)
Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə tutulma	(125)	-	(310)	(435)
31 dekabr 2019-cu il üzrə	(753)	-	(4,507)	(5,260)

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə zəmanətlər və bənzər öhdəliklər üzrə EOKZ ehtiyatının dəyişikliyi təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2018-ci il tarixinə EOKZ ehtiyatı	(225)	-	(8,846)	(9,071)
(Əlavə)/ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası	(403)	-	4,649	4,246
31 dekabr 2018-ci il üzrə	(628)	-	(4,197)	(4,825)

19. SUBORDİNASİYA BORCU

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Buraxılmış subordinasiya borc qiymətli kağızları	17,029	17,025
“Deutsche Investitionsund Entwicklungsgesellschaft mbH”-dən alınmış subordinasiya borcu	-	1,700
Cəmi subordinasiya borcu	17,029	18,725

28 dekabr 2017-ci il tarixində Qrup tərəfindən 10,000 min AZN məbləğində subordinasiya borc qiymətli kağızları buraxılmışdır. Borc öhdəliyinin illik faiz dərəcəsi 6%, ödəmə tarixi isə 28 dekabr 2023-cü ildir. AYİB cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızlarının 5,800 min ABŞ dolları məbləğində qisminə sahibdir. Bu qiymətli kağızların qalan hissəsi fiziki şəxslərə məxsusdur.

Qrup likvidasiya olunduğu təqdirdə, subordinasiya borc öhdəlikləri bütün digər kreditorlar qarşısında öhdəliklər yerinə yetirildikdən sonra ödənilir.

Aşağıda maliyyə fəaliyyətindən müvafiq pul vəsaitləri və nağdsız dəyişikliklər ilə subordinasiya borcunun açılması və bağlanması üzrə razılaşma təmin edilmişdir:

	2019-cu il	2018-ci il
1 yanvar	18,725	18,858
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Ödənişlər	(1,700)	(125)
Ödənilmiş faizlər	(1,019)	(1,030)
Nağdsız dəyişikliklər		
Faiz xərci	1,023	1022
31 dekabr	17,029	18,725

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

20. SƏHM KAPİTALI

	Dövriyyədə olan adi səhmlərin sayı	Adi səhmlər	Səhm mükafatı	Cəmi
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	<u>46,208,219</u>	<u>125,686</u>	<u>484</u>	<u>126,170</u>
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	<u>46,208,219</u>	<u>125,686</u>	<u>484</u>	<u>126,170</u>

31 dekabr 2019-cu il tarixində Bankın qeydiyyatdan keçmiş buraxılmış səhmdar kapitalının nominal dəyəri 125,686 min AZN təşkil edir (31 dekabr 2018-ci il: 125,686 min AZN).

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə Bankın səhmdarları aşağıda göstərilmişdir:

No	Səhmdarlar	31 dekabr 2019-cu il, % (yüzdə bir qədər yuyarlaqlaşdırılmışdır)	31 dekabr 2018-ci il, % (yüzdə bir qədər yuyarlaqlaşdırılmışdır)
1	Cənab Eldar Qəribov	77.39	41.91
2	Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	9.00	44.48
3	Digər hüquqi şəxslər (minoritar səhmdarlar)	7.60	7.60
4	Digər fiziki şəxslər (minoritar səhmdarlar)	6.01	6.01

Səhm mükafatı səhmlər üçün ödənilmiş dəyərlərin buraxılmış bu səhmlərin nominal dəyərindən artıq olan hissəsidir.

29 oktyabr 2019-cu il tarixində Cənab Eldar Qəribov, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankından 44,587 min AZN məbləğində 16,392 min səhm satın alaraq, Qrupun ən böyük səhmdarına çevrilmişdir. Cənab Eldar Qəribov Qrupun son nəzarətçi tərəfi olaraq qalır.

3 iyul 2018-ci il tarixində Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, “Deutsche Investitionsund Entwicklungsgesellschaft mbH”-dən 32,667 min AZN məbləğində 12,008 min səhm satın alaraq, Qrupun ən böyük səhmdarına çevrilmişdir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə Bankın səhmdar kapitalının məbləği dəyişməmişdir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə bütün adi səhmlər hər bir nominal dəyəri 2.72 AZN (31 dekabr 2018: səhm üçün 2.72 AZN) dəyərində bərabər olmuşdur. Hər bir pay bir səsə malikdir. 31 dekabr 2019-cu il tarixində bitmiş il ərzində heç bir dividend elan edilməmiş və ödənilmişdir (31 dekabr 2018-ci il: sıfır).

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

21. FAİZ GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Amortizasiya edilmiş dəyərlə qeyd olunan maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri:		
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	78,431	55,628
- Digər banklardan və müxbir hesablardan alınacaq vəsaitlər	2,597	2,172
- İnvestisiya qiymətli kağızları	3,629	1,529
- Maliyyə lizinqi	9	15
Cəmi faiz gəliri	84,666	59,344
Amortizasiya edilmiş dəyərlə qeyd olunan maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri:		
- Fiziki şəxslərin müddətli depozitləri	(24,494)	(16,014)
- Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına müddətli borclar	(6,798)	(5,331)
- Subordinasiya borcları	(1,023)	(1,022)
- Hüquqi şəxslərin müddətli depozitləri	(610)	(831)
- Lizinq öhdəliyi	(329)	-
Cəmi faiz xərci	(33,254)	(23,198)
Xalis faiz gəliri	51,412	36,146

22. EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRLƏRİNİN BƏRPASI/(EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRİ ÜZRƏ EHTİYAT)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim edilmiş maliyyə alətləri üzrə EOKZ (xərcləri)/bərpası göstərilmişdir.

	Qeyd	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
- Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	8	1,853	-	41	1,894
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	(108)	879	58,067	58,838
- İnvestisiya qiymətli kağızları	10	(370)	-	-	(370)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri ehtiyatının bərpası		1,375	879	58,108	60,362
- İstifadə edilməmiş kredit xətləri və zəmanətləri	30	(125)	-	(310)	(435)
Cəmi kredit zərəri ehtiyatının bərpası		1,250	879	57,798	59,927

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim edilmiş maliyyə alətləri üzrə EOKZ (xərcləri)/bərpası göstərilmişdir.

	Qeyd	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
- Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	8	(1,853)	-	1,748	(105)
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	(1,532)	1,222	35,081	34,771
- İnvestisiya qiymətli kağızları	10	(134)	-	-	(134)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri ehtiyatının (xərci)/bərpası		(3,519)	1,222	36,829	34,532
- İstifadə edilməmiş kredit xətləri və zəmanətləri	30	(403)	-	4,649	4,246
Cəmi kredit zərəri ehtiyatının (xərci)/bərpası		(3,922)	1,222	41,478	38,778

23. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Plastik kart əməliyyatları	8,547	6,729
Hesablaşma əməliyyatları	3,137	2,477
Nağd pul əməliyyatları	2,305	1,668
Broker əməliyyatları	1,131	854
Buraxılmış zəmanət və akreditivlər	240	141
Digər	1,713	1,244
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	17,073	13,113
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kart əməliyyatları	7,209	5,424
Nağd pul əməliyyatları	1,958	943
Mərkəzləşdirilmiş kredit reyestri	604	393
Hesablaşma əməliyyatları	558	513
Zəmanət və akreditivlər	32	25
Digər	297	154
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	10,658	7,452
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	6,415	5,661

24. XARİCİ VALYUTA ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ YARANMIŞ XALIS GƏLİRLƏR

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Gəlirlər, çıxılısın xarici valyutada ticarət üzrə zərər	4,483	5,062
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlirlər/(zərər), xalis	87	(442)
Xarici valyuta törəmə alətləri üzrə xalis nəticə	(947)	50
Cəmi xarici valyuta əməliyyatları üzrə yaranmış xalis gəlirlər	3,623	4,670

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

25. İNZİBATI VƏ DİGƏR ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçi heyəti üzrə xərclər	28,873	31,789
Amortizasiya xərcləri	3,895	2,283
Peşəkar xidmət haqları	3,013	3,421
Amortizasiya xərcləri	1,912	1,579
Reklam xərcləri	1,867	1,022
Müştəri əmanətlərinin sığortalanması xərcləri	1,852	1,318
Kompüter proqram təminatı xərcləri	1,609	1,210
Rəbitə xərcləri	1,453	1,319
Kommunal xərclər	1,368	1,127
Təmir və istismar xərcləri	1,108	1,055
Təhlükəsizlik xərcləri	1,017	976
İcarə xərcləri	775	2,331
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	659	576
Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına ödənişlər	500	565
Plastik kartların alınması	466	209
Nümayəndəlik xərcləri	463	817
Digər sığorta xərcləri	421	463
Nəşriyyat xərcləri	344	234
Digər xərclər	1,504	1,015
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	53,099	53,309

31 dekabr 2019-cu il tarixində işçilərlə bağlı xərclər Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna 3,568 min AZN məbləğində (31 dekabr 2018-ci il: 4,911 min AZN) köçürülən icbari ödənişlərdir.

26. MƏNFƏƏT VERGİSİ

(a) Mənfəət vergisi gəliri üzrə komponentlər

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Cari mənfəət vergisi	(100)	(82)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi	(1,388)	-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(1,488)	(82)

(b) Nəzərdə tutulan və faktiki tətbiq edilən vergi hesablamalarının üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir

Qrupun mənfəətinin əsas hissəsinə 20% mənfəət vergisi hesablanmışdır. Nəzərdə tutulan və faktiki tətbiq edilən vergi hesablamalarının üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəlki gəlir	80,888	30,945
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsi (20%) ilə nəzəri vergi	(16,178)	(6,189)
Əvvəlki il üzrə mənfəət vergisi hesablamasına yenidən baxılması	(749)	-
Vergi tutulmayan xərclər	(295)	(308)
Alınan dividendlər üzrə mənbəyində tutulan vergi	-	(13)
Uçota alınmamış təxirə salınmış vergi aktivində dəyişiklik	15,734	6,428
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(1,488)	(82)

(c) Müvəqqəti fərqlərin növü üzrə təxirə salınmış vergiləri təhlili

MHBS və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və verginin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərləri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.

Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi təsiri aşağıda göstərilir və 20% dərəcəsində qeydə alınır.

	1 yanvar 2018-ci il	Mənfəət və ya zərərə daxil edilmiş	31 dekabr 2018-ci il	Mənfəət və ya zərərə daxil edilmiş	Digər məcmu gəlirə daxil edilmiş	31 dekabr 2019-cu il
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri						
Müştəri hesabları	331	117	448	(330)	-	118
Digər öhdəliklər	1,814	(843)	971	323	-	1,294
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	6,137	-	6,137	1,300	-	7,437
Lizinq öhdəliyi	-	-	-	33	-	33
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(505)	(6,279)	(6,784)	(7,462)	-	(14,246)
Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	(801)	(402)	(1,203)	(619)	-	(1,822)
Digər aktivlər	(712)	239	(473)	(976)	-	(1,449)
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	95	(39)	56
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	-	-	(7)	-	(7)
Digər müvəqqəti fərqlər	6	1,540	1,546	(1,546)	-	-
Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərəri	23,670	(800)	22,870	(7,933)	-	14,937
Uçota alınmış təxirə salınmış vergi aktivləri	29,940	(6,428)	23,512	(17,122)	(39)	6,351
Uçota alınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	(22,162)	6,428	(15,734)	15,734	-	-
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	7,778	-	7,778	(1,388)	(39)	6,351

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrupun cari strukturu və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi baxımından qrupun ayrı-ayrı müəssisələrinin vergi zərərləri və cari vergi aktivləri digər müəssisələrin cari vergi öhdəlikləri və vergiyə cəlb olunan mənfəəti ilə əvəzləşdirilə bilməz. Müvafiq olaraq, vergi zərəri yarandıqda belə vergilər hesablanmalıdır. Bu səbəbdən təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri yalnız vergiyə cəlb edilən eyni müəssisə və eyni vergi orqanına aid olduqda qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilir.

Qrupu təşkil edən ayrı-ayrı müəssisələr daxilində əvəzləşdirmədən sonra Qrupun cəmi xalis təxirə salınmış vergi aktivlərinin tərkibi aşağıdakı şəkildədir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	6,351	7,778
Cəmi xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	6,351	7,778

Təxirə salınmış mənfəət vergisinin qiymətləndirilməsi üzrə hərəkətlər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
1 yanvar tarixinə qalıq	(15,734)	(22,162)
Mənfəət və ya zərəre daxil edilmiş	15,734	6,428
Cəmi uçota alınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	-	(15,734)

27. SƏHM ÜZRƏ MƏNFƏƏT

Səhm üzrə əsas mənfəət Qrupun səhmdarlarına aid olan mənfəəti dövr ərzində buraxılmış adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır (xəzinə səhmləri istisna olmaqla).

Qrup səhm üzrə mənfəətin azaldılması effektinə malik olan potensial adi səhmlərə malik deyil. Buna görə də səhm üzrə azaldılmış mənfəətin məbləği səhm üzrə əsas mənfəətin məbləğine bərabərdir.

	Note	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İl üzrə adi səhmlərin sahiblərinə aid olan zərər mənfəət		79,400	30,863
Buraxılmış adi səhmlərin ölçülmüş orta sayı (min ədədlə)	20	46,208	46,208
Adi səhm üzrə əsas və azaldılmış zərər (bir səhm üzrə AZN ilə)		1.72	0.67

28. SEQMENTLƏR ÜZRƏ TƏHLİL

Əməliyyat seqmentləri biznes fəaliyyətini həyata keçirərkən mənfəət əldə edən və ya xərclərin yaranmasını nəzərdə tutan, fəaliyyət nəticələri əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs tərəfindən müntəzəm olaraq təhlil edilən və haqqında ayrıca maliyyə məlumatları mövcud olan komponentlərdir. Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs resursların bölüşdürülməsi və müəssisənin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi ilə məşğul olan şəxs və ya şəxslər qrupu ola bilər. Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxsin funksiyaları Qrupun İcraedici Şurası tərəfindən yerinə yetirilir.

(a) Hesabat seqmentinin gəlir mənbəyi olan məhsul və xidmətlərin təsviri

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrupun fəaliyyəti üç əsas biznes seqmenti üzərində qurulmuşdur:

- Pərakəndə bankçılıq – fiziki şəxslərə bank xidmətlərinin göstərilməsi, fiziki şəxslər üçün cari hesabların açılması, əmanətlərin, depozitlərin qəbulu, investisiya əmanətləri ilə bağlı məhsulların təqdim edilməsi, dəyərlilərin saxlanması, kredit və debet kartlarının açılması, istehlak və ipoteka kreditlərinin verilməsi daxildir.
- Korporativ bankçılıq – vəsaitlərin akseptsiz qaydada silinməsi, cari hesablar üzrə xidmətlərin göstərilməsi, depozitlərin qəbul edilməsi, overdraft şəklində kredit vəsaitlərinin təqdim edilməsi, kreditlərin və digər maliyyələşdirmə vəsaitlərinin təqdim edilməsi, xarici valyuta və derivativ maliyyə alətləri üzrə əməliyyatlar daxildir.

(b) Hesabat seqmentlərinin müəyyən edilməsi üçün rəhbərliyin istifadə etdiyi amillər

Qrupun seqmentləri ayrı-ayrı müştərilərə yönələn strateji struktur bölmələrini əks etdirir. Hər bir bölmə üçün fərqli marketinq strategiyası və xidmət səviyyəsi tələb olduğuna görə onlar ayrıca idarə olunur.

Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs tərəfindən təhlil edilən seqmentlər üzrə maliyyə məlumatlarına Qrupun törəmə müəssisələrinin əməliyyat nəticələri və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı daxildir. Törəmə müəssisələrin müntəzəm olaraq təhlil edilməsi bu müəssisələrin rəhbərliyinə həvalə edilir, lakin əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları verən şəxs həmin müəssisələri müntəzəm olaraq konsolidasiya prinsiplərinə əsasən təhlil edir. Qrupun törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatları əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları verən şəxs tərəfindən əldə edilir. Belə maliyyə məlumatları əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxsə təqdim edilən daxili seqment təhlilinə qismən uyğundur.

Bu səbəbdən əməliyyat seqmentlərinin əsasını təşkil edən qismən uyğun olan maliyyə məlumatlarını müəyyən edərkən rəhbərlik Əməliyyat Seqmentləri adlı MHBS 8 standartının əsas prinsiplərini tətbiq etmişdir. Rəhbərlik lazım olduqda törəmə müəssisələr haqqında məlumatların mövcud olması faktını nəzərə alaraq, həmin müəssisələr haqqında məlumatın seqmentdə əks olunduğu qənaətinə gəlmişdir.

(c) Əməliyyat seqmentləri üzrə mənfəət və ya zərərin, aktiv və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi

Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs yerli hesabat sisteminin tələblərinə cavab vermək üçün Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hazırlanmış maliyyə məlumatlarını təhlil edir. Belə maliyyə məlumatları müəyyən cəhətdən Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmış məlumatlardan fərqlənir:

- (i) vəsaitlər seqmentlər arasında yenidən bölüşdürülmür;
- (ii) mənfəət vergisi seqmentlər üzrə bölüşdürülmür;

Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs seqmentlər üzrə fəaliyyət nəticələrini vergidən əvvəlki mənfəətə əsasında qiymətləndirir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

(d) Hesabat seqmentləri üzrə mənfəət və ya zərər, aktiv və öhdəliklər haqqında məlumat

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə bitən illər üzrə Qrupun əsas hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

	Pərakəndə bankçılıq	Korporativ bankçılıq	İnvestisiya bankçılığı	Çıxarılmalar	Cəmi Qrup
31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə					
Faiz gəlirləri	68,083	10,332	6,226	25	84,666
Haqq və komissiya gəlirləri	11,412	4,283	421	957	17,073
Cəmi gəlirlər	79,495	14,615	6,647	982	101,739
Faiz xərcləri	(19,500)	(10,067)	(3,662)	(25)	(33,254)
Haqq və komissiya xərcləri	(7,629)	(1,791)	(281)	(957)	(10,658)
Müsadirə edilmiş girov üzrə dəyərsizləşmə zərəri	-	(1,543)	-	-	(1,543)
Ədalətli dəyər üzrə gəlirlər	13,118	-	-	-	13,118
Ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası	46,177	12,661	1,524	-	60,362
Kreditlə bağlı öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin xərci	-	(435)	-	-	(435)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlirlər, zərərlər çıxılmaqla	51	26	10	-	87
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	(37,202)	(9,383)	(705)	-	(47,290)
Seqment nəticələri	74,510	4,083	3,533	-	82,126
31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə					
Faiz gəlirləri	48,104	7,517	3,700	23	59,344
Haqq və komissiya gəlirləri	8,609	3,794	364	346	13,113
Cəmi gəlirlər	56,713	11,311	4,064	369	72,457
Faiz xərcləri	(15,034)	(7,189)	(952)	(23)	(23,198)
Haqq və komissiya xərcləri	(5,158)	(1,730)	(218)	(346)	(7,452)
Müsadirə edilmiş girov üzrə dəyərsizləşmə zərəri	-	(2,020)	-	-	(2,020)
Ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası	16,230	18,541	(239)	-	34,532
Kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası	-	4,246	-	-	4,246
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlirlər/(zərərlər) xalis	(302)	(124)	(16)	-	(442)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	(38,901)	(9,805)	(736)	-	(49,442)
Faiz xərcləri	-	-	-	-	-
Seqment nəticələri	13,548	13,230	1,903	-	28,681

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə hesabat olunan seqment üzrə cəmi aktiv və öhdəliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Pərakəndə bankçılıq	Korporativ bankçılıq	İnvestisiya bankçılığı	Çıxarılmalar	Cəmi Qrup 31 dekabr 2019-cu il tarixinə
Cəmi hesabat seqmenti aktivləri	410,444	212,438	77,089	925	700,896
Cəmi hesabat seqmenti öhdəlikləri	(393,201)	(203,513)	(73,850)	(4,374)	(674,938)
Kapital xərcləri	12,351	5,381	-	-	17,732

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Pərakəndə bankçılıq	Korporativ bankçılıq	İnvestisiya bankçılığı	Çıxarılmalar	Cəmi Qrup 31 dekabr 2018-ci il tarixinə
Cəmi hesabat seqmenti aktivləri	384,281	190,374	24,346	180	599,181
Cəmi hesabat seqmenti öhdəlikləri	(404,484)	(200,384)	(25,626)	(1,277)	(631,771)
Ödənilmiş kapital xərcləri	7,958	3,942	-	-	11,900

(e) Hesabat seqmentləri üzrə gəlirlərin, mənfəət və ya zərərin, aktiv və öhdəliklərin üzvləşdirilməsi

Düzəliş edilmiş vergidən əvvəlki mənfəət ilə cəmi vergidən əvvəlki mənfəətin üzvləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2019	2018
Hesabat seqmentləri üzrə düzəliş edilmiş vergidən əvvəlki mənfəət	82,126	28,681
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir	3,536	5,112
Digər əməliyyat gəlirləri, xalis	1,035	1,019
Bina və avadanlığın köhnəlməsi	(3,895)	(2,283)
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	(1,912)	(1,579)
Əvvəlki illər üçün ödənilməmiş vergilər üzrə cərimələr	(2)	(5)
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir	80,888	30,945

Düzəlişlərə aşağıdakılar aiddir:

- Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlirlər/(zərər) seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.
- Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri Qrup tərəfindən seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.
- Digər əməliyyat zərəri və digər qeyri-əməliyyat gəlirləri Qrup tərəfindən seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.
- Əvvəlki illər üçün ödənilməmiş vergilər üzrə cərimələr Qrup tərəfindən seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.

Hesabat seqmentlərinə aid olan aktivlərin cəmi aktivlər ilə üzvləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cəmi hesabat seqmenti aktivləri	700,896	599,181
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	6,351	7,778
Bina, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	78,689	62,485
Digər maliyyə aktivləri	20,539	7,781
Digər aktivlər	16,811	17,503
Cəmi konsolidə edilmiş aktivlər	823,286	694,728

Düzəlişlərə aşağıdakılar aiddir:

- Mənfəət vergiləri, digər aktivlər və digər maliyyə aktivləri rəhbərliyə daxili hesabat üçün hesabat seqmentləri üzrə bölüşdürülmür.
- Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər rəhbərliyə hesabatların hazırlanması zamanı hesabat seqmentləri üzrə bölüşdürülmür.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Hesabat seqmentlərinə aid olan öhdəliklərin cəmi öhdəliklər ilə üzleşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cəmi hesabat seqmenti öhdəlikləri	674,938	631,771
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,318	1,183
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	7,616	5,745
Lizin öhdəliyi	3,830	-
Cəmi konsolidə edilmiş öhdəliklər	687,702	638,699

Düzəlişlərə aşağıdakılar aiddir:

- Cari mənfəət vergisi öhdəliyi, digər maliyyə öhdəlikləri və digər öhdəliklər rəhbərliyə hesabatların hazırlanması zamanı hesabat seqmentləri üzrə bölüşdürülmür.
- Rəhbərliyə hesabatların hazırlanması məqsədilə təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi hesablanmır.

Qrupun əməliyyatlarının böyük hissəsi Azərbaycan Respublikasında həyata keçirildiyinə görə o, coğrafi seqmentlər haqqında məlumatı təqdim etmir.

(f) Gəlirlərin məhsul və xidmətlər üzrə təhlili

Qrupun gəlirlərinin məhsul və xidmətlər üzrə təhlili 21 sayılı Qeyddə (faiz gəlirləri) və 23 sayılı Qeyddə (haqq və komissiya gəlirləri) təqdim edilir.

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar (o cümlədən xarici valyuta, faiz dərəcəsi və digər qiymət riskləri), kredit və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət olunmasıdır. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurların müvafiq qaydada yerinə yetirilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Qrup kredit, likvidlik, bazar və əməliyyat risklərindən ibarət maliyyə risklərinə məruz qalır. Risklərlə üzleşmə Qrupun fəaliyyətinin ayrılmaz hissəsidir.

Risklərin idarə edilməsi funksiyasının məqsədi risk və mənfəət arasında müvafiq balansın təmin edilməsi və Qrupun maliyyə fəaliyyətinə mümkün mənfi təsiri azaltmaqdan ibarətdir.

Risklərin idarəetmə sistemi

Risklərin idarə edilməsi funksiyası Qrupun daxil nəzarət sisteminin ayrılmaz hissəsidir və mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirilir. Qrupun riskləri idarəetmə siyasətinin və yanaşmalarının məqsədi onun məruz qaldığı risklərin müəyyənləşdirilməsi, təhlil edilməsi, azaldılması və idarə edilməsindən ibarətdir. Bu, risk səviyyəsi üzrə müvafiq limitlərin və nəzarət mexanizmlərinin yaradılması, risk səviyyələrinin davamlı monitorinqi, məhdudiyətlərə və prosedurlara riayət edilməsi və bununla biznes proseslərinin düzgün formalaşdırılması vasitəsilə yerinə yetirilir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları bazar şərtlərində, təklif olunan məhsul və xidmətlərdə baş verən dəyişikliklərin əks etdirilməsi və “qabaqcıl təcrübənin” tətbiq edilməsi məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir. Qrup risk siyasətinin bir hissəsi kimi konservativ nəzarət mühitini qoruyub saxlamaq və davamlı olaraq inkişaf etdirmək məqsədilə düzlük, idarəetmə və peşə standartlarına xüsusi diqqət yetirir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Risqləri idarəetmə orqanları və idarəçilik

Risqlər üzrə idarəetmə siyasəti, qiymətləndirmə, təsdiqləmə, monitoring və nəzarət mexanizmləri Qrupun nəzdində fəaliyyət göstərən bir sıra ixtisaslaşmış bölmələr tərəfindən həyata keçirilir. Bu bölmələr, həmçinin, Bankın törəmə lizinq müəssisəsinin risqləri idarəetmə siyasətinə və nəzarət mexanizmlərinə nəzarət edirlər. Qrup Azərbaycan qanunvericiliyinə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının təlimatlarına və qabaqcıl təcrübəyə uyğun icraedici orqanlar, komitələr və departamentlər yaratmışdır.

Qrupun Müşahidə Şurası risqləri idarəetmə sisteminə nəzarət, əsas risklərin idarə edilməsinin monitoringi, risklərin idarə edilməsi siyasəti, eləcə də bəzi əsas risk limitlərinin, o cümlədən böyük kredit riskləri, iqtisadi və sənaye sektoru üzrə risk limitlərinin təsdiqlənməsi səlahiyyətlərinin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır. Şura, həmçinin, müəyyən səlahiyyət səviyyələrini İcraedici Şuraya və Kredit Komitəsinə həvalə etmişdir.

İcraedici Şura, İcraedici Komitə, Riskləri İdarəetmə Komitəsi, Audit Komitəsi (“AK”), Daxili Audit Departamenti, Kredit Komitəsi və Aktiv və Passivlərin İdarə Edilməsi Komitəsi (“APİK”) Müşahidə Şurası tərəfindən yaradılır, təyin edilir və birbaşa ona hesabat verir.

İcraedici Şura risklərin azaldılması tədbirlərinin həyata keçirilməsi və monitoringinə görə məsuliyyət daşıyır və Qrupun müəyyən edilmiş risk parametrləri çərçivəsində fəaliyyət göstərməsini təmin edir. İcraedici Şuranın risklərin idarə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyan üzvü həmin şəxsə hesabat verən Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti ilə birlikdə risklərin idarəçiliyi ilə bağlı ümumi funksiyalara görə məsuliyyət daşıyır, maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin müəyyən edilməsi, ölçülməsi, azaldılması, idarə edilməsi və bu risklərə dair hesabatın hazırlanması üzrə ümumi prinsiplərin və metodların tətbiqini təmin edir.

Risqlərin İdarə Edilməsi Komitəsinə İcraedici Şuranın risk idarəçiliyinə görə məsuliyyət daşıyan üzvü sədrlik edir. Bu Komitə risklərin idarə edilməsi metodologiyalarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır və Qrupun riskə meylliliyinin strateji və biznes planlarında düzgün əks etdirilməsini təmin edir. Bu, bütün risk yanaşmaları və prosedurları üzrə dəyişikliklərin İcraedici Şura və Müşahidə Şurası tərəfindən müzakirə edilməsi və tövsiyələrin verilməsi üçün vacib forumdur. Bu forum Qrupun üzləşdiyi bütün potensial risklərin Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti, Kredit Komitəsi, APİK və İcraedici Şura tərəfindən nəzərdən keçirilməsini və bu məsələlərlə bağlı Müşahidə Şurasına hesabatların hazırlanmasını təmin edir.

Audit Komitəsi Qrupun daxili nəzarət sisteminin nəzarət və monitoringinə, eləcə də bu sistemin ayrılmaz hissəsi olan risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurlarının adekvatlığının qiymətləndirilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Müstəqil peşəkar auditor olan Audit Komitəsinin Sədri və digər iki Komitə üzvü iki səhmdarın nümayəndəsidir. Audit Komitəsinin üzvləri Qrupun işçiləri və ya idarəetmə strukturunun tərkibində ola bilməzlər. Onlar daxili nəzarət sisteminin inkişafına dair İcraedici Şura, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi və Müşahidə Şurasına təkliflər verir, risklərin idarə edilməsi funksiyasının keyfiyyətinə və müəyyən edilmiş siyasət, prosedurlar və limitlərə riayət edilməsi ilə bağlı rəy bildirirlər. Audit Komitəsi birbaşa ona hesabat verən Daxili Audit Departamentinin fəaliyyətinə nəzarət edir. Daxili Audit Departamentinin iş planları, audit yoxlamaları və hesabatları, o cümlədən planlaşdırılmamış audit yoxlamalarının qrafiki Audit Komitəsi tərəfindən diqqətlə təhlil və təsdiq edilir.

Daxili Audit Departamentinin və Audit Komitəsinin tövsiyələrinə əsaslanan icra planları və auditin statusu haqqında hesabatlar İcraedici Şura tərəfindən təsdiq edilir və İcraedici Şuraya, Müşahidə Şurasına və Səhmdarların Ümumi Yığıncağına təqdim edilir.

Kredit Komitəsi beş üzvdən ibarətdir. Onların namizədlikləri Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi və İcraedici Şura tərəfindən irəli sürülür və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir. Kredit Komitəsi kreditlərin təsdiqlənməsi səlahiyyəti çərçivəsində hüquqi şəxslər, fiziki şəxslər və maliyyə təşkilatlarının tərəfdaşları ilə bağlı risklərini idarə edir, təsdiqləyir və təsdiqlənmə ilə bağlı öz tövsiyələrini verir. Kredit Komitəsi, həmçinin, təhlil metodologiyası və portfelin keyfiyyəti, o cümlədən ümumi struktur, diversifikasiya və qiymətləndirməni davamlı şəkildə nəzərdən keçirir və bunlara dair tövsiyələr verir. Kredit Komitəsi təsdiqlənmə və səlahiyyət limitləri, risklərin təhlili və qiymətləndirilməsi üzrə qabaqcıl standartlara riayət edilməsini təmin edən bölmələrdən biridir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

APİK, Qrupun aktiv və öhdəliklər strukturunun idarə edilməsi və optimallaşdırılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Bu, likvidlik, xarici valyuta və faiz dərəcəsi riskləri daxil olmaqla, müxtəlif bazar risklərini əhatə edən risklərin idarə edilməsi prosesinin tərkib hissəsidir. APİK-in funksiyalarına qeyd olunan risklərlə bağlı strategiyaların, siyasətin və limitlərin təsdiqlənməsi üçün tövsiyələrin hazırlanması daxildir. APİK, bu risk sahələrinə dair vaxtında və düzgün məlumatların və hesabatların təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. APİK, qiymətləndirmə siyasətinin və maliyyələşdirmə strategiyalarının müəyyənləşdirilməsinə yardım göstərir. Bundan əlavə, APİK Qrupun digər riskləri idarəetmə və nəzarət bölmələri ilə yanaşı, Xəzinədarlıq və digər müvafiq bölmələrin APİK, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, İcraedici Şura və Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş parametrlərə uyğun fəaliyyət göstərməsini təmin etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

Kredit riski

Kredit riski müştərinin və ya qarşı tərəfin müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman Qrup üçün yaranan maliyyə itkisi riskidir. Kredit riski əsasən Qrupun müştərilərə və banklara verdiyi kreditlər və avanslardan, balans və balansdankənar kreditlər üzrə digər risklərdən yaranır. Risklər üzrə hesabat hazırlayarkən Qrup müştərilər və ya qarşı tərəfin ödəmə qabiliyyətinin olmaması riski və sənaye riski kimi kredit riskinin bütün elementlərini tam şəkildə nəzərə alır.

Hüquqi, fiziki şəxslər və maliyyə təşkilatları üçün kredit risklərinin təsdiqlənməsi üzrə ümumi struktur aşağıdakı kimidir:

Təminatlı biznes kreditləri üzrə:

- Müşahidə Şurası qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 25%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Müşahidə Şurasının Sədri qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 15%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Kredit Komitəsi maksimum 4,000 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- İkinci dərəcəli Kredit Komitəsi maksimum 800 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi və Korporativ Bankçılıq Xidmətləri Departamentinin Direktoru maksimum 150 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir.

Təminatlı pərakəndə kreditləri üzrə:

- Müşahidə Şurası qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 25%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Müşahidə Şurasının Sədri qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 15%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Kredit Komitəsi maksimum 4,000 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- İkinci dərəcəli Kredit Komitəsi maksimum 800 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi və Korporativ Bankçılıq Xidmətləri Departamentinin Direktoru maksimum 150 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir.

Təminatsız biznes kreditləri üzrə:

- Müşahidə Şurası qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 10%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Müşahidə Şurasının Sədri qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 6%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Kredit Komitəsi maksimum 800 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- İkinci dərəcəli Kredit Komitəsi maksimum 40 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi və Korporativ Bankçılıq Xidmətləri Departamentinin Direktoru maksimum 20 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Təminatlı pərakəndə kreditləri üzrə:

- Müşahidə Şurası qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 10%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Müşahidə Şurasının Sədri qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 6%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Kredit Komitəsi maksimum 800 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- İkinci dərəcəli Kredit Komitəsi maksimum 40 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi və Korporativ Bankçılıq Xidmətləri Departamentinin Direktoru maksimum 20 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir.

Müşahidə Şura həmçinin kredit limitlərini və risklər üzrə səlahiyyət səviyyəsini aşağıdakı qaydada təsdiqləyir:

- Portfel üzrə limitlər: hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər, pərakəndə kreditlər və cəmi portfeldən banklararası faiz riski;
- Portfel üzrə limitlər: təminatlı obyekt və təminatlı obyekt cəmi portfellerin faizi olaraq və pərakəndə portfelin faizi olaraq; və
- İqtisadi sektor və məhsul riskləri: korporativ və pərakəndə portfel faizi olaraq.

Müşahidə Şura həmçinin kredit limitlərini və risklər üzrə səlahiyyət səviyyəsini aşağıdakı qaydada təsdiqləyir:

- Filiallar üzrə;
- Təminatın növü və kreditin təminata nisbəti üzrə;
- Fiziki şəxslərin səlahiyyəti üzrə.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə kredit portfelinin iqtisadi və məhsul sektorları üzrə təhlili 9 sayılı Qeyddə göstərilir.

Kredit risklərinin idarə edilməsi

Kredit siyasəti Qrupun risk profili və strateji planlarına uyğun olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti və İcraedici Şura tərəfindən hazırlanır. Kredit siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənir.

Kredit siyasəti aşağıdakıları müəyyən edir:

- Qarşı tərəflə bağlı risklərin yaranması, təhlili, yoxlanılması və təsdiqlənməsi üzrə prosedurlar;
- Qarşı tərəflər üzrə kreditin qiymətləndirilməsi metodologiyası;
- Qarşı tərəflər üzrə kredit reytingi metodologiyası;
- Təminatın qiymətləndirilməsi və nəzarəti metodologiyası;
- Kreditlərin sənədləşdirilməsi üzrə tələblər;
- Kreditlərin idarə edilməsi prosedurları;
- Kredit riskləri üzrə müntəzəm nəzarət prosedurları;
- Ətraf mühit siyasəti; və
- Kredit zərəri üzrə ehtiyatın yaradılması siyasəti.

Kreditin alınması üçün sənədlər toplusu (ərizələr) müştəri ilə iş üzrə menecerlər və kredit mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanır. Ərizələr müəyyən edilmiş limitlər çərçivəsində filiallar və ya müvafiq biznes vahidləri tərəfindən təsdiqlənir. Təsdiq olunmuş sənədlərin surətləri nəzarət prosesi, o cümlədən reytingin müəyyən edilməsi və monitoring cədvəlinə daxil edilməsi üçün Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinə təqdim olunur. Müəyyən edilmiş risk limitlərindən yuxarı olan limitləri əks etdirən ərizələr Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Kredit Qrupuna göndərilir. Kredit Qrupu ikinci dəfə təhlil aparır, hesabat, reyting və rəy təqdim edir. Əgər tələb olunan kredit məbləği müəyyən edilmiş limitdən aşağı olarsa və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən müsbət rəy verilərsə, eləcə də müvafiq işçilər tərəfindən imzalanarsa, kredit ərizəsi təsdiqlənmiş hesab edilir. Əgər Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən mənfi rəy verilərsə, kredit ərizəsi yenidən baxılmaq üçün Kredit Komitəsinə təqdim edilir. Təsdiqlənmiş kredit ərizəsində nəzərdə tutulan məbləğ Kredit Komitəsinin səlahiyyətindən yuxarı olarsa, həmin ərizə təsdiqlənmək üçün İcraedici Şuraya təqdim olunur. Böyük məbləğdə kredit ərizələri təsdiqlənmək üçün Müşahidə Şurasına təqdim edilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrup kiçik və orta ölçülü müəssisələrə verilən kreditlər üçün 100 ballıq şkaladan istifadə edir. Böyük məbləğdə korporativ kreditlər üçün də 100 ballıq şkaladan ibarət reyting sistemindən istifadə edilir. Müştərinin reytingi dörd əsas meyarın təhlilinə əsasən müəyyən olunur: ödəmə qabiliyyəti, maliyyə göstəriciləri, kredit tarixçəsi və digər risklər.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısının müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Qrup şərti öhdəlikləri qəbul edərkən balans üzrə maliyyə alətləri üçün tətbiq olunan və kredit əməliyyatlarının təsdiqlənməsinə, riskə nəzarət limitlərindən istifadəyə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Kreditlər portfel üzrə qiymətləndirilir və bu zaman kreditin məbləği və müddət limitləri, təsdiqləmə prosedurları, hədəf qruplar, məhsulların növləri, öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə bağlı məlumatlar, kredit/girov əmsalları (əgər tətbiq edilərsə) və qiymətləndirmə kimi amillərə daha çox diqqət yetirilir.

Ehtimal olunan kredit zərəri (EOKZ) üzrə ölçülmələr – anlayışlar

EOKZ, gələcək pul çatışmazlığının cari dəyərinin (kredit zərərlərinin orta çəkili dəyəri, verilmiş müddətə istifadə edilən müvafiq defolt riskləri ilə) ehtimal olunan təxminidir. EOKZ ölçüsü qərəzsizdir və bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi ilə təyin edilir.

Diskont Dərəcəsi – hesabat tarixində ehtimal edilən zərərin indiki dəyərə endirilməsi üçün bir alətdir. Diskont dərəcəsi maliyyə aləti üçün effektiv faiz dərəcəsini (EFD) və ya onun təxmini uyğunlaşdırılmasını əks etdirir.

Ömürlük müddət – EOKZ-in ölçülməsi üçün maksimal müddət. Sabit ödənişli kreditlər üçün ömürlük müddət qalan müqavilə müddətinə bərabərdir. Sabit ödəmə müddəti olan kreditlər üçün ömürlük müddət qalan müqavilə müddətinə bərabərdir. Kredit öhdəlikləri və maliyyə təminatı müqavilələri üçün, bu, kreditin uzadılması üçün müəssisənin müqavilə öhdəliyi olan maksimal müqavilə müddətidir. Fiziki şəxslərə verilən kredit kartları üçün daxili statistikaya əsaslanır və 3 ilə bərabərdir.

Ömürlük EOKZ – maliyyə alətinin qalan ömür müddəti ərzində mümkün olan defolt hallarında baş verən itkilər.

12 aylıq EOKZ – maliyyə alətləri üzrə defolt hallarının baş verməsi nəticəsində meydana çıxan EOKZ əks etdirən EOKZ-lərin bir qismi, maliyyə alətinin qalan müqavilə müddəti ilə məhdudlaşdırılan hesabat tarixindən 12 ay ərzində mümkündür.

Proqnozlaşdırılan məlumat – hər bir portfel seqmenti üçün kredit riskini və gözlənilən kredit itkilərinə təsir edən əsas makroiqtisadi dəyişiklikləri ehtiva edən məlumat. 9 sayılı MHBS maddəsinə uyğun olaraq, EOKZ-nin qiymətləndirilməsində geniş konsepsiya, proqnozlaşdırılan məlumatları nəzərdən keçirməkdir.

Kredit Konvertasiya Əmsalı (KKƏ) - balansdankənar məbləğlərin müəyyən edilmiş müddətdə balans maddəsinə çevrilmə ehtimalı olduğunu göstərir. Bu, 12 aylıq və ya ömürlük dövr üçün hesablanı bilər. Həyata keçirilən təhlilə əsasında Bank, 12 aylıq və ömürlük KKƏ-in eyni olduğunu ehtimal edir.

Satın alındıqda və ya əldə edildikdə kredit dəyərsizləşməsinə uğramış aktivlər (SƏKD) ilkin tanımada kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış maliyyə aktivləridir.

Aşağı kredit riskli maliyyə aktivləri – xarici reyting agentlikləri və ya müvafiq daxili reyting tərəfindən investisiya dərəcəsi verilmiş aktivlər, Azərbaycan Respublikası tərəfindən buraxılmış və manatla irəli sürülmüş borc alətləri, Azərbaycan Respublikasının mülkiyyətində olan şirkətlərə verilmiş manat ilə olan kreditlər. Maliyyə aktivləri üzrə ödənişlərin 30 gündən çox gecikməsi halında ilkin tanınma tarixinə nisbətən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsi ehtimalı istisna edilməmişdir.

Defolt və kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış aktiv – Defolt vəziyyətində olan kredit aşağıda göstərilən meyarlardan birinə və ya bir neçəsinə cavab verdikdə, “kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış” aktivin tərfi ilə tamamilə uyğunlaşdırılmış hesab olunur:

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq 90 gündən çox vaxtı keçmiş;
- kredit 6 ay əvvəl restrukturizasiya olunmuşdur və müqavilə ödənişinə uyğun olaraq 31-90 gün arası gecikdirilmişdir;
- Borcalanın xarici reytingi Caa2-dən aşağıdır;
- Bank borcalanın borcunu əhəmiyyətli zərər ilə satmağı düşünür (borcun əsas məbləğinin və hesablanmış faizlərin 5%-dən çoxu);
- Borcalanın iflas və ya defolt vəziyyətinə dair digər əldə edilən məlumatlar.

Baş Kredit Komitəsi aşağıda sadalanan aşağıdakı ödəmə ehtimalının olmaması meyarlarına əsasən borcalanı kredit zərəri yaradan şəxs kimi tanıyır:

- Borcalan likvidlik problemi ilə üzləşmişdir;
- Borcalanın iflasa girməsi ehtimalı artır;
- Borcalanın öhdəliklərini müvəffəqiyyətlə yerinə yetirməkdə çətinlikləri əks etdirən digər meyarlar.

Ardıcıl altı aylıq müddət ərzində heç bir defolt meyarlarına cavab vermədikdə, alət artıq defolt vəziyyətində mövcud hesab edilmir (yəni, artıq bərpa olunmuşdur).

Kredit Riskində Əhəmiyyətli Artım (KRƏA) – KRƏA qiymətləndirməsi fərdi və portfel əsasında həyata keçirilir. AD və ya DMGƏD-də hesablanmış fiziki və hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər üçün, KRƏA aşağıda göstərilən şərtlərin monitorinq əsasında fərdi şəkildə qiymətləndirilir. KRƏA-nın müəyyənləşdirilməsi üçün istifadə edilən kriteriyalar Bankın rəhbərliyi tərəfindən uyğunluq üçün mütəmadi olaraq izlənilir və nəzərdən keçirilir.

Bank maliyyə alətini aşağıda göstərilən kəmiyyət, keyfiyyət və ya dəstəkləyici meyarlardan birinin və ya bir neçəsinin yerinə yetirildiyi zaman KRƏA-ya uğraması kimi dəyərləndirir.

Hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər və hüquqi şəxslər tərəfindən buraxılmış istiqrazlar, banklararası eməliyyatlar və banklar tərəfindən buraxılan istiqrazlar üçün:

- 31-90 gündən artıq gecikdirilmiş;
- Restrukturizasiya olunmuş və 6-30 gün arası gecikdirilmiş;
- Monitorinqlər göstərir ki borcalanın maliyyə çətinliyi vardır.

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üçün:

- 31-60 gün arası gecikdirilmiş;
- Restrukturizasiya olunmuş və 6-30 gün arası gecikdirilmiş.

KRƏA meyarlarına artıq cavab vermədiyi və bunun ən az 6 ay davam etməsinə dair sübutlar olduqda, alət Mərhələ 1-ə qaytarılır. Keyfiyyət göstəricisinə əsasən, risk Mərhələ 2-yə köçürülmüşdürsə, Bank göstəricinin mövcud olması və ya dəyişməsi dinamikasını izləyir.

EOKZ-nin ölçülməsi – qiymətləndirmə üsullarının təsviri

Ümumi prinsip

SƏKD olmayan maliyyə aktivləri üçün, EOKZ, ilk olaraq tanınma tarixindən sonra borcalanın kredit riskinə əhəmiyyətli dərəcədə artmış olub-olmamasına bağlı olaraq, iki müxtəlif müddətdən biri üzrə defolt riskinə əsasən qiymətləndirilir. Bu yanaşma EOKZ ölçülməsi üçün üç mərhələli bir modeldə göstərilə bilər:

- Mərhələ 1: ilkin tanınma zamanı kredit zərərinə məruz qalmamış maliyyə aləti və onun kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmamışdır; zərərin ödənilməsi 12 aylıq EOKZ-lərə əsaslanır.
- Mərhələ 2: ilkin tanınmadan sonra KRƏA-nın müəyyən edildiyi təqdirdə, maliyyə aləti Mərhələ 2-yə köçürülür, lakin hələ də kredit zərərinə məruz qalmamışdır; zərərin ödənilməsi ömürlük EOKZ-lərə əsaslanır.
- Mərhələ 3: maliyyə aləti kredit zərərinə məruz qalarsa, maliyyə aləti daha sonra Mərhələ 3-ə köçürülür və zərərin ödənilməsi ömürlük EOKZ-lərə əsaslanır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

SƏKD maliyyə aktivləri üçün EOKZ həmişə ömürlük ölçülür (Mərhələ 3), buna görə hesabat tarixində Bank yalnız ömürlük ehtimal olunan kredit zərərlərindəki məcmu dəyişiklikləri tanıyır. Bank EOKZ ölçülməsi üçün üç ayrı yanaşma həyata keçirə bilər:

- Fərdi əsasda qiymətləndirmə;
- Portfel əsasında qiymətləndirmə;
- Xarici reytingə əsaslanan qiymətləndirmə.

Bank aşağıda göstərilən aktiv növləri üzrə portfel əsasında qiymətləndirməni həyata keçirir: nağd pul istehlakçıları və avtokreditlər kimi kateqoriyalar çərçivəsində. Bu yanaşma, portfelin borcalanın xüsusi məlumatlarına əsaslanan eyni xüsusiyyətlərə malik seqmentlərə birləşməsinə ehtiva edir.

Bank, aşağıdakı növ aktivlər üzrə portfel əsasında qiymətləndirməni həyata keçirir: hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər və kreditlə bağlı öhdəliklər (standart kredit, ixtisaslaşdırılmış kreditlər, lizinq kreditləri və s.), banklararası kreditlər, fərdi kreditlər və KOB-ə verilmiş kreditlər). Bu yanaşma, portfelin borcalanın xüsusi məlumatlarına əsaslanan həmcins seqmentlərə birləşməsinə ehtiva edir.

Bank aşağıdakı kredit növləri üçün xarici reytinglər üzrə qiymətləndirmələr aparır: banklararası kreditlər, banklar tərəfindən verilmiş borc qiymətli kağızları, hüquqi şəxslər və suveren, suveren kreditlər.

Fərdi əsasda qiymətləndirmə prinsipləri - fərdi əsasda EOKZ qiymətləndirmələri hər bir nəticənin ehtimalına qarşı müxtəlif mümkün nəticələrə görə kredit zərərləri üzrə təxminlərini ölçülməsi ilə həyata keçirilir. Bank, hər bir kredit üçün ən azı iki mümkün nəticəni müəyyən edir ki, bunlardan biri belə bir ssenarinin ehtimalına baxmayaraq kredit zərərinə səbəb olur. Ekspert hesabatları və faktiki zərərlər arasındakı fərqi azaltmaq üçün müntəzəm olaraq təhlil edilir.

Bank aşağıda göstərilən aktiv növləri üzrə portfel əsasında qiymətləndirməni həyata keçirir: nağd pul istehlakçıları və avtokreditlər kimi kateqoriyalar çərçivəsində. Bu yanaşma, portfelin borcalanın xüsusi məlumatlarına əsaslanan eyni xüsusiyyətlərə malik seqmentlərə birləşməsinə ehtiva edir.

Xüsusiyyətlərə daxildir: müştərinin növü (məsələn, gəlir gətirən əmlak və ya lizinq şirkətləri), məhsul növü (kredit kartları və ya pul kreditləri kimi), kredit riski reytingi və ilkin tanınma tarixi.

Fərqli seqmentlər DE və DZYZ kimi kredit risk parametrlərindəki fərqləri əks etdirir. Qrupların uyğunluğu Risklərin İdarə edilməsi Departamenti tərəfindən dövrü olaraq izlənilir və nəzərdən keçirilir.

Ümumiyyətlə, EOKZ aşağıdakı kredit riski parametrlərinin birləşməsidir: DVRMQ, DE və DNZ (parametrlərin tərifləri yuxarıda göstərilmişdir). EOKZ hesablanması üzrə ümumi yanaşma aşağıda göstərilmişdir. Bu yanaşma portfel əsasında qiymətləndirilmiş məhsullar üzrə və bankın həmin məhsul üzrə borcalanını xüsusi məlumatı əsasında kredit riski reytingi qiymətləndirməsi olan məhsul üzrə tətbiq oluna bilər.

EOKZ növbəti 12 ay və ya ömürlük alətlər üzrə kredit riski parametrlərinin (EAD, DE və DZYZ) proqnozlaşdırılması ilə müəyyən edilir. Bu üç komponent birlikdə artırılır və qalıq ehtimalı (yəni əvvəlki dövrdə ödənilmiş və ya defolt vəziyyətində riskə məruz qalmışdır) üzrə düzəliş edilir.

Kredit riski parametrlərinin hesablanması qısa olaraq əsasları aşağıdakılardır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

DVRMQ-lar gözlənilən ödəniş profilinə əsasən müəyyən edilir ki, bu da məhsul növünə görə dəyişir:

- məhsulların və annuitet əsasında ödənilən kreditlərin amortizasiyası üçün DVRMQ, borcalanın 12 aylıq və ya ömürlük əsasda borclu olduğu müqavilə ödəmələrinə əsaslanır.
- Məhsulların dövrüyyəsi üçün DVRMQ, defolt anına qalmış limitin gözlənilən istifadəsini nəzərə alaraq, cari istifadə edilmiş qalığın alınması və kredit konversiyası əmsalının əlavə edilməsi yolu ilə proqnozlaşdırılır.
- EOKZ-lərin hesablanması üçün DE-nin iki növü istifadə edilir: 12 aylıq və ömürlük DE:
- 12 aylıq DE-lər – Defoltun növbəti 12 ay ərzində (və ya maliyyə alətinin qalan ömrü 12 aydan az olduqda) təxmin edilən baş verməsi ehtimalı. Bu amil 12 aylıq EOKZ-ları hesablamaq üçün istifadə edilir. 12 aylıq DE-nin qiymətləndirilməsi ən son mövcud tarixi məlumatlara əsaslanır və lazım olduğu təqdirdə gələcək perspektiv məlumatlar üçün uyğunlaşdırılır.
- Ömürlük DE-lər – Defoltun maliyyə alətinin qalan ömrü üzrə təxmin edilən baş verməsi ehtimalı. Bu amil ömürlük EOKZ-ləri Mərhələ 2 riskləri üzrə hesablamaq üçün istifadə edilir. Ömürlük DE-nin qiymətləndirilməsi ən son mövcud tarixi məlumatlara əsaslanır və lazım olduğu təqdirdə gələcək perspektiv məlumatlar üçün uyğunlaşdırılır.

Ömürlük DE-ni hesablamaq üçün, Bank 12 aylıq DE-lərin miqrasiya cədvəllərinə əsasən ekstrapolyasiya edilməsi və tarixi defolt məlumatına əsaslanan ömürlük DE-nin əyrilik əmsalı kimi seqment və məhsul növündən asılı olaraq müxtəlif statistik yanaşmalardan istifadə edir. Ömürlük DE hesablamaları üçün, Bank tarixi defolt məlumatları və defolt məlumatların mövcud olmadığı uzun müddətlər üçün isə trendlərin ekstrapolyasiyasından istifadə edir.

DNYZ, defolt riski ilə bağlı olaraq Bankın yarana bilən zərərlə bağlı gözləntisini əks etdirir. DNYZ, məhsul, mərhələ, girovun və ya digər bu kimi kreditin təminatının mövcudluğuna görə fərqli nəticələr göstərir.

12 aylıq və ömürlük DNYZ-lər, defolt hadisəsindən sonra gözlənilən əldə ediləcək vəsaitlərə təsir edən amillər əsasında müəyyən edilir.

DNYZ-in ölçülməsinə yanaşma üç mümkün qrupa bölünə bilər:

- girovun özəl xüsusiyyətlərinə əsasən DNYZ-nin ölçülməsi;
- bərpa statistikasına əsaslanaraq portfel əsasında DNYZ-nin hesablanması;
- fərqli amil və ssenarilərdən asılı olaraq fərdi qaydada müəyyən edilmiş DNYZ.

Daşınmaz əmlakın girov qoyulduğu kreditlər üçün qrup DNYZ-ni girovun xüsusiyyətləri əsasında, məsələn, proqnozlaşdırılan girov dəyərləri, satış üzrə tarixi güzəştlər və digər amillər ilə hesablayır.

Korporativ, pərakəndə, banklararası kredit portfelinin və korporativ istiqrazların xüsusi seqmentləri üçün DNYZ son mövcud statistik məlumatlara əsasən kollektiv əsasda hesablanır.

Balansdan kənar maliyyə alətləri üçün EOKZ ölçülməsi

Hüquqi şəxslərin istifadə edilməmiş kredit xətləri üçün kredit kartları, fərdi şəxslərə verilmiş kredit kartları və maliyyə zəmanətləri üzrə KKƏ, defolt vəziyyətində olan dəyər in statistik təhlili əsasında müəyyən edilir.

Kredit xətləri üzrə KKƏ hər hansı bir zamanda müştərilər tərəfindən istifadə edilə bilən limitlərdən sonra 50% kimi müəyyən edilir.

Xarici reytinglərə əsaslanan qiymətləndirmə prinsipləri - xarici reytinglər əsasında EOKZ hesablamalarının prinsipləri portfel əsasında qiymətləndirmə ilə eynidir. Müştərilər xarici kredit reytingini müəyyən etdiyinə görə, kredit riski parametrləri (DE) beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən dərc edilmiş defolt və bərpa statistikasından götürülə bilər.

EOKZ modellərinə daxil olan proqnoz xarakterli məlumatlar. Həm KRƏA, həm də EOKZ-ların hesablanmasında gələcəklə bağlı məlumatlar istifadə edilir. Bank, tarixi təhlillər aparmış və hər bir portfel üçün kredit riskini və EOKZ-lərə təsir edən əsas iqtisadi amilləri müəyyən etmişdir.

Bu iqtisadi amillər və onların DE ilə əlaqədar təsirləri maliyyə aləti üzrə fərqlənir. İstehlakçı qiymətləri indeksi üzrə dəyişikliklər, real ÜDM-in artımı, ABŞ dolları məzənnəsi üzrə dəyişikliklər, neft qiymətinin dəyişməsi kimi iqtisadi amillər, bu amillərdə baş verən dəyişikliklərin təsirini anlamaq üçün statistik reqresiya təhlili aparmaqla sınaqdan keçirilmişdir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bu amillərə əsaslanaraq Bankın rəhbərliyi özünün məqbul hesab etdiyi iqtisadi dövrün növbəti mərhələsini müəyyənləşdirmək üçün yalnız statistik təhlillər nəticəsində deyil, eyni zamanda rəhbərliyin təcrübəsindən istifadə etməklə gələcək makroiqtisadi şəraitin proqnozunu verir.

KRƏA meyarlarının qiymətləndirilməsi pərakəndə borcalanlar üçün ömürlük DE istifadə edilməklə, digər maliyyə aktivləri üçün isə keyfiyyət və təminat göstəriciləri ilə bərabər 12 aylıq DE-dən də istifadə edilməklə həyata keçirilir. Bu proses bütün maliyyə alətlərinin Mərhələ 1, Mərhələ 2 və ya Mərhələ 3-də olub-olmadığını və dolayısı ilə 12 aylıq və ya ömürlük EOKZ-un tanınmasına zərurətin olub-olmadığını müəyyənləşdirir. Bu qiymətləndirmədən sonra Bank EOKZ-ni 12 aylıq EOKZ (Mərhələ 1) ehtimalına əsasən və ya ehtimal olunan ömürlük EOKZ (Mərhələ 2 və 3) kimi qiymətləndirir. Bu ehtimal əsasında formalaşan EOKZ-lar müvafiq EOKZ modelinin tətbiqi ilə müəyyən edilir.

Hər hansı bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, baş vermiş proqnozlar və ehtimallar yüksək dərəcədə qeyri-müəyyənliklə bağlıdır və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan məlumatlardan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Bank, bu proqnozların gözlənilən nəticələrə dair mümkün ən yaxşı qiymətləndirməni təmsil etdiyini hesab edir və seçilmiş ssenarilərin mümkün ssenarilərin ən uyğun nümunəsinin olmasından əmin olmaq üçün Bankın müxtəlif portfellerində qeyri-xəttilik və assimetriyaları təhlil etmişdir.

Yoxlama

Bank mütəmadi olaraq qiymətləndirmələr və faktiki kredit zərərləri arasında mümkün fərqləri azaltmaq üçün öz metodologiyası və fərziyyələrini nəzərdən keçirir. Belə təhlil ən azı ildə bir dəfə həyata keçirilir. EOKZ ölçü metodologiyası üzrə yoxlamanın nəticələri Bank rəhbərliyinə çatdırılır və model və fərziyyələrin tənzimlənməsi üçün növbəti addımlar səlahiyyətli şəxslər arasında müzakirələrdən sonra müəyyənləşdirilir.

Kreditlə bağlı öhdəliklərə görə zərərlərin qiymətləndirilməsi.

Kredit üzrə borc öhdəlikləri ilə bağlı zərər ehtiyatının qiymətləndirilməsi qarşı tərəfin balansdankənar öhdəliyi varsa, kredit konversiya əmsalı (KKƏ) tətbiqi ilə qalıq mübadiləsi ilə oxşar şəkildə həyata keçirilir. KKƏ-nin hesablanması üçün statistik məlumatlar və Bazəl Komitəsi vahidlərindən istifadə edilir. Qarşı tərəfin balansdankənar öhdəliyi təqdirdə ehtimal edilən kredit zərərləri ehtimalının qiymətləndirilməsi KKƏ-yə müraciət edərək məruz qalma məbləğinə əsasən fərdi və ya kollektiv əsaslarla həyata keçirilir.

Girov və digər kredit təminatları

Kredit riski, həmçinin, əmlak üzrə ipoteka faizi, aktiv və qiymətli kağızların girovu formasında təminat və depozitlər, hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən verilmiş zəmanətlər daxil olmaqla digər təminat növlərinin əldə olunması, nəzarəti və monitorinqi vasitəsilə qiymətləndirilir və idarə edilir.

Kredit riskinin qiymətləndirilməsində girovun əsas amil olmasına baxmayaraq, Qrupun kredit siyasəti kreditləri müştərilərin yalnız təklif etdiyi girova deyil, onların ödəniş qabiliyyətinə əsasən müəyyən etməkdən ibarətdir. Girov kreditin qaytarılması üçün ikinci ödəniş mənbəyi hesab edilir. Kreditlər nadir hallarda müştərinin maliyyə vəziyyətindən, yaxud kredit məhsulunun növündən və ya həcmindən asılı olaraq təminatlı ola bilər. Qrup risk portfelinin təminatlı kreditləri üzrə müxtəlif limitlər müəyyən etmişdir.

Qrupun qəbul etdiyi əsas girov növləri aşağıdakılardır:

- Kommersiya əmlakı;
- Yaşayış binaları;
- Korporativ kapital aktivləri;
- Korporativ likvid aktivlər;
- Nəqliyyat vasitələri;
- Müddətli depozitlər;
- Digər, o cümlədən qiymətli metallar.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrupda qəbul edilmiş bütün girov növləri üzrə dəqiq qiymətləndirmə, sənədləşdirmə və müvafiq halda, qeydiyyat prosedurları mövcuddur. Kreditlərin girova nisbəti İcraedici Şura tərəfindən təsdiqlənir və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən nəzarət edilir. 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə kredit-təminat nisbəti üzrə limitlər aşağıdakılardır:

Girovun növü	Kredit məbləğinin girovun likvid dəyərinə nisbəti
Daşınmaz əmlak	70%-dək
Qiymətli metallar	80%-dək
Maşın, avadanlıqlar	50%-dək
Mal-material ehtiyatı	60%-dək
Avtomobillər, nəqliyyat	70%-dək
Müddətli depozitlər	90%-dək

Bank əlavə təminat kimi fiziki şəxslərin zəmanətlərini qəbul edə bilər.

Təminatla bağlı təlimatlara dair hər hansı istisna İcraedici Şura tərəfindən təsdiqlənməlidir.

Monitoring Qrupu monitoring prosesləri üzrə planın hazırlanması, onun yerinə yetirilməsi və monitoring nəticələrinin qənaətbəxş olmadığı təqdirdə müvafiq tərəflərin məlumatlandırılması və tədbirlər planı ilə bağlı tövsiyələrin verilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Monitoring Qrupu müəyyən edilmiş məbləğdən yuxarı olan bütün əməliyyatların monitoringini aparır və bu məbləğdən aşağı olan əməliyyatları seçmə üsulu ilə yoxlayır. Müəyyən edilmiş məbləğdən yuxarı olan bütün əməliyyatlar üzrə monitoring ilk olaraq kreditin ödənilməsi aydan əvvəl və ya ən azı bir ay müddətində aparılır. Müvafiq olaraq, monitoring cədvəlinə uyğun olaraq risklərə nəzarət olunur.

Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Statistika Qrupu qarşı tərəflərlə bağlı kredit riskləri üzrə bütün məsələlər, o cümlədən bütün limitlərə uyğunluq, risk cəmləşmələri, portfel tendensiyaları, vaxtı keçmiş kreditlər və öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə bağlı statistika, kredit zərəri üzrə ehtiyatlar və girov statistikasına barədə məlumatların toplanması və təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Müntəzəm aylıq hesabatlardan başqa, həmin departament seçilmiş kredit prosedurlarına riayət edilməsi haqqında hesabatlar tərtib edir.

Əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlər

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı “əlaqəli tərəflər” kateqoriyası ilə bağlı dəqiq anlayışlar müəyyən etmişdir. Bu kateqoriyaya əsasən səhmdarların və ya fiziki şəxslərin və yaxud onların yaxın ailə üzvlərinin mülkiyyətində/nəzarətində olan hüquqi şəxslər daxildir. Buraya, həmçinin, Qrupda baş rəhbərlik/səlahiyyətli vəzifələrdə çalışan fiziki şəxslər daxildir. Fiziki şəxs olan əlaqəli tərəfə verilən ən böyük kreditlər Qrupun konsolidasiya edilmiş kapitalının 3%-dən artıq ola bilməz. Müvafiq hüquqi şəxslər üzrə isə bu limit 10% təşkil edir. Əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlər üzrə risklər üçün ümumi limit 20%-dir. Qiymətləndirmə və digər şərtlər tərəflərin müstəqilliyi prinsipi əsasında müəyyən edilməlidir.

Vaxtı keçmiş, problemlı kreditlər

Qrup vaxtı keçmiş və problemlı kreditlərin vaxtının keçdiyi ilk gündən belə kreditlər üzrə hesabatvermə və idarəetmə prosedurlarına malikdir. 10 gündən artıq vaxtı keçmiş fiziki şəxslərə verilən təminatlı kreditlər avtomatik olaraq Problemlı Kreditlər Şöbəsinə ötürülür. Şöbə kreditlərin xüsusiyyətlərinə əsasən onları aşağıdakı kateqoriyalar (statuslar) üzrə təsnifləşdirir:

SOFT10 – Belə kreditlərə növündən asılı olaraq ödəniş vaxtı 10-20 gün gecikdirilmiş və kredit müddəti ərzində ödəniş ümumilikdə 60 gündən çox gecikdirilməyən kreditlər daxildir.

HARD – Belə kreditlərə növündən asılı olaraq ödəniş vaxtı 21-59 gün gecikdirilmiş və kredit müddəti ərzində ödəniş ümumilikdə 60 gündən çox gecikdirilməyən kreditlər daxildir.

PROBLEM – Belə kreditlərə ödəniş vaxtı ən azı bir dəfə 60 gün gecikdirilmiş və kredit müddəti ərzində ödəniş vaxtı ümumilikdə 1 gündən artıq gecikdirilmiş kreditlər daxildir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

---

60 gündən artıq vaxtı keçmiş korporativ kreditlər də bu şöbəyə ötürülür. Əgər Problemlı Kreditlər Şöbəsi bu kreditləri toplamağa müvəffəq olmazsa, o halda hüquqi tədbirlər görülür. Kredit, yığılması mümkün olmayan hesab edildikdə Kredit Komitəsinə və İcraedici Şuraya belə məbləğin silinməsi barədə tövsiyələr təqdim olunur. Silinməyə dair son qərar Müşahidə Şurası tərəfindən qəbul edilir.

Bütün vaxtı keçmiş kreditlər üzrə məlumatlar ən azı ayda bir dəfə Kredit Komitəsinə təqdim edilir. Bütün korporativ kreditlərin vaxtında ödənilməməsi məsələləri barədə ayrıca olaraq Kredit Komitəsinə hesabat verilir.

Kredit zərəri üzrə ehtiyat – ehtiyatın yaradılması siyasəti

Qrup kredit zərəri üzrə ehtiyat yaradır ki, buraya da risklə üzləşməsindən yaranan təxmini zərərlər daxildir.

MHBS-yə uyğun hesabatların hazırlanması məqsədilə Qrup 9 sayılı BMUS-ə uyğun metodologiyadan istifadə edir.

Kredit riskinə maksimum məruzqalma

Qrupun balans üzrə məruz qaldığı kredit riskinin maksimum səviyyəsi, adətən, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir.

Balansdankənar maddələr, xüsusilə akkreditivlər və zəmanətlər üzrə kredit riskinin maksimum səviyyəsi öhdəliyin ümumi məbləğini əks etdirir. Qrupun balansdankənar maddələr üzrə kredit riski 30 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısının müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Qrup şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi, riskə nəzarət limitlərindən istifadə və monitorinq prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Kredit riskinin maksimum həddi

Qrupun kredit riskinə maksimum məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir, eləcə də fərdi və ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılı olur.

Balansdakı maliyyə aktivləri üçün maksimum hədd həmin aktivlərin əvəzləşdirməyə və ya girova qədərki balans dəyərinə bərabərdir. Qarşılıqlı iddiaların, girov və ya təminatın dəyərini itirməsi ilə nəticələnən digər tərəfin öz öhdəliklərini yerinə yetirməməsi halında kreditləşməyə dair şərti öhdəliklər və təəhhüdlər üzrə Qrupun kredit riskinə maksimum məruzqalma həddi müvafiq alətlərin müqavilə məbləğlərində əks olunur.

Valyuta riski

Qrup yerli/xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə təsiri ilə əlaqədar valyuta riskinə məruz qalır. Valyuta riski valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin Qrupun mənfəətinə və ya maliyyə alətləri portfelinin dəyərinə təsir göstərirdiyi zaman yaranan riskdir.

Xarici valyuta riski ilə əlaqədar Qrupun risk siyasətinin əsas elementi hər hansı valyuta üzrə ticarət əməliyyatlarının aparılması üçün planlaşdırılmış cəhdin olmamasıdır. Nadir hallarda açıq valyuta mövqeləri yalnız biznes fəaliyyətinin təbii nəticəsi kimi ortaya çıxır. Qrup aktiv və öhdəliklərini valyutalar üzrə uyğunlaşdırmaq üçün bütün səylərindən istifadə edir.

Bankın məruz qaldığı xarici valyuta riski, həmçinin, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının normativ tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.

Xarici valyuta riski Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən tənzimlənir. Bu departamentin hazırladığı gündəlik hesabatlara APİK və Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən baxılır və nəzarət edilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Hesabat dövrünün sonunda Qrupun məruz qaldığı xarici valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	31 dekabr 2019-cu il				Xalis mövqə
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Forvard müqavilələri	SWAP müqavilələri	
AZN	494,646	(453,220)	-	(11,900)	29,526
ABŞ dolları	196,744	(202,227)	1,096	11,900	7,513
Avro	27,453	(28,777)	-	-	(1,324)
Digər	2,591	(1,122)	(1,107)	-	362
Digər	721,434	(685,346)	(11)	-	36,077

	31 dekabr 2018-ci il				Xalis mövqə
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Forvard müqavilələri	SWAP müqavilələri	
AZN	371,175	(398,521)	-	-	(27,346)
ABŞ dolları	203,607	(207,024)	-	-	(3,417)
Avro	29,947	(31,442)	-	-	(1,495)
Digər	2,234	(792)	-	-	1,442
Digər	606,963	(637,779)	-	-	(30,816)

Yuxarıdakı cədvələ yalnız pul aktivləri və öhdəlikləri daxildir. Qrup hesab edir ki, səhmlər üzrə investisiyalar və qeyri-monetar aktivlər əhəmiyyətli valyuta riskinin yaranmasına gətirib çıxarmır.

Qrup xarici valyuta ilə kreditlər və avansların vermişdir. Borcalanın gəlir axınından və xərc strukturundan asılı olaraq, kredit və avansların verildiyi xarici valyutaların dəyərinin Azərbaycan Manatına qarşı artması borcalanın ödəniş qabiliyyətinə mənfi təsir göstərə bilər və bu səbəbdən gələcəkdə kreditlər üzrə mümkün zərərlərin artması ilə nəticələnmə bilər.

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtilə, mənfəət və zərərin hesabat dövrünün sonunda tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklərə qarşı həssaslığı aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
ABŞ dollarının 50% güclənməsi (2018: 50%)	3,757	(1,709)
ABŞ dollarının 50% zəifləməsi (2018: 50%)	(3,757)	1,709
Avronun 50% güclənməsi (2018: 50%)	(662)	(748)
Avronun 50% zəifləməsi (2018: 50%)	662	748
Digər valyutanın 50% güclənməsi (2018: 50%)	181	721
Digər valyutanın 50% zəifləməsi (2018: 50%)	(181)	(721)

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Qrupun mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitala hər hansı təsiri yoxdur.

Risk, yalnız Qrupun müvafiq müəssisəsinin əməliyyat valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanır.

Hesabat dövrünün sonunda Qrupun valyuta riski il ərzində səciyyəvi riski əks etdirmir. Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtilə, il ərzində valyuta riskinin orta həddinə tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklər nəticəsində mənfəət/zərrər və kapitalda dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	2019-cu il üzrə valyuta riskinin orta həddi	2018-ci il üzrə valyuta riskinin orta həddi
ABŞ dollarının 50% güclənməsi (2018: 50%)	1,024	(2,298)
ABŞ dollarının 50% zəifləməsi (2018: 50%)	(1,024)	2,298
Avronun 50% güclənməsi (2018: 50%)	(679)	(1,250)
Avronun 50% zəifləməsi (2018: 50%)	679	1,250
Digər valyutanın 50% güclənməsi (2018: 50%)	451	935
Digər valyutanın 50% zəifləməsi (2018: 50%)	(451)	(935)

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Qrupun mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitala hər hansı təsiri yoxdur.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Qrup, bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin axını təsirinə məruz qalır. Faiz marjaları bu cür dəyişikliklərin nəticəsində yüksələ bilər, lakin, eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala yaxud itkilərə gətirib çıxara bilər.

Faiz dərəcələri arasında fərqlərin təhlili

Faiz dərəcəsi riski, əsasən, faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

	1 aydan az	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 12 ayadək	1 ildən çox	Faiz gətirməyən	Qalıq məbləği
31 dekabr 2019-cu il						
AKTİVLƏR						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5,958	-	-	-	137,791	143,749
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	3,642	3,642
Digər bankardan alınacaq vəsaitlər	-	-	1,360	5,865	6,986	14,211
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	8,037	62,839	66,361	304,801	12,520	454,558
İnvestisiya qiymətli kağızları	500	34,759	14,110	33,566	1,801	84,736
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	20,539	20,539
Cəmi maliyyə aktivləri	14,495	97,598	81,831	344,232	183,279	721,435
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	(19,500)	(10,000)	-	(639)	(30,139)
Müştəri hesabları	(21,726)	(161,800)	(113,087)	(52,148)	(201,456)	(550,217)
Müddətli borc vəsaitləri	(564)	(1,348)	(179)	(75,277)	(185)	(77,553)
Subordinasiya borcları	-	-	-	(17,000)	(29)	(17,029)
Lizinq öhdəliyi	(88)	(409)	(475)	(2,858)	-	(3,830)
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	(1,318)	(1,318)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(22,378)	(183,057)	(123,741)	(147,283)	(203,627)	(680,086)
Xalis likvidlik boşluğu:	(7,883)	(85,459)	(41,910)	196,949	(20,348)	41,349

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 aydan az	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 12 ayadək	1 ildən çox	Faiz gətirməyən	Qalıq məbləği
31 dekabr 2018-ci il						
AKTİVLƏR						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,914	-	-	-	100,074	109,988
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	3,128	3,128
Digər bankardan alınacaq vəsaitlər	-	6,469	13,975	14,558	55,603	90,605
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	8,194	51,623	69,085	236,097	23,822	388,821
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,890	-	-	-	750	6,640
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	7,781	7,781
Cəmi maliyyə aktivləri	23,998	58,092	83,060	250,655	191,158	606,963
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	(6,000)	(10,000)	-	(208)	(16,208)
Müştəri hesabları	(16,751)	(129,951)	(122,957)	(32,511)	(164,979)	(467,149)
Müddətli borc vəsaitləri	(435)	(64,562)	(5,317)	(59,154)	(221)	(129,689)
Subordinasiya borcları	-	-	-	(18,700)	(25)	(18,725)
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	(1,183)	(1,183)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(17,186)	(200,513)	(138,274)	(110,365)	166,616	(632,954)
Xalis likvidlik boşluğu:	6,812	(142,421)	(55,214)	140,290	24,542	(25,991)

Qrup bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Hazırda Qrup mümkün hallarda özünün ödəmə tarixi və/və ya yenidən qiymətləndirmə mövqeyini müqayisə etməklə faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Bundan başqa, müvafiq hallarda öz aktivlərini yenidən qiymətləndirmək məqsədilə Qrupun aylıq faiz hədlərinə davamlı olaraq baxılır. Əməliyyat prosedurlarında məqbul faiz dərəcəsi həddi minimum 10% müəyyən edilir. APİK və Risklərin İdarə edilməsi Departamenti daim bu həddin saxlanmasına nəzarət edirlər. APİK, həmçinin, faiz dərəcəsinin hərəkəti barədə hesabat və proqnozların hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır. Hazırda Qrupun müqayisə siyasəti və yüksək faiz dərəcəsi hədləri vasitəsilə potensial faiz dərəcəsi riskinin əhəmiyyətli olmadığı hesab edilir.

APİK və Xəzinədarlıq Departamenti faiz dərəcəsi risklərinin tənzimlənməsi, Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti ona nəzarət funksiyalarını yerinə yetirir. İcraedici Şura isə bu sahədəki bütün təlimatları və aktiv/öhdəliklərin faiz dərəcələrinə yenidən baxılması məsələlərini təsdiqləyir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrup maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Aşağıdakı cədvəl rəhbərliyin təhlil etdiyi hesabatlara əsasən formalaşmış faiz dərəcələrini təqdim edir:

	31 dekabr 2019-cu il				31 dekabr 2018-ci il			
	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	0.8	0.8	0.1	0.2	0.3	1.47	-	-
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	3.0	-	-	-	1.65	-	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9.6	20.3	5.2	28.0	11.6	20.3	5.5	27.1
İnvestisiya qiymətli kağızları	2.6	7.3	1.8	-	-	10.35	-	-
Öhdəliklər								
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	8.6	-	-	-	8.5	-	-
Müştəri hesabları	1.8	10.2	0.2	-	2.3	11.1	0.6	-
Müddətli borc vəsaitləri	-	2.7	-	-	-	3.6	-	-
Subordinasiya borcları	6	-	-	-	5.5	-	-	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən “-” işarəsi Qrupun müvafiq valyutada aktiv və öhdəliklərə malik olmadığını bildirir.

Coğrafi risk konsentrasiyası

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	98,068	28,563	17,118	143,749
ARMB-dəki məcburi ehtiyatlar	3,642	-	-	3,642
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	7,646	6,565	-	14,211
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	454,558	-	-	454,558
İnvestisiya qiymətli kağızları	47,813	35,220	1,703	84,736
Digər maliyyə aktivləri	20,539	-	-	20,539
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	632,266	70,348	18,821	721,435
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:				
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	30,139	-	-	30,139
Müştəri hesabları	532,218	1,603	16,396	550,217
Müddətli borclar	77,553	-	-	77,553
Subordinasiya borcları	7,153	9,876	-	17,029
Lizinq öhdəliyi	3,830	-	-	3,830
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,318	-	-	1,318
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	652,211	11,479	16,396	680,086
XALIS MÖVQE	(19,945)	58,869	2,425	41,349
KREDİTLƏRLƏ BAĞLI ÖHDƏLİKLƏR	78,205	-	-	78,205

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlə bağlı öhdəliklər ümumiyyətlə qarşı tərəfin yerləşdiyi ölkəyə əsaslanır. Azərbaycan Respublikası ilə həmkarlar ittifaqı tərəfdaşlarının Azərbaycan Respublikasına qarşı olan təəflər arasında əslində qeyri-adi tərəfdaşları olan Azərbaycan Respublikası ilə müqayisədə "Azərbaycan Respublikası" başlığı yerləşdirilib. Əlindəki nağd və binalar fiziki olaraq saxlanılan ölkəyə əsasən ayrılmışdır.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	75,845	10,602	23,541	109,988
ARMB-dəki məcburi ehtiyatlar	3,128	-	-	3,128
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	90,605	-	-	90,605
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	388,821	-	-	388,821
İnvetisiya qiymətli kağızları	6,640	-	-	6,640
Digər maliyyə aktivləri	7,781	-	-	7,781
CƏMİ	572,820	10,602	23,541	606,963
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:				
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	16,208	-	-	16,208
Müştəri hesabları	448,642	2,241	16,266	467,149
Müddətli borclar	129,689	-	-	129,689
Subordinasiya borcları	7,151	11,574	-	18,725
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,183	-	-	1,183
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	602,873	13,815	16,266	632,954
XALIS MÖVQE	(30,053)	(3,213)	7,275	(25,991)
KREDİTLƏRLƏ BAĞLI ÖHDƏLİKLƏR	78,048	-	-	78,048

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində Qrupun çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Qrup izafi likvidliyin maliyyətini optimallaşdırarkən aktivlərdəki artımı ödəmək məqsədi ilə kifayət qədər pul vəsaiti və ya onların ekvivalentlərinin mövcud olmasına, öhdəliklərdəki azalmaya və digər qanuni tələblərin yerinə yetirilməsinə xüsusi diqqət yetirərək gündəlik likvidlik riskinə nəzarət edir və hesabat verir.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Qrup aktiv və öhdəliklərin idarə edilməsi prosesi çərçivəsində müştərilərin və bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə gündəlik nəzarət edir. Qrup, həmçinin Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının müəyyən etdiyi minimal likvidlik tələblərinə riayət etməlidir. Həmin əmsal yüksək likvidlik dərəcəsinə malik aktivlərin tələb edildikdə ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanır.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı minimum likvidlik səviyyəsini müəyyən etmişdir. 31 dekabr 2019-cu il tarixində Bank bu tələblərə riayət etmişdir.

Qrupun likvidlik siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımı likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Qrupun strateji məqsədlərinə uyğun maliyyə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və beləliklə, Qrupun ölkədaxili və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Yüksək likvidlik dərəcəsinə malik və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının vaxt çərçivələrində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması;
- Likvidlik əmsallarının yerli qanunvericilik tələblərinə uyğunluğunun gündəlik monitorinqi; və
- Aktiv və öhdəliklər strukturunun vaxt çərçivələri üzrə daimi monitorinqi.

Qrupun Xəzinədarlıq Departamentinin vəzifələri aşağıdakılardır:

- Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının likvidlik tələblərinə, həmçinin, xarici maliyyələşdirmə mənbələri ilə sazişlərdəki xüsusi likvidlik şərtlərinə əmələtmə;
- Rəhbərliyə gündəlik hesabatlar, o cümlədən əsas valyutalarda (AZN, ABŞ dolları, Avro) pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozların səviyyəsi, pul vəsaitlərinin mövqeləri, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatdakı dəyişikliklər haqqında rəhbərliyə hesabatların hazırlanması;
- Likvid aktivlərin səviyyəsi üzrə daimi nəzarət/monitorinq;
- Depozit və digər öhdəliklərin konsentrasiyası üzrə monitorinq; və
- Gərgin vəziyyətlərdə likvidliyin təmin edilməsi üçün pul vəsaitlərinin ani artımı üzrə planın tərtib edilməsi.

APIK, Qrupun likvidlik mövqeyinin Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən düzgün şəkildə idarə olunmasını təmin edir. Bu fəaliyyət üzrə nəzarətə görə Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti məsuliyyət daşıyır. Likvidlik mövqeləri və onların idarə edilməsi ilə bağlı qərarlar İcraedici Şura tərəfindən qəbul olunur. Maliyyələşdirmə Planları Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixində öhdəliklər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərini, o cümlədən ümumi kredit öhdəliklərini və maliyyə zəmanətlərini əks etdirir. Bu cür diskontlaşdırılmamış pul vəsaitləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlər diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinə əsaslanır.

Ödəniləcək məbləğ sabit olmadıqda, açıqlanan məbləğlər hesabat dövrünün sonuna mövcud olan şərtlərə əsasən müəyyən edilir. Xarici valyuta ödənişləri hesabat dövrünün sonunda qüvvədə olan müvafiq məzənnədən istifadə etməklə çevrilir.

31 dekabr 2019-cu il tarixində maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Aktivlər							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	143,749	-	-	-	-	-	143,749
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	-	3,642	3,642
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	90	1,200	1,903	13,476	-	421	17,090
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	25,202	93,439	95,640	273,624	139,331	-	627,236
İnvestisiya qiymətli kağızları	811	37,389	15,413	33,843	-	749	88,205
Digər maliyyə aktivləri	20,539	-	-	-	-	-	20,539
Cəmi maliyyə aktivləri	190,391	132,028	112,956	320,943	139,331	4,812	900,461

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Tələb ediləndək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(850)	(19,947)	(10,391)	-	-	-	(31,188)
Müştəri hesabları	(220,935)	(173,399)	(120,381)	(57,237)	-	-	(571,952)
Müddətli borclar	(893)	(1,952)	(2,482)	(15,862)	(64,400)	-	(85,589)
Subordinasiya borcları	-	(510)	(539)	(20,083)	-	-	(21,132)
Lizinq öhdəliyi	(112)	(521)	(592)	(2,953)	(343)	-	(4,521)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(1,318)	-	-	-	-	-	(1,318)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(224,108)	(196,329)	(134,385)	(96,135)	(64,743)	-	(715,700)
Tanınmış maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə xalis likvidlik çatışmazlığı	(33,717)	(64,301)	(21,429)	224,808	74,588	4,812	184,761
Tanınmış maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə məcmu likvidlik çatışmazlığı	(33,717)	(98,018)	(119,447)	105,361	179,949	184,761	
Kreditlə bağlı öhdəliklər	78,205	-	-	-	-	-	78,205

31 dekabr 2018-ci il tarixində maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb ediləndək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Aktivlər							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	109,988	-	-	-	-	-	109,988
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	-	3,128	3,128
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	90	58,362	14,466	21,027	-	221	94,166
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	37,704	78,098	94,030	205,240	96,150	-	511,222
İnvestisiya qiymətli kağızları	6,054	-	-	-	-	750	6,804
Digər maliyyə aktivləri	7,781	-	-	-	-	-	7,781
Cəmi maliyyə aktivləri	161,617	136,460	108,496	226,267	96,150	4,099	733,089

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Tələb ediləndək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(321)	(6,568)	(10,433)	-	-	-	(17,322)
Müştəri hesabları	(180,361)	(139,696)	(129,787)	(37,000)	-	-	(486,844)
Müddətli borclar	(845)	(66,235)	(6,536)	(18,006)	(63,707)	-	(155,329)
Subordinasiya borcları	-	(510)	(535)	(22,800)	-	-	(23,845)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(1,183)	-	-	-	-	-	(1,183)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(182,710)	(213,009)	(147,291)	(77,806)	(63,707)	-	(684,523)
Tanınmış maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə xalis likvidlik çatışmazlığı	(21,093)	(76,549)	(38,795)	148,461	32,443	4,099	48,566
Tanınmış maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə məcmu likvidlik çatışmazlığı	(21,093)	(97,642)	(136,437)	12,024	44,467	48,566	
Kreditlə bağlı öhdəliklər	(78,048)	-	-	-	-	-	(78,048)

Yuxarıda göstərilmiş cədvəldə müştəri hesabları müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə göstərilmişdir. Lakin Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinə əsasən fiziki şəxslər öz depozitləri üzrə hesablanmış faizlərə hüquqlarını itirdikləri halda, həmin depozitləri ödəmə müddətindən əvvəl geri götürə bilərlər.

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 31 dekabr 2019-cu il tarixində gözlənilən ödəniş müddətləri üzrə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik vəziyyətinin təhlili göstərilmişdir:

	Tələb ediləndək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	143,749	-	-	-	-	143,749
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	3,642	3,642
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	1,360	12,430	421	14,211
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	20,554	62,839	66,360	304,805	-	454,558
İnvestisiya qiymətli kağızları	36,157	30,798	4,245	12,787	749	84,736
Digər maliyyə aktivləri	20,539	-	-	-	-	20,539
Cəmi maliyyə aktivləri	220,999	93,637	71,965	330,022	4,812	721,435
Öhdəliklər						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	639	19,500	10,000	-	-	30,139
Müştəri hesabları	1,542	2,728	1,023	544,924	-	550,217
Müddətli borclar	749	1,348	179	75,277	-	77,553
Subordinasiya borcları	29	-	-	17,000	-	17,029
Lizinq öhdəliyi	88	409	475	2,858	-	3,830
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,318	-	-	-	-	1,318
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	4,365	23,985	11,677	640,059	-	680,086
Xalis likvidlik boşluğu 31 dekabr 2019-cu il üzrə	216,634	69,652	60,288	(310,037)	4,812	41,349
Məcmu likvidlik boşluğu 31 dekabr 2019-cu il üzrə	216,634	286,286	346,574	36,537	41,349	

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 31 dekabr 2018-ci il tarixində gözlənilən ödəniş müddətləri üzrə Qrupun maliyyə aktivi və öhdəliklərinin likvidlik vəziyyətinin təhlili göstərilmişdir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	109,988	-	-	-	-	109,988
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	3,128	3,128
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	52	56,836	13,975	19,522	220	90,605
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	31,892	51,623	69,085	236,221	-	388,821
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,890	-	-	-	750	6,640
Digər maliyyə aktivləri	7,781	-	-	-	-	7,781
Cəmi maliyyə aktivləri	155,603	108,459	83,060	255,743	4,098	606,963
Öhdəliklər						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	208	6,000	10,000	-	-	16,208
Müştəri hesabları	1,140	1,858	6,073	458,078	-	467,149
Müddətli borclar	656	64,562	5,317	59,154	-	129,689
Subordinasiya borcları	25	-	-	18,700	-	18,725
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,183	-	-	-	-	1,183
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	3,212	72,420	21,390	535,932	-	632,954
Xalis likvidlik boşluğu 31 dekabr 2018-ci il üzrə	152,391	36,039	61,670	(280,189)	4,098	(25,991)
Məcmu likvidlik boşluğu 31 dekabr 2018-ci il üzrə	152,391	188,430	250,100	(30,089)	(25,991)	

Qrupun rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Qrupun idarə olunması üçün əsas amillərdir. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərlə əvəz edilməsi imkanı Qrupun likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının əksəriyyətinin tələb üzrə ödənilməli olduğuna baxmayaraq, həmin vəsaitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Qrupun keçmiş təcrübəsi bu cür vəsaitlərin Qrupun fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaratdığını göstərir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri üzrə ödəniş tələblərini təmin etmək üçün likvidlik tələbləri müvafiq öhdəliklərin məbləğindən çox aşağıdır. Çünki Qrup adətən üçüncü şəxslərlə müqavilələrə əsasən müştərinin ödənişləri gecikdirməsini proqnozlaşdırmır. Kreditlərin verilməsi üçün müqavilələrdə nəzərdə tutulan öhdəliklərin ümumi qalığı məbləği gələcəkdə ödənilməsi tələb olunan nağd vəsaitləri mütləq şəkildə əks etdirmir. Belə ki, bu cür öhdəliklərin əksər hissəsinin müddəti bitə və ya onların ödəmə müddətlərinin başa çatmasından əvvəl ləğv oluna bilər. Qrupun likvidliklə bağlı uyğunsuzluğu haqqında məlumat üçün 29 sayılı Qeydə baxın.

Əməliyyat riski

Qrup əməliyyat riskinə məruz qalır. Əməliyyat riski kredit, bazar və likvidlik riskləri istisna olmaqla, birbaşa və ya dolayısı ilə qeyri-adekvat və ya düzgün fəaliyyəti olmayan daxili proseslərin, işçilər və ya sistemlərin, yaxud kənar amillərin səbəb olduğu zərər riskidir. Qeyri-adekvat və ya düzgün təşkil edilməmiş biznes prosesləri, idarəetmə nöqsanları, texnoloji qüsurlar, nöqsanlara nəzarət strukturu, işçilərin nöqsanları, fırıldaçılıq və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarına riayət edilməməsi müəssisəyə zərər yetirə bilər.

Əməliyyat risklərinin idarə edilməsində Qrupun məqsədi, fəaliyyətin ümumi effektivliyi və xərclərin səmərəliliyi ilə maliyyə itkilərindən yayınmaq və Qrupun nüfuzuna dəyə biləcək zərərin qarşısını almaqdır.

Əməliyyat riski əməliyyatı aparın bölmədə yaranır və əməliyyat riskləri ilə bağlı qərarların qəbul edilməsinə görə hər bir biznes vahidi məsuliyyət daşıyır. Bu məsuliyyət dairəsinə Qrupun ümumi daxili nəzarət sistemi çərçivəsində ümumi standartların işlənilib hazırlanması daxildir. Qrupun daxili nəzarət sistemi üzrə yanaşması aşağıdakıları əhatə edir:

- müvafiq vəzifə bölgüsü üzrə tələblər, o cümlədən maraqların ziddiyyətinə yol verilməməsi, əməliyyatın müstəqil şəkildə təsdiqlənməsi və sistemdən istifadə hüquqlarının dəqiq təsviri;
- əməliyyatların üzləşdirilməsi və monitorinq tələbləri;
- tənzimləyici və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- nəzarət qaydaları, prosedur və təlimatların sənədləşdirilməsi, biznes və risklərin idarə edilməsi sahələri üzrə təsdiqlənməsi;
- effektiv daxili audit funksiyası daxil olmaqla, nəzarət qaydalarına, prosedurlara və təlimatlara riayət edilməsi üzrə daimi nəzarət və monitorinq;
- mövcud və ehtimal olunan əməliyyat risklərinin davamlı şəkildə qiymətləndirilməsi;
- müəyyən edilmiş risklərlə bağlı qərar qəbul edərkən nəzarət qaydaları və prosedurlarının davamlı şəkildə qiymətləndirilməsi;
- gözlənilməz hallar üzrə planların tərtib edilməsi;
- İT təhlükəsizlik məsələlərinin davamlı şəkildə qiymətləndirilməsi;
- əməliyyat səhvləri və itkiləri haqqında hesabatın təqdim edilməsi və təklif olunmuş bərpa tədbirləri ilə bağlı tələblər;
- müvafiq personalın işə götürülməsi, təlim və ixtisasartırma;
- Qrupun autorsinq (kənar resursların cəlb edilməsi) siyasətinə uyğunluğun təmin olunması;
- etik normalar və davranış qaydaları; və
- risklərin azaldılması, o cümlədən sığorta ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Qrupun əməliyyat risklərinin idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində monitorinqin aparılması, hesabatların hazırlanması və tövsiyələrin verilməsinə görə Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Əməliyyat Riskləri Qrupu və Daxili Audit Departamenti məsuliyyət daşıyır.

30. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ TƏƏHHÜDLƏR

Məhkəmə prosesləri – Qrup vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyəti müddətində müştərilər və müqavilə tərəflərinin irəli sürdüyü iddialarla üzləşir. Rəhbərlik düşünür ki, heç bir hesablanmamış mühüm itkilər yaranmayacaq və bu səbəbdən də hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ehtiyatlar nəzərdə tutulmamışdır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Vergi qoyma – Azərbaycan Respublikasının ticarət, o cümlədən vergi qanunvericiliyi bir neçə təfsirə yol verə bilər. Bundan əlavə, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə sərbəst qərar vermələri riski də mövcuddur. Biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar Qrup rəhbərliyinin mülahizələrinə əsaslanan mövqe, vergi orqanları tərəfindən birmənalı qarşılanmadıqda, Qrupa əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanma bilər.

Belə qeyri-müəyyənlik halları maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların qiymətləndirilməsi və sövdələşmələrin bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı ola bilər. Bundan başqa, belə qeyri-müəyyənlik vergiyə cəlb olunan mənfəətin natamam hesablanması iddia edilərək ehtiyat üzrə müvəqqəti fərqin qiymətləndirilməsi, habelə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların geri qaytarılması ilə də bağlı ola bilər. Qrupun rəhbərliyi ödəniləcək vergi məbləğlərinin hesablandığını düşünür, buna görə də konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Ümumiyyətlə vergi ödəyiciləri audit ilindən əvvəlki 3 təqvim ili ərzində vergi auditindən keçməlidirlər. Lakin tamamlanmış auditlər təbəçilikdə olan vergi orqanları tərəfindən yerinə yetirilmiş vergi audit nəticələrinin daha yuxarı səlahiyyətli vergi orqanları tərəfindən əlavə vergi audit ilə yoxlanması ehtimalını istisna etmir. Cinayət işinin araşdırılması zamanı iddia müddəti məhkəmənin qərarına əsasən yeddi ilədək uzadıla bilər.

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər – Bu alətlərin əsas məqsədi tələb olunduğu halda müştərilərə vəsaitlərin ayrılmasını təmin etməkdən ibarətdir. Müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi halda Qrupun ödənişləri edəcəyinə dair ləğvedilməz təminat qismində çıxış edən zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri, kreditlərin nəzərdə tutduğu eyni kredit riskini daşıyır. Qrupun müştəri adından yazılı öhdəliyi xarakterini daşıyan və üçüncü tərəfə Qrupa qarşı xüsusi şərt və müddəalar əsasında müəyyən edilmiş məbləğdə barat vekselinə təqdim etmək hüququ verən sənədli və kommertiya akkreditivləri aid olduqları mal daşımaları və ya pul depozitləri müqabilində girov götürülür və buna görə də birbaşa borcalma halı ilə müqayisədə daha az risk daşıyır.

Kreditlərin ayrılması ilə bağlı öhdəliklər belə vəsaitlərin kredit, zəmanət yaxud da akkreditiv formasında təqdim olunması üzrə təsdiq edilmiş ayırmaların istifadə olunmamış hissələrindən ibarətdir. Kreditlərin ayrılması ilə bağlı öhdəliklər üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup cəmi istifadə edilməmiş öhdəlik məbləğlərinə bərabər olan potensial itkilər riski ilə üzləşir. Lakin itki məbləğinin cəmi istifadə edilməmiş öhdəlik məbləğindən az olacağı ehtimal edilir, ona görə ki, kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəliklərin əksəriyyəti müştərilərin xüsusi kredit standartlarına davamlı cavab verə bilməsindən asılı olaraq şərtidir. Daha uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli öhdəliklərlə müqayisədə daha yüksək kredit riski daşdığından Qrup kredit ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi müddətlərini nəzarətdə saxlayır.

Kredit ilə bağlı yerinə yetirilməmiş öhdəliklər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	70,390	70,186
Zəmanət məktubları	13,075	12,687
Çıxılın: Kreditlə bağlı öhdəlik üzrə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə	(5,260)	(4,825)
Cəmi kreditlə bağlı öhdəliklər	78,205	78,048

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İstifadə edilməmiş kredit xətləri, akkreditivlər və zəmanətlərin müqavilə üzrə qalıq məbləğlərinin cəmi mütləq olaraq gələcək nağd ödəniş tələblərini nəzərdə tutmur, çünki bu maliyyə alətləri üzrə müddət vəsait ayrılmadan başa çata, yaxud da ləğv edilə bilər. Kredit ilə bağlı öhdəliklər aşağıdakı valyutalarla ifadə edilir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Azərbaycan manatı	60,117	63,740
ABŞ dolları	16,547	13,440
Avro	1,541	868
Digər	-	-
Cəmi	78,205	78,048

Öhdəlik və təəhhüdlərlə bağlı likvidlik və valyuta təhlili 29 sayılı Qeyddə açıqlanır. Əlaqəli tərəflərin qalıqları barədə məlumat 32 sayılı Qeyddə açıqlanır.

31. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

MHBS-yə əsasən ədalətli dəyər, qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyat çərçivəsində aktivin satışından alınan və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödənilən qiymət kimi müəyyən olunur.

Ədalətli dəyərin iyerarxiyası

Qrup ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- **1-ci səviyyə:** fəal bazarda eyni bir alət üçün aktiv bazar qiymətləri (nizamlanmamış);
- **2-ci səviyyə:** birbaşa (yeni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yeni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi sair qiymətləndirmə üsulları;
- **3-cü səviyyə:** ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə ədalətli dəyərində ölçülən maliyyə alətlərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir. Məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan dəyərlərə əsaslanır:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
1-ci Səviyyədə investisiya qiymətli kağızları	76,672	2,087
3-cü Səviyyədə investisiya qiymətli kağızları	8,064	4,553
	84,736	6,640

Qrupun dövrü olaraq ədalətli dəyərlə ölçülməyən (lakin ədalətli dəyər açıqlamalarının tələb olunduğu) maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıdakı cədvəldə qeyd edilənlər istisna olmaqla, direktorlar hesab edirlər ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınan maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin balans dəyərləri təxmini olaraq onların ədalətli dəyərlərini əks etdirir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2019-cu il		31 dekabr 2018-ci il	
	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	143,749	143,749	109,988	109,988
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	3,642	3,642	3,128	3,128
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	14,211	14,211	90,605	90,605
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	454,558	454,558	388,821	388,821
Digər maliyyə aktivləri	20,539	20,539	7,781	7,781
Cəmi maliyyə aktivləri:	636,699	636,699	600,323	600,323
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	30,139	30,139	16,208	16,208
Müştəri hesabları	550,217	550,217	467,149	467,149
Müddətli borc vəsaitləri	77,553	77,553	129,689	129,689
Subordinasiya borcları	17,029	17,029	18,725	18,725
Lizinq öhdəliyi	3,830	3,830	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,318	1,318	1,183	1,183
Digər maliyyə öhdəlikləri	680,086	680,086	632,954	632,954

Cədvəldə Səviyyə 2 və Səviyyə 3 kateqoriyalarına daxil edilmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkətinin təhlilinə əsasən və tərəflərin kredit riskini əks etdirən diskont dərəcəsi üzrə mühüm məlumatlardan istifadə etməklə ümumi qəbul edilmiş qiymətdə qoyulmuş modellərinə uyğun olaraq müəyyən edilmişdir.

32. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixləri ilə əlaqəli tərəflərlə bağlı qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il				31 dekabr 2018-ci il			
	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər səhmdarlar	Digər əlaqəli tərəflər	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər səhmdarlar	Digər əlaqəli tərəflər
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların məbləği (müqavilə üzrə faiz dərəcəsi: 2019: illik 26%; 2018: illik 28%)	140	96	-	-	343	146	-	-
Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1)	(1)	-	-	(3)	(5)	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	400	-	-	-	400
Cari/hesablaşma hesabları	126	94	-	76	49	223	-	177
Müddətli depozitlər (müqavilə üzrə faiz dərəcəsi: 2019: illik 2% - 18%; 2018: illik 1.5% - 12%)	322	-	-	1,000	113	-	-	8,429
Subordinasiya borcları (müqavilə üzrə faiz dərəcəsi: 2019: illik 6%; 2018: illik 6%)	-	-	9,876	-	-	-	9,875	-

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə rəhbərliyin əsas üzvlərinə verilmiş kreditlər üçün qoyulmuş girovların ədalətli dəyəri müvafiq olaraq 222 min AZN və 268 min AZN olmuşdur.

31 dekabr 2019-ci və 2018-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə bağlı əməliyyatlar üzrə gəlir və xərclər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il				31 dekabr 2018-ci il			
	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər səhmdarlar	Digər əlaqəli tərəflər	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər səhmdarlar	Digər əlaqəli tərəflər
Faiz gəliri	20	18	-	-	30	57	-	-
Faiz xərci	(3)	-	(362)	(276)	(16)	-	(605)	(658)
Kreditindəyersizləşməsi üzrə ehtiyat/(kreditin dəyersizləşməsi üzrə ehtiyatın bərpası)	2	4	-	-	8	(1)	-	-
Haqq və komissiya gəlirləri	3	28	-	22	4	20	-	55
Digər gəlirlər	-	-	-	5	-	-	-	13
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	1,890	266	-	277	2,402	404	-	462

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində rəhbərliyin əsas üzvlərinə əmək haqqı və mükafat ödənişləri 2,156 min AZN olmuşdur (31 dekabr 2018-ci il: 2,806 min AZN).

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə digər hüquq və öhdəliklər aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2019-cu il				31 dekabr 2018-ci il			
	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər səhmdarlar	Digər əlaqəli tərəflər	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər səhmdarlar	Digər əlaqəli tərəflər
Zəmanət məktubları	-	-	-	-	-	-	-	19

33. HESABAT DÖVRÜNDƏN ONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

2019-cu ilin sonunda Çinin Uhan şəhərində yeni tip koronavirus aşkarlanmışdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə xəstəliyin yayılma coğrafiyası və qeydə alınmış xəstə sayı məhdud olduğundan, bu vəziyyət MHBS üzrə hazırlanmış maliyyə hesabatlarına düzəliş edilməsi üçün təsirə malik olmamışdır. Lakin 2020-ci ilin yanvar ayından başlayaraq, vəziyyətdə köklü dəyişikliklər qeydə alınmağa başlamış və 2020-ci ilin mart ayında yeni tip koronavirus Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən pandemiya olaraq elan edilmişdir.

Digər dünya ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycan Respublikası hökuməti də pandemiya qarşı mübarizə üçün müxtəlif tədbirlər, o cümlədən səyahət məhdudiyyəti, karantin, iş yerlərinin və digər yerlərin, eləcə də müəyyən ərazilərin bağlanması üzrə tədbirlər həyata keçirmişdir. Bu tədbirlər qlobal tədarük zəncirinə, həm də mal və xidmətlərə olan tələb səviyyəsinə təsir göstərmiş və aktiv qiymətlərinin və valyuta məzənnələrinin daha çox dəyişən olmasına, uzunmüddətli perspektivdə faiz dərəcələrinin nəzərəcarpacaq dərəcədə azalması ilə müşahidə olunan biznes əməliyyatlarının əhəmiyyətli dərəcədə pozulmasına və iqtisadi qeyri-müəyyənliyin artmasına səbəb olmuşdur. Hökumətin pandemiya qarşı mübarizə tədbirləri və bu tədbirlərin müsbət nəticələri davam etməkdədir.

Dünya iqtisadiyyatında baş verən geriləmə ilə yanaşı, 2020-ci ilin mart ayında OPEC və Rusiyanın iştirak etdiyi görüşlərdə hasilatın azaldılması barədə razılıq əldə oluna bilməməsindən sonra, neftin qiyməti kəskin dərəcədə aşağı düşmüşdür. Baş vermiş hadisələr və mövcud vəziyyət, şirkətlərin əvvəllər üzləşmədiyi və maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir ola biləcək qeyri-müəyyənlik və risk səviyyələri yaratmışdır.

Hazırda rəhbərlik gələcək inkişaf üçün müxtəlif ssenariləri altında fəaliyyət planları üzərində işləyir. Qrup rəhbərliyi, yaxın gələcəkdə hazırkı vəziyyətin yaxşılaşmayacağı təqdirdə, Qrupun müştəriləri ilə müəyyən kreditlərin restrukturizasiyasını həyata keçirə bilər və müştəri hesablarındakı qalıqların dollarlaşması halında, ARMB ilə çatdırılmayan forvard müqavilələri bağlaya biləcəyini təxmin edir.